

D 59964

duhovno življenje la vida espiritual

1958 LETO XVI

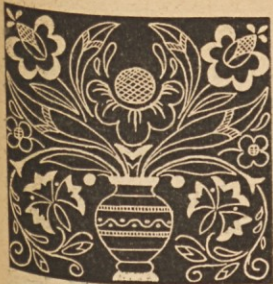
JULIJ

Naslovna stran:
Detajl pred lujan-
sko baziliko. —

Desno: Lujanska
bazilika, največje
Marijino božjepot-
no svetišče v Južni
Ameriki je letos
11. maja sprejela
pod svoje mogočne
oboke tisoče slo-
venskih romarjev,
ki so prihiteli iz
mnogih krajev Ar-
gentine. (Foto Šu-
šterčič) — **Spodaj:**
Ospredje mogočne
procesije, ki se je
kakor vsako leto
razvila po trgu
pred baziliko ob
priliki romanja, je
tudi letos sestav-
ljala mogočna sku-
pina narodnih noš
(Foto L. Erjavec)

duhovno življenje la vida espiritual

Leto XXVI.

št. 7

Julij

Izgnani Adamovi vnuki

„Pozdravljena Kraljica, mati usmiljena... k tebi vpijemo izgnani Evini otroci“ — ta molitev spada med najstarejše in najprisrčnejše vzdihne k Materi božji. Zapisana je bila v 11. stoletju v nekem premišljevanju sv. Anzelma, škofa v italijanskem mestu Luka. V 12. stoletju je bila sprejeta med liturgične cerkvene molitve. Po ukazu papeža Leona XIII. pa se vrhu tega moli vsak dan po sv. maši. Posamezni vzdihni te molitve segajo nazaj v prva krščanska stoletja. Vzdih naša pomočnica (advokatka) je zapisal že sv. Irenej v 2. stoletju s pomenljivim prilastkom: advokatka Eve, kar posebej poudarja izvirni greh in izgnanstvo iz raja ter vzbuja zaupno prošnjo k Mariji: Pokaži nam po tem izgnanstvu Jezusa! Marija je bila že v raju napovedana,

da bo tista žena, ki bo kot Odrešenikova mati peklenski kači glavo strla. Zato nam je mogočna pomočnica, da premagujemo posledice izvirnega greha in po Mariji pridemo k Jezusu.

Dve sto let pred starodavnim vzdihom izgnanih Evinih otrok je slovanski apostol sv. Ciril zasnoval podoben prisrčen vzklík izgnanih Adamovih vnukov.

Misel, da smo iz raja izgnani Adamovi potomci, je sv. Ciril na bistroumno izviren način izrekel z izjavo, da išče pradedne časti. To niso le globoko izvirne besede, marveč živo in osebno občutena vodilna misel Cirilove svetosti in njegove vneme za takšno slovansko misijonstvo, da bi Slovani s krščanstvom dosegli popolno enakopravnost z drugimi narodi, da se pokristjanjevanje ne bi izrabljalo kot orodje za podjarmljenje pod oblast mogočnik krščanskih sosedov.

Pobožni in bistri Ciril si je v zgodnji mladosti izbral božjo Modrost za svojo duhovno, skrivnostno nevesto v duhu svetopisemske knjige Modrosti. Tedanji bizantinski Grki so v božji Modrosti častili učlovečeno drugo božjo Osebo, učlovečenega Sina božjega in našega Odrešenika. V božji Modrosti so častili čisto človeško naravo, ko je bila v rajju še ožarjena z nadnaravnim sijem milosti božje ter je Adamu in Evi dajala blaženo srečo božjih otrok. Tej Modrosti so krščanski Bizantinci v Carigradu zgradili veličastno cerkev Svete Modrosti (grško: Hagia Sofia, Aja Sofija, Sveta Sofija), najkrasnejšo in umetniško najbolj dovršeno cerkev, kar jih je kdaj zgradila krščanska pobožnost in stavbna umetnost.

Kot nadarjeni slušatelj, študent cesarske visoke šole v Carigradu, vzgojen na cesarskem dvoru pod varstvom očetovskega pokrovitelja Teoktista, je Ciril svojo skrivnostno zaroko z Modrostjo umeval in razlagal kot hrepenenje po pradednih časteh, t. j. po tistem čistem siju človeške narave, ki je kot odsvit nadnaravne bogopodobnosti in božjega sinovstva ožarjal Adama v rajju pred grehom. Tako je Ciril umeval filozofijo, modroslovje. Očetovski pokrovitelj Teoktist je svojega ljubljenelega varovanca vprašal, kaj je filozofija. Ciril pa je živahno odgovoril: „Spoznanje božjih in človeških reči, kolikor se more človek približati Bogu, ker človeka uči, da bi bil s krepostnimi deli podoba svojega Stvarnika.“ Ko mu je Teoktist ponujal lepo bogato nevesto in visoke časti, je svetniški mladenič odgovoril, da mu ni nič nad učenje, s katerim hoče prvotne pradedne časti iskati. Učenost in učenje je Cirilu pomenilo isto kar modrost, filozofija. Torej je Ciril s tem povedal, da si hoče s krepostnim prizadevanjem po modrosti zagotoviti sadove Kristusovega odrešenja in sredi razkošja cesarskega dvora ohraniti krstno nedolžnost. Tako so modrost, modroslovje, filozofija umevali grški cerkveni očetje, posebno sv. Gregorij Nacianski, ki si ga je Ciril v zgodnji mladosti izbral za nebeskega zavetnika v prizadevanju za krepostno življenje, da bi mogel ostati zvest svoji duhovni zaročenki — božji Modrosti.

Največji slovanski učenjaki niso mogli razložiti, kaj pomenijo pradedne časti, tako močno poudarjene v 4. poglavju staroslovenskega Cirilovega življenjepisa ter vpletene v opisovanje Cirilovega bogoljubnega življenja in

učjenja na carigrajski visoki šoli in na razkošnem cesarskem dvoru. Šele pred dvajsetimi leti so izobraženi slovenski častilci sv. Cirila in Metoda odkrili, da so Cirilove pradedne časti nazorno razložene v 9. poglavju Cirilovega življenjepisa, kjer je povedano, kako je Ciril svoje službeno dostojanstvo razložil poganskim Hazarom.

Adamov vnuk

Leta 861, dve leti pred odhodom na Moravsko, je Ciril na čelu bizantinskega cesarskega poslanstva prišel na hazarski vladarski dvor v Derbentu ob Kaspijskem jezeru. Cirilovi bizantinski diplomatski spremljevalci so svojega načelnika nagovarjali s častnim naslovom filozof, ki si ga je Ciril pridobil v svojih moških letih kot zredno bistrumen profesor na carigrajski visoki šoli. Hazari niso vedeli, kaj ta naslov pomeni. Zato so Cirila vprašali: „Kakšna je tvoja čast, da te posadimo po tvojem dostojanstvu?“ On pa je rekel: „Deda sem imel zelo velikega in slavnega, ki je stal blizu cesarja, pa je dano mu slavo prostovoljno zavrgel in bil izgnan. In prišedši v drugo deželo je obubožal in tam me je rodil. Jaz pa sem iskal prejšnjo pradedovo čast; kajti Adamov vnuk sem.“ Hazari so bili takrat pod močnim vplivom judovskih misijonarjev, zato so to Cirilovo priliko dobro razumeli. Na ta način je Ciril bistrumno zavrnil judovske misijonarje, ki so se predstavljali kot izvoljeni Abrahamovi potomci. Priznati so morali, da je bila Adamova odlika pred izvirnim grehom veliko višja, kakor vse časti ponosnih Abrahamovih potomcev. Hazari pa so v Cirilovi priliki o prvotnih pradednih časteh, ki jih je Kristus z odrešenjem obnovil, spoznali ugodnejšo ponudbo, da bodo po sprejemu krščanske vere enakopravni krščanskim Bizantincem, medtem ko bi po judovski veri ne mogli doseči enakopravnosti s ponosnimi Abrahamovimi potomci.

S takšno bistrumno diplomatsko in misijonsko potezo si je Ciril že s prvim nastopom pridobil srca Hazarov. Saj so ga ravno zato povabili, da bi zavrnil preveč vsiljive in oblastne judovske misijonarje, ki so s svojim vztrajnim misijonarstvom kalili prijateljsko razmerje do krščanske bizantinske države. Obenem pa je Ciril nazorno razložil bistvo krščanstva kot vero v Odrešenika in vero bratske enakosti vseh narodov in slojev v istem Jezusu Kristusu. Po krstu postanemo deležni odrešenja od izvirnega greha in s tem tudi deležni nadnaravne bogopodobnosti, kakršno je Adam imel pred izvirnim grehom. Naša krščanska dolžnost je, da s krepostnim prizadevanjem ohranjamo krstno nedolžnost; če pa smo jo omadeževali ali zapravili, jo moramo s spokornostjo in s krščanskimi zakramenti obnavljati in utrjevati, kakor je s Cirilovimi besedami razloženo v 11. poglavju njegovega življenjepisa.

Enako je sv. Ciril svoj filozofski naslov razlagal Moravcem in Slovencem, zlasti uspešno pa slovenskemu panonskemu knezu Koclju in z njegovim sodelovanjem našim panonskim in karantanskim (koroškim) prednikom, kakor je skupno z drugimi značilnimi Cirilovimi mislimi načrtano v drugem Brižinskem spomeniku in tako rekoč nezbrisno vknjiženo v našo zgodovino in v prve začetke naše književnosti; ta spomenik naše besede je bil namreč sestavljen okoli leta 867 in je do danes ohranjen v zapisku okoli leta 980.

Adamova vnukinja

Kristjani smo Adamovi vnuki in po krstu deležni prvotnih pradednih časti nadnaravne bogopodobnosti in božjega sinovstva. Marija pa je kot prečista mati učlovečene božje Osebe, torej kot mati tiste božje Modrosti, s katero se je sv. Ciril zaročil, v posebno odličnem pomenu Adamova vnukinja. Saj je bila kot izvoljena Mati božja z ozirom na odrešilne Kristusove zasluge že v prvem trenutku svojega življenja obvarovana vsakega madeža izvirnega greha, torej prava Adamova vnukinja in dedinja prvotnih Adamovih nadnaravnih časti v rajju, dedinja prvotnih časti. Tako je Ciril učil svoje slovanske učence. Ta misel je ohranjena v staroslovenskem govoru Cirilovega učenca Klimenta za praznik Marijine smrti, t. j. za praznik Marijinega vnebovzetja. Marija se imenuje Adamova vnukinja in gospa, torej vnukinja v posebno odličnem pomenu kot Adamova gospa, ker je mati Jezusa Kristusa, ki je tudi Adamu odprl vrata v nebesa. Po Cirilovi smrti in po Metodovi triletni odsotnosti v nemškem ujetništvu je bil Kliment načelnik slovanskega misijonskega dela v naši Panoniji, kar je posebej potrjeno po tistem Klimentovem govoru, ki je na več mestih dobesedno enak drugemu Brižinskemu spomeniku. Zato je pomenljivo, da je ravno v govoru tega Cirilovega učenca ohranjena globoko prisrčna in izvirna Cirilova misel o Mariji, Adamovi vnukinji in gospe.

Po izvirno in živo osebno razloženi zaroki z božjo Modrostjo ter po globoko občutenem prizadevanju za pradedne časti se sv. Ciril v družbi svojega brata Metoda visoko odlikuje nad vsemi svetniki in bogoslovnimi učenjaki. Prav pod vodstvom te svoje vodilne misli je tudi med vsemi misijonarji najgloblje umeval pomen prvih krščanskih Binkošti, ko so poslušalci različnih narodov vsak v svojem jeziku slišali govor apostola Petra.

Po petdesetih letih

V začetku našega stoletja so na Velehradu, nekdanji prestolnici sv. Cirila in Metoda, z novim ognjem in v novem duhu oznanjali Cirilovo in Metodovo vodilno misel, Ciril-metodovski idejo, da sta sv. Ciril in Metod apostola vesoljne krščanske edinosti iz dobe pred razkolom med vzhodnim

in zahodnim krščanstvom. Slovane sta kot enakopravne člane včlanila v družino krščanskih narodov, da slovanski rodovi ne bi bili predmet prepira vesoljne krščanske edinosti. Slovanski častilci sv. Cirila in Metoda naj se med seboj sporazumejo in stopijo na čelo mednarodnega gibanja za spravo in edinost. V ta namen naj se pobožnim molitvam pridruži znanstveno učevanje težkih vprašanj, ki so povzročila žalostni razkol in še vedno netijo nesporazumljenje.

Ta misel je med Slovani in med drugimi narodi dosegla tako ugoden odmev, da so se v tem duhu organizirali mednarodni kongresi na Velehradu. Lani je minilo petdeset let, odkar je na Velehradu od 24. do 27. julija leta 1907 zboroval prvi mednarodni znanstveni kongres za sporazum in versko edinost med Vzhodom in Zahodom. Na kongresu so se zbrali znanstveni delavci in drugi zastopniki vseh slovanskih narodov, pa tudi nekoliko Nemcev in Italijanov. Še bolj mednaroden značaj je imel naslednji Velehradski kongres leta 1909. Tretji kongres je bil leta 1913. Po prvi svetovni vojni so se kongresi nadaljevali še v večjem obsegu. Po drugi svetovni vojni sta bila na Velehradu še dva mednarodna shoda, namreč leta 1945 in 1947. Dosegli so se trajni uspehi med Slovani in v mednarodnem svetu.

Poživljeno mednarodno delo v duhu sv. Cirila in Metoda s središčem na Velehradu je doseglo neprecenljive uspehe za globlje razumevanje vodilnih misli sv. slovanskih apostolov. Znanstveno se je dognalo, da je sv. Cirila in Metoda za slovansko misijonsko delo vnemala globoko izvirno in osebno (individualno) občutena misel o praočetu, pradedu Adamu in o prvotnih pradednih časteh, obnovljenih po Jezusu Kristusu. Po krščanstvu postanejo verniki vseh narodov in slojev bratje v Kristusu. Kristus želi priti v stik z vsako dušo po tistem, kar je slehernemu najbolj domače in prisrčno, narodni jezik, materin jezik. Zato se je sv. Ciril z vrhunca ponosne grške izobrazbe ponižal k preprostim Slovanom, prisluškoval glasovom slovanskega jezika in utripom slovanskih src ter izoblikoval staroslovenski književni jezik tako spretno, da je že v prvem desetletju dosegel takšno uglašenost in gibčnost, kakršno so drugi književni jeziki dosegli šele po stoletnem razvoju.

Slovani so začutili toplo domačnost slovanskega cerkvenega književnega jezika in vzljubili sv. Cirila in Metoda, posebno Moravci in panonski Slovenci. Med njimi se je staroslovenska cerkvena književnost in prosveta tako razcvetela in utrdila, da je potem mogla preobraziti južne in vzhodne Slovane.

Vse to je delo junaške, heroične svetosti in apostolske vneme sv. Cirila in Metoda. Po vzoru solunskega apostola sv. Pavla sta postala vsem vse, da bi vse pridobila za Kristusa — goreča apostola vesoljnega edinstva, enakosti in bratstva v Kristusu, izvirna apostola človečanskih pravic.

Fr. Gc.

FERVOR DE UN PUEBLO

El domingo último realizaron su visita anual a la Virgen los eslovenos residentes en la Argentina.

Los que tuvimos la ocasión de asistir a los oficios religiosos realizados quedamos profundamente impresionados. Impresión que nos conduce a una honda meditación.

Las amplias naves del Santuario de Nuestra Señora de Luján parecían estrechas para albergar a tan grande cantidad de romeros que manifestaban una notoria y sincera piedad.

Nos llamó la atención el inmenso fervor que pusieron en sus cánticos y oraciones que pedían a la Reina de los Cielos la libertad para sus sacerdotes, libertad para sus cultos, para ejercer sus derechos, en fin libertad para su patria de la barbarie marxo-comunista.

Lamentamos mucho no conocer el idioma esloveno que nos hubiera permitido acercarnos más al significado de sus cantos y plegarias.

Luego de ser testigos de esta magnífica profesión de fé, dos reflexiones acudieron a nuestra mente.

La una puramente espiritual: el valor de la fe. Nos impresiona que un pueblo oprimido, sin libertades ni derechos, encuentre en la religión de sus mayores el consuelo, y la esperanza de recuperarlos. En sus creencias encuentran el bálsamo que mitiga sus pesares y sus sacrificios a la vez que hace más estrecha su unión en el exilio, lejos de sus tierras y de los suyos que viven en la opresión.

La otra netamente nacional y que está al alcance de nuestras manos.

Esta bendita tierra de San Martín a la que acuden los oprimidos de todo el mundo debemos conservarla en la plenitud de los derechos y libertades, libertad de vivir, pensar y educar a nuestros hijos de acuerdo a nuestros deseos y creencias. Creencias que en los momentos aciagos de la vida nos mantienen y nos dan valor para superarlos.

Es necesario para ello que se eduque al pueblo en el ejercicio de la democracia pura para que alcance a comprender sus beneficios, a la vez que la barbarie de las doctrinas marxo-comunistas que únicamente buscan el saqueo y explotación del hombre por la fuerza y opresión.

“La experiencia propia es dolorosa y llega tarde” reza el refrán. Pongamos los ojos en los países oprimidos y en los recientes peregrinos y roguemos a la Divina Providencia que ilumine a los argentinos para que eternamente podamos vivir en nuestros derechos y podamos rezar a nuestro Dios sin sentir la mordaza de la opresión y el temor.

Así solamente podremos conseguir que esta bendita tierra sea fuente de felicidad donde los oprimidos del mundo acudan en busca de paz y consuelo.

A. A. R.

Pričujoči članek je napisal upokojen argentinski polkovnik in je izšel v lujanskem listu „Así es“.

Uresničenje^v fatimskih napovedi

Letos obhajamo sicer stoletnico lurških prikazovanj Brezmadežne, pa Fátima je nadaljevanje Lurda. Ista Mati božja, ki se je v Lurdu razodela: „Jaz sem brezmadežno spočete“, je v Fátimi razkrila svoje brezmadežno Srce ter dala naročila in obljube, ki se bodo uresničile, ako naročila izvršimo.

S tem člankom bi rad Slovence opozoril na to, kaj moramo tudi mi storiti, da pospešimo uresničitev Marijinih obljub, posebno za naš narod. Zajemam pri tem iz govora, ki ga je imel jezuit Jožef Schweigl na mednarodnem kongresu Kristusa Kralja v Fátimi avgusta lanskega leta, in iz njegove knjižice: Fátima in spreobrnjenje Rusije, ki je 1957 izšla v nemščini.

Profesor Schweigl se z nekaterimi sodelavci že več let peča s študijem Marijinih naročil in napovedi. Z dovoljenjem pristojnih cerkvenih oblasti se je obrnil na še živečo Lucijo, ki mu je pismeno odgovorila na vrsto vprašanj, ki omogočajo pravilno razumevanje Marijinih obljub v Fátimi.

1. Naročila in obljube

Trije avtentični dokumenti o fatimskih naročilih so zdaj objavljeni.

Prvi: Besede Marijine, ki jih je Luciji povedala v prikazni 13. julija 1917, kakor jih je sestra Lucija znova napisala 8. decembra 1941.

Drugi: Pismo sestre Lucije papežu Piju XII. z dne 2. decembra 1940.

Tretji: Pismo sestre Lucije gene-

ralnemu predstojniku portugalske družbe za katoliške misijone. Obstoja še četrti dokument: pismo Lucijino leirijskemu škofu, ki vsebuje tretji del „skrivnosti“, a to pismo še ni objavljeno. Po smrti leirijskega škofa. 4. decembra 1957, je to pismo v rokah libbonskega kardinala, ki ga sicer še ni dal v javnost, a pravi, da vsebuje verjetno sporočilo, da je Bog rešitev sveta v tej izredni uri izročil brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

Prvo naročilo je morala Lucija — in oba sovidca z njo — ohraniti tajno: „Ne pripovedujte tega nikomur“, jim je zapovedala Marija. Šele leta 1926 je smela Lucija povedati del tega tajnega naročila: a) „Videti ste pekel, kamor končno pridejo duše ubogih grešnikov. Da bi duše obvaroval pekla, hoče Gospod, da se uvede po svetu pobožnost do mojega brezmadežnega Srca. Če se bo storilo, kar vam bom povedala, bo rešenih mnogo duš in bo mir na svetu.“ Gospod hoče, je poudarila Marija. Ni ona sama od sebe prišla in se prikazala v Fátimi, ampak Gospod jo je poslal, prišla je, da njegovo voljo sporoči; še vedno je „dekla Gospodova“. „Če pa ljudje ne bodo nehali Boga žaliti, bo izbruhnila druga še kujša vojska,“ v kateri bo Bog kaznoval svet za zločine in grehe z lakoto in preganjanjem Cerkve in svetega očeta. Veliko znamenje, da je ta božja kazen blizu, bo neznana svetloba, ki se bo neke noči pokazala.“ Ta svetloba se je videla v noči od 24. do 25. januarja 1938.

b) „Da to preprečim, bom prišla, da zahtevam posvetitev Rusije mojemu brezmadežnemu Srcu in zado-
stilno obhajilo na prve sobote v me-
secu. Ako bodo poslušali moja na-
ročila, se bo Rusija spreobrnila in
bo mir. Če pa ne, bo svoje zmoté raz-
širila po svetu, zanetila vojske in
povzročila preganjanje Cerkve. Mno-
go dobrih bo mučenih, sveti oče bo
veliko trpel, nekateri narodi bodo
uničeni.“

Tako je povedala Marija v Fátimi
13. julija 1917. Ni še naročila, am-
pak samo povedala, da bo prišla na-
ročat ob času, ki ga bo božja previd-
nost določila.

To je bilo leta 1929, kakor piše
sestra Lucija v omenjenem pismu
papežu Piju XI.: „Leta 1929 je Naša
Gospa v prikazni zahtevala posveti-
tev Rusije njenemu brezmadežnemu
Srcu in je obljubila na ta način pre-
prečiti širjenje njenih zmot in do-
vesti do njenega spreobrnenja.“

Dostavlja v pismu še, da je to za-
htevo Marijino povedala svojemu
spovedniku, ki jo je po posrednikih
sporočil papežu Piju XI. Bilo je to
deset let pred začetkom druge sve-
tovne vojske, torej deset let časa, da
se izvrši Marijino naročilo. Pa se ni.
Menda še ljudje niso bili dovolj pri-
pravljani.

K napovedi, da bodo nekateri na-
rodi uničeni, naj pripomnim to-le:
Nacistična Nemčija in Sovjetska zve-
za sta bili pred Združenimi narodi
obtoženi zaradi rodomora (genoci-
dija), to je zločina uničenja naroda
ali roda. Tozadevni zakon je bil na
generalnem zasedanju Združenih na-
rodov potrjen 9. decembra 1948.

Sovjetska Rusija je zatrla obrob-
ne države v Baltiku: Litvo, Letonsko
in Estonsko, in nekatere narode v

notranjosti Rusije. Člen 22 spopol-
njene ustave iz leta 1947 našteva, da
so bile likvidirane avtonomne repu-
blike odnosno province Krimskih Tar-
tarov, Volganemcev, Čečenov, Ingu-
šev na Kavkazu, Kalmikov in Kozar-
kov. Na zemljevidih so ta imena zbrí-
sana, ljudje pa nasilno odgnani v
Sibirijo in bržkone razgnani; nobene
vesti ni, da bi bili kje skupno na-
seljeni. Mnogo, zlasti otrok in starih,
je med potoma umrlo.

c) „Končno bo zmagalo moje brez-
madežno Srce, sveti oče mi bo posvetil
Rusijo, ki se bo spreobrnila, in svetu
bo dana doba miru.“ Tako konča Ma-
rijina napoved, kolikor je doslej ob-
javljena.

V pismu papežu Piju XII. piše Lu-
cija: „Naš Gospod ne preneha na
razne načine poudarjati, naj se na-
ročilo izpolni. Slednjič je dal še ob-
ljubo: Ako bo Vaša Svetost izvršila
posvetitev človeškega rodu brezma-
dežnemu Srcu Marijinemu s posebno
omembo Rusije in odredila, naj isto-
časno združeni z Vašo Svetostjo tudi
vsi škofje sveta to storijo, bo skraj-
šal dneve stiške, s katero namerava
kaznovati ljudstva za njih grehe.“

Papež Pij XII. je to Gospodovo
zahtevo izpolnil. Dne 31. oktobra 1942
je ves človeški rod posvetil brezma-
dežnemu Srcu Marijinemu. V posve-
tilni molitvi je omenil tudi ruski na-
rod, ne da bi bil rabil besedo Rusija,
ampak je tako opisal, da vsakdo more
razumeti, na kateri narod misli: „Na-
rodom, ki jih loči razkol, zlasti tistim,
ki gojijo posebno pobožnost do tebe
in ki med njimi ni bilo hiše, kjer ne
bi v časti imeli tvoje častitljive po-
dobe, danes morda skrite in shranjene
za boljše dni, podeli mir.“

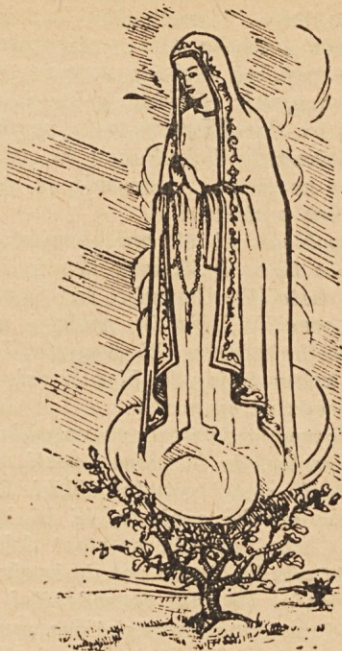
Pa to še ni bilo vse, kar je Gospod
zahteval in je Marija sporočila. Za-

radi tega je sveti oče 7. julija 1952 z velikim pogumom in zaupanjem še posebej javno posvetil ljudstva Rusije brezmadežnemu Srcu Marijinemu, kar je v vsem svetu vzbudilo veliko pozornost. Škofje vsega sveta tedaj niso bili pozvani, da se naj pridružijo tej posvetitvi. Morda so nekateri to storili bolj na tihem. Zdi se, da je s to željo Gospodovo v zvezi papež odredil, naj se vsako leto na praznik Marije Kraljice (31. maja), ponovi posvetitev brezmadežnemu Marijinemu Srcu.

2. Smisel in razlaga

Splošni smisel fatimskega naročila je ta: Za strašne in vnebovpijoče grehe, ki se danes v svetu godijo, je treba dati božji pravičnosti zadoščanje, da grešnega sveta ne zadenejo kazni, ki bi morale nujno priti nadenj. Proti silni teži grehov in zločinov je potrebna protiutež dobrih del, pokore in molitve. Pobožnost do brezmadežnega Srca Marijinega naj bi vnela gorečnost vernih ljudi za to zadoščevanje. Sadovi posvetitve zadoštilnega obhajila in redne molitve rožnega venca se bodo pokazali ravno v večji gorečnosti za dela pokore in zadoščevanja, v pomnožitvi dejanskih milosti grešnikom, da se v večjem številu spreobrnejo, tako bo mnogo duš rešenih. Pobožnost do Marijinega Srca bo povečala ljubezen do Boga v naših hladnih srcih, povečana ljubezen bo pa dala našim dobrim delom večjo vrednost v božjih očeh. Sestra Benigna Consolata je zapisala Jezusovo besedo: „Eno dejanje ljubezni popravi tisoč bogokletstev.“ V podrobnem pa se ustavimo pri napovedi spreobrnitve Rusije in pri miru, ki bo svetu dan.

a) Spreobrnitev Rusije: Kaj pome-

ni? Kdo se bo spreobrnil in kako? Kdo? Tista Rusija, ki razširja zmote in povzroča vojske in revolucije. Kdo je to v Rusiji? Osrednja oblast Zveze sovjetskih socialističnih republik, ki je absolutno v moči centralnega komiteta komunistične stranke. Ta zakonodajna in izvršilna oblast po ustavi odločuje o vojni in miru, o pouku in vzgoji, o glavnih smereh notranje in zunanje politike. O tej sedanji oblasti v Rusiji se mora reči, da ni samo brezverska, ampak protiverska in sovražno razpoložena zoper vsako vero, ki jo z vsemi sredstvi preganja in uničuje. Rusija se bo spreobrnila, ne pomeni, da se bodo vsi državljani spreobrnil h krščanstvu ali posamič ali pa množično, kakor nekoč, ko se je vladar dal krstiti, so podložniki

množično sledili. Država se spreobrne, če oblast v zakonodaji in izvedbi zakonov preneha biti protiverska in uvede popolno svobodo vere in vesti. Spreobrnjenje Rusije pomeni najmanj to, da oblast vere in verskega udejstvovanja državljanov in verskih edinic ne ovira, ne napada in se ne bori več proti veri.

Popolnejša bi bila spreobrnitev Rusije, če bi se krščanska Rusija zedinila s katoliško Cerkvijo, kar je predmet gorečih želja in prošenj vseh vernih kristjanov, ki poznajo Jezusovo srčno željo, da bi bili vsi eno, ena čreda in en pastir.

Iz besedila fatimskega naročila ne sledi nujno, da bi morali vzeti spreobrnjenje v tej popolni obliki. Tudi splošna verska svoboda, ki bi katoliški Cerkvi pustila prostost delovanja, bi odprla široko pot do končnega zedinjenja. Po taki spreobrnitvi Rusije bi svetovna komunistična revolucija ne bila več možna. Glavni stebel brezbožnega komunizma bi se zrušil in s tem bi propadel v vseh državah in narodih.

Kdaj se bo Rusija tako spreobrnila? Poznavalci razmer so mnenja, da se začetki že kažejo, kar dela sedanjí režim prav nervoznega. Boljševiški režim in komunistična partija so se takoj, ko so si zasigurali oblast, z vso silo vrgli v neusmiljeno borbo zoper vero in začeli z brezbožno propagando v šolah, v tisku, s protiverskimi muzeji in razstavami, z organiziranjem borbenih brezbožnikov, zlasti mladine. Katoliško Cerkev, ki je imela itak neznatno število vernikov, so skoraj do zadnjih sledov zatrli, pravoslavna je bila vsestransko zvezana in ni mogla ničesar pozitivnega storiti proti viharju brezbožniške propagande.

Po dvajsetih letih neprestanega uničevanja vere so bili oblastniki prepričani, da so v Sovjetiji vere mrtve. To so hoteli sebi in svetu dokazati z ljudskim štetjem 6. januarja 1937. Moskovski list Pravda je 23. decembra 1936 pisal: „V programu ljudskega štetja je tudi vprašanje o veri. To vprašanje naj odkrije stališče vsake osebe do vere. Vsak naj navede vero, h kateri ga vleče. Brez dvoma se bo pretežna večina sovjetskega ljudstva vpisala, da je brez vere. Zmaga socializma je verskim vražam zadala smrtni udarec.“

Statistike tega štetja niso objavile. Po delnih krajevnih objavah se da sklepati, da se je v podeželju izjavilo za vero 60%, v večjih mestih in industrijskih centrih pa 30%. Ljudsko štetje so ponovili 17. januarja istega leta, pa brez vprašanja o veri. Nato so leta 1937 in 1938 vprizorili novo preganjanje vere in cerkve ter pomnožili brezbožno propagando, pa določenega cilja tudi niso dosegli.

Pol leta potem, ko je papež ruske narode posvetil brezmadežnemu Svetu Marijínemu, z letom 1953 je začel sovjetski tisk in radio vedno jasneje izražati zaskrbljenost in skoraj strah nad dejstvom, da versko čustvovanje in religiozno stremljenje posebno med mladino narašča. Na plenarni seji centralnega komiteta komunistične stranke 3. septembra 1953 so ugotovili, da protiverska propaganda pojema, versko razpoloženje mladine poraste. Treba je napraviti učinkovite protiukrepe. Izšla sta dva odloka. Prvi 24. julija 1954 na prosvetno ministristvo in vse inštitucije za politično in pedagoško izobrazbo, ki ukazuje, da se mora protiverska borba in brezbožniška propaganda na znane stveni podlagi poživiti in ojačiti ter

po vsej Sovjetiji dosledno in neprekinjeno vršiti. Od tedaj se je razlila po vsej državi cela povodenj najostrejših napadov na vero in misticizem. Dne 11. novembra 1954 je tedanji generalni tajnik komunistične stranke Hruščev izdal okrožnico, v kateri žigosa napake in psihološke pogreške v dosedanji brezbožni propagandi, kar škoduje njeni učinkovitosti.

Ta dva dokumenta in ugotovitve Zavoda za študij zgodovine in kulture Sovjetske zveze kažejo, da obnovljena in ojačena protiverska gonja od leta 1953 dalje ne znači nove ostrejšje ofenzive (napada) proti verstvu, ampak defenzivo (obrambo) pred naraščajočim verskim čustvovanjem, pred prebujanjem globoko verne mistične ruske duše. Če je tako, in mnogo znakov kaže, da je, bi to moglo pomenjati prvo razvojno stopnjo spreobrnjenja Rusije.

b) Mir: Trikrat omenja fatimsko naročilo mir. Prvič kot dar Gospodov za uvedbo pobožnosti do brezmadežnega Srca Marijinega; dvakrat pa kot posledico spreobrnjenja Rusije. Sovjetska zveza in komunistična centrala neutrudljivo gonijo propagando za svetoven mir, organizirajo svetovne mirovne kongrese, ustanavljajo razna društva za širjenje njihove mirovne ideje. Komunistični mir ne bi bil tak mir, ki ga je Marija napovedala, marveč mrtvaški mir zaslužjenih narodov pod komunistično diktaturo. Tudi tolikokrat ponujena koeksistenca — sožitje — ne bi bil pravi mir. Dokler se Rusija ne bo spreobrnila, ni mogoča daljša doba miru na svetu. Komunistična Rusija je svetovnemu miru nevarna. Dokumenti, ki so bili objavljeni po letu 1945, kažejo Stalinovo vlogo pri izbruhu dru-

ge svetovne vojne. Stalin je bil prepričan, da hoče Hitler, smrtni sovražnik slovanskih držav, napasti Rusijo in da mu zapadne države dajejo k temu svoj blagoslov. Zato je napravil načrt, da Hitlerja prej zaplete v vojno z zapadnimi državami in sam pridobi na času. Ta načrt zunanje politike mu je odobril strankin kongres na sejah 10.—21. marca 1939. Takoj nato je izrazil Stalin Hitlerju željo po izboljšanju odnosov med Nemčijo in Sovjetijo, vsled česar je prišlo dne 23. avgusta 1939 do podpisa nenapadalne pogodbe med obema državama. S tem je dobil Hitler proste roke zoper Poljsko, ki jo je napadel takoj 1. septembra, in s tem zanetil ogenj druge svetovne vojne. Ruski odločilni vplivi so bili vidni tudi v vojni na Koreji, v Kitajski, v Vietnamu (Indokini).

Mir ni isto kot konec bojevanja in vojnih operacij; to je le bolj premirje kot dokončen mir. Tak mir je bil dosežen na prvi svetovni vojni, ki je imel v sebi že skrito žarišče novega spopada. In po drugi svetovni vojni ni dosti bolje. Mir obstoja v takem mednarodnem stanju, da ni srahu pred izbruhom vojne. Tako stanje bo tedaj na svetu, ko nobena država ne bo imela volje ali ne možnosti zanetiti spopada z orožjem v večjem obsegu. Strah pred atomskim orožjem gotovo zadržuje bojevite države, da si ne upajo začeti obračunavanja s tem orožjem, ker imata oba tabora približno isto orožje in isto silo. Strah sicer ni najplemenitejši nagib, a more biti blagodejen na prvi stopnji do ožjega sporazuma. Do tega pa vodi rastoče spoznanje in živahnejši čut v narodih, da so vsi drug od drugega odvisni in noben ne more čisto sam zase prosperovati. V času hitrega in

lahkega prometa se tako spoznanje hitreje širi in utrjuje. V tem je blagoslov najnovejših iznajdb in uporabljanja novo odkritih naravnih sil.

3. Upanje svetega očeta

V črti fatimskih naročil in obljub se mi zdi pomemben govor, ki ga je imel papež Pij XII. na praznik svetega Jožefa letos na italijansko mladino Katoliške akcije. Nad stotisoč mladih ljudi se je zbralo na trgu Sv. Petra ob priliki 90-letnice, odkar je že papež Pij IX. ustanovil prvo mladinsko apostolsko organizacijo v smislu današnje Katoliške akcije. Bil je krasen pomladni dan in ves trg mladih ljudi kakor travnik posut s prvim cvetjem. Ni čuda, da je zaskrbljeno srce skupnega očeta krščanstva izlilo v poslušalce toliko upanja, vznešenega poguma in jim odprlo pogled v lepšo bodočnost. Sveti oče stoji visoko, pogled mu gre po vsem svetu, od vsepovsod dobiva vesti redno in stalno, dobre in slabe, tolažljive in vznemirjoče, zato si more ustvariti še najbolj pravilno in stvarno sodbo o stanju sveta, posebno krščanskega dela.

Za nami je zima, temna, ostra in dolga, je govoril sveti oče. Našteval je trpljenje te zime; zmote, silne pregrehe, sovraštva, vojske, izbruhi brutalne sile po kazenskih taboriščih, na prisilnem delu in v ječah, strahote bombnih napadov, milijonske bridkosti beguncev in izgnancev. Toda vse to mineva: „Zima je prešla, blizu je poletje.“

Pomlad pošilja Bog svetu, svoji Cerkvi. Že preprosta vera v Boga nam vzbuja upanje. Bog v svoji neizmerni dobroti ne more dopustiti, da bi bilo v njegovih delih takšno zlo, iz katerega bi v svoji dobroti in moči ne mogel potegniti nekaj dobrega. Kar koli se zgodi, se zgodi pred očmi ne-

izmerno dobrotnega Očeta. Tisočere moderne zmote, ki so nas begale, so bile kaznovane s tem, da so se same uničile. Razne človeške veličine na vrhuncu napuha so propadle, in tem globlje so padle, čim višje so se spejnale. In kar jih je še v svetu, se mamejo in bodo propadle. Zemlja, napoljena s solzami in namočena z mučeniško krvjo, bo dala nove kristjane.

Bog, ki je dopustil temno zimo in ima pripravljeno za svet sijajno poletje, nam vsem nalaga dolžnost, živeti in delovati v vzdušju prebujenja, v pomladi. Glejte, vse na svetu je prebujanje. V naravi je pomlad. Materialno življenje, čeprav sredi tolike žalosti in bede, se razvija v smeri k večjemu in širšemu blagostanju. Črta znanstvenega napredka se stalno dviga in novi avtomatični stroji spreminjajo človeku težko telesno delo bolj v delo duha. Izvestni so znaki prebujenja socialnega življenja. Nobena druga doba, kar jih je človeštvo preživelo po prihodu Kristusa, se ne zdi v razvoju človeštva tako odločilna kakor sedanja. Prvič se ljudje začenjajo zavedati ne samo medsebojne odvisnosti, ampak tudi svoje enotnosti. To pomeni, da bo človeštvo vedno bolj pripravljeno se čutiti tudi kot mišično telo Kristusovo.

Kakor v vsaki pomladi tudi v tej duhovni pomladi ne bo brez viharjev in neviht. Cerkev še ni končala svojega mučeništva, zlohotni napadi in krivični očitki se še ponavljajo, pa Cerkev ostane v svojem upanju trdna in neomajna. Oglejte se okrog sebe: od vseh strani prihajajo glasovi, ki pripovedujejo o lepih in svetih podvigih, o vzpodbudi najlepših sil in o resni volji zoperstavljeni se zlu. Oglejte se, pomlad je, pomlad človeštva in življenja. Prisvojite si Naše upanje in

pripovedujte vsem, da smo v zgodovinski pomladi; daj Bog, da bi bila ena izmed najlepših pomladi, kar jih je človeštvo kdaj videlo: po zimi, najbolj dolgi in ostri, je pomlad, ki napoveduje bogato in svetlo poletje.

Tako sveti oče. Vlil je olja v naše duše in prižgal plamen upanja v nas, naj ga ne ugasne noben vihar, ki v tej pomladi še pride nad nas.

4. In mi Slovenci?

Kdaj bo zlomljen trdi jarem brezbožnega komunizma v našem narodu? Ne moremo si očitati, da nismo pravočasno spoznali nevarnosti komunizma. Skušali smo po papeški okrožnici opozoriti na idejne zmote in brezbožne cilje komunizma pod krinko osvoboditve. Naročilo fátimske Gospe smo začeli zgodaj spolnjevati; posvetili smo se njenemu brezmadežnemu Srcu posamič, po družinah, vaseh in župnijah in končno skupno ves narod, pa navzlic temu smo padli pod brezbožno oblast. Verujemo, da služi tudi ta preskušnja narodu v dobro, v zveličanje, ker pripravlja duše, da bodo setev božje resnice in milosti sprejele vase in obrodile obilnejši sad.

Seveda, vprašanje, kdaj bo sedanjega stanja konec, nam prihaja na jezik in se vriva v naše molitve. Mislim, da po tem, kar smo slišali o Fátimi, odgovor ni dvomljiv: Kadar se bo Rusija spreobrnila, se komunizem tudi drugod ne bo obdržal na oblasti, ljudstvo se ga bo otrslo. Rusija se pa bo spreobrnila, kadar bo zadostno število ljudi spolnilo naročila Naše Gospe fátimske, tako je rekla sestra Lucija leta 1953. To velja tudi za nas. Tudi mi Slovenci moramo skušati doseči, da bo zadostno število naših rojakov spolnjevalo ta naročila.

Nekaj smo že skušali storiti. Posve-

titev brezmadežnemu Srcu Marijine-mu smo v velikem številu opravili in jo ponavljamo, pobožnost prvih sobot zelo mnogo rojakov redno opravlja, tudi rožni venec v družinah se je precej udomačil. Pa s tem se ne smemo zadovoljiti. Slovanski narodi so vsi pod brezbožnim režimom. Da se rešimo, se moramo pridružiti z drugimi narodi v veliko armado molivcev, ki z zaupanjem in vztrajno delajo, kar je Marija naročila.

Ta armada se imenuje Modra Armada, čije orožje je rožni venec, bojna strategija pa molitev, pokora z zvestim izvrševanjem vsakdanjih dolžnosti. Ustanovil jo je leta 1947 mons. Harold Colgan v Združenih državah in ima glavni stan v Washingtonu države New Jersey, mednarodni glavni stan pa je v Fátimi. Šteje že nad 15 milijonov članov iz vseh narodov in jezikov. Slovenci naj bi imeli tudi svoj odbor, ki bi organiziral vpisavanje. V domovini tega ne morejo storiti, slovenski izseljenci se moremo priključiti in zastopati ves slovenski narod. Skupno z vsemi narodi, plemeni in jeziki bomo sprosilili Rusiji in Sloveniji spreobrnitev in rešitev izpod jarma brezbožnikov.

Vabim vse verne Slovence, razseljene po vsem svetu, da pristopijo in podpišejo obljubo, kadar bo slovensko vodstvo ustanovljeno. Kateri pa ne bi imel priložnosti vpisati se, naj zasebno opravlja, kar je naloženo članom Armade.

Vabil sem vas v domovini k posvetitvi in pobožnosti prvih sobot. Radi in v velikem številu ste se odzvali. Ko sem vas v Marijinem letu pozval k ponovitvi posvetitve brezmadežnemu Marijinemu Srcu, ste podpisane pole posvetitve poslali iz vseh dežel, kjer bivate, da smo jih na ameriških

Brezjah v Lemontu, v dve debeli knjigi vezane, položili na Marijin oltar. Prepričan sem, da boste tudi temu vabilu radi sledili.

Kar Modra Armada zahteva, že itak večinoma delamo: 1. pokora so tiste žrtve, ki so potrebne, da vsak svoje dolžnosti vestno vršimo; ni treba si nalagati novih žrtev; 2. molitev rožnega venca in nošenje rjavega škapulirja ali škapulirske svetinje; sestra Lucija je izjavila, da sta rožni venec in škapulir nerazdružljiva; 3. pobožnost peterih prvih sobot (vsaj enkrat v življenju vseh pet nepretrgano).

Zdi se, da je zadnji čas, da to storimo. Glasilo Modre Armade „Soul — Duša“ je v letošnji drugi številki objavila zelo resno zveneč članek: „Skoraj je že prepozno“. Navaja napovedi nekaterih vojaških oseb, ki pričakujejo, da bo Sovjetija izzvala novo vojsko; po njih sodbi so znaki, da bi se znalo to zgoditi leta 1960.

Sveti oče pa je govoril poln upanja o pomladi, ki je skorajda že tu. Kdo ima prav? Vojaški strokovnjaki sklepajo iz naravnih znakov in virov, sveti oče pa tudi iz nadnaravnih virov vere in upanja.

Veljalo bo brez dvoma to: Ako se z vso vnemo in takoj v velikem številu lotimo Marijina naročila resno spolnjevat, bomo tudi mi Slovenci doprinesli svoj del, da bodo brezbožne sile opešale in ne bodo dosegle svojih zlih namenov.

+ Škof GREGORIJ ROŽMAN

Pripomba uredništva: V zvezi s povedanim in v potrditev škofovih besed objavljamo članek, ki je izšel l. 1957 v celovškem slovenskem tedniku „Naš Tednik — Kronika“ in na katerega nas je opozoril g. škof dr. Gregorij Rožman. Glasi se:

POZABLJANA VELESILA

Glavni urednik dr. O. Roegele je pisal minulo jesen v nemškem tedniku Renski Merkur (Der rheinische Merkur), ki izhaja v Kölnu ob Renu, da so na svetovni konferenci katoliškega tiska na Dunaju zamejski časnikarji spraševali avstrijske državnike po razlogih, ki so nagnili Rusijo, da je sklenila državno pogodbo in umaknila svoje čete. „Avstrijski politiki,“ tako piše dr. Roegele, „ki so morali odgovoriti na stavljeno vprašanje, so našli vse razloge za in proti in so nazadnje priznali, da v bistvu le ne vedo, kaj je Kremelj naredoma, takorekoč iz jasnega neba, nagnilo, da je napravil radikalen preokret in je potrdil ono državno pogodbo, ki jo je prej v stotinah konferenc in sej vztrajno odklanjal. Tudi zvezni kancler Raab, ki je vendar nesporno vodilni državnik Avstrije, v bistvu ne ve, zakaj so Sovjeti zapustili Avstrijo.“

Nato prinaša dr. Roegele svoj odgovor:

„Nekaj let sem, začeni v času, ko se je zdelo, da bo Avstrija ostala za vso večnost pod zasedbo štirih, so se združili verni kristjani iz vseh ljudskih slojev, otroci in stari ljudje, bančni ravnatelji in strežnice, duhovniki in laiki v križarsko vojsko molitve. Lotili so se opravila — mnogi so se jim posmehovali —, da z rožnim vencem v roki preopdijo Rdečo armado. Zdelo se je, da njihov naklep obljubuje še manj uspeha kakor rožnovenska križarska vojska v turškem času, ki je pomagala don Juanu Avstrijskemu do zmage pri Lepantu. Če državniki in zgodovinarji ne vedo nobene razlage, kaj nam prepoveduje, da vzamemo kot razlago moč molitve? Može se s plača ponoviti poskus tudi kje drugje, tudi v drugih pokrajinah sveta in v drugih nacionalnih stiskah.“

In dvomosečnik „Der grosse Ruf“ št. 3 letošnjega leta prinaša članek: „Die Russen hinausbeten“ (Ruse izmoliti):

„Ali moramo tudi mi (Der grosse Ruf izhaja v Nemčiji) ravno tako storiti, kakor so storili v Avstriji? Ali ne

Petnajstim v spomin

XI.

Kaplan Simon je stanoval na drugem koncu vasi, v veliki dvonadstropni hiši, ki je služila italijanskim častnikom za stanovanja. Še pred nedavnim je odmevala veselega petja in igranja otrok, ki jim njihova južnjaška kri ni dala minute pokoja. Sedaj je bila prazna. Italijanski častniki so bili vsi v vojski, njihove družine pa so osvoboditelji takoj ob prihodu pognali na cesto. Še Bog, da so jim življenje pustili. Ljudje so potem na ukaz partizanov izropali iz bogato opremljenih stanovanj vse, kar se je dalo odnesti. V nekaj urah je bila hiša gola in prazna in v njej

moremo slednjič molitve rožnega venca vzeti resno? Ali ne moremo tudi v Nemčiji naskakovati nebesa, da osvobodimo naše brate na vzhodu? Če naj boljše vizez izgine iz vzhodne cone in iz Evrope, potem se bo to zgodilo samo z Marijino pomočjo. Ona je po božji previdnosti postavljena kot velika srednica milosti. Z in po Mariji moliti pomeni rešitev naše domovine in sveta. Stojimo pred odločitvijo. Ali se udeležuješ rožnovenske spravne križarske pobožnosti?"

Kar velja za druge narode, velja tudi za naš narod. Tudi za nas je molitev velesila. Žal, tako zelo pozabljena velesila! Tudi mi moramo vzeti rožni venec v roko in moliti za rešitev našega naroda in za rešitev sveta. Mi velesilo molitve še veliko bolj potrebujemo kakor drugi veliki narodi! Če veliki narodi te velesile ne morejo pogrešati, koliko manj jo moremo pogrešati mi, ki smo majhen narod? In ki kljub temu hočemo kot narod živeti in ne umreti!

sta ostala le kaplan Simon in partizan Jernej z ženo in otrokom.

Komunisti so šli s svojim delom naprej. Ko so vas osvobodili vseh tujcev, so planili še po tistih, ki so s tujci simpatizirali. Grobovi so sledili grobovom, ljudje so v grozi otopeli.

Potem so neke noči v pozni jeseni potrkali na vrata kaplana Simona in tudi njega odpeljali. Čez dobro uro so se vrnili še po kaplanovo sestro in ostarelega očeta. V noči vernih duš so jih odgnali zvezane kot zločince skupno s kaplanom Jožetom in mnogimi drugimi iz vasi v pet ur oddaljeno gorsko selo. Tam so jih na smrt utrujene zaprli v veliko in mrzlo kmečko sobo, ki pa niti od daleč ni zadostovala za vse. Sedeli so na golem podu; da bi se zlek-nili, ni bilo prostora.

Teden dni so ostali zaprti in pričakovali samo še smrti. Komaj je zaškripal ključ v vratih, že so se vsi zgrozili: sedaj sem jaz na vrsti. Marsikoga so tako odpeljali, da se ni vrnil nikoli več.

Vendar pa, akoravno do smrti izmučeni, niso klonili. Bog jih je čudovito ščitil tiste dni in jim pošiljal tolažbe, ki je odtehtala vse njihove muke. Na prvo soboto v novembru so jih na vse zgodaj zjutraj izpustili. Prva skrb kaplana Simona in Jožeta je bila, da sta v mali gorski kapelici darovala Bogu sveto mašo za čudežno rešitev.

Tiste dni potem je kaplan Simon pisal domov v Gorico mami in sestricam: „Danes je že peti dan, odkar sem prišel iz aretacije in izpred vojaškega sodišča, kamor sem tako nenadoma in nepričakovano treščil. Kako sem prišel

med te ljudi in kaj so mi vse očitali in metali na moja ramena, mi zdaj ni toliko mar. V vseh teh stvareh sem in bom ostal otrok. Zanima in ogreva me pa to, kar je ta čudna igra prebudila v moji duši, kar mi je dala kot za močno popotnico v bodoče dni. Vrnil sem se domov ves prenovljen in neizmerno bogat v svoji notranjosti. Sem kakor apostoli, ko jih je Duh ljubezni preosnoval...“

Tudi oče in sestra Mila sta se vrnila domov duhovno pokrepčana, a telesno izčrpana in bolna. Oče se je kmalu opomogel, sestra Mila pa še vedno ležala. Na pljučih se ji je odprla rana in prvo noč po vrnitvi je bruhnila kri. Njena zvesta prijateljica Terezika ji je stregla noč in dan, lastna sestra bi ji ne mogla lepše. Komaj pred letom dni sta se spoznali, a med njima je zrastle tako močna duhovna vez, da jo je bil še kaplan Simon vesel. Terezika je odkrila Mili svoje srce, ki je hrepenelo po enem, da bi mogla vstopiti v samostan. Dosedaj se ji to ni posrečilo. Iz enega ali drugega vzroka so jo vedno in povsod odklonili. Sedaj so izbrali drugo pot. Kaplan Simon je pisal redovnicam usmiljenkam v slovenski prestolnici in Terezika je kmalu dobila povabilo, naj se sama predstavi. Še tisti teden se je Terezika odpravila na dolgo pot. Mila je doma tretela in molila. Čez teden dni se je Terezika vrnila in vsa srečna povedala Mili: „Sprejeta!“

S prvim oktobrom leta 1943 je imela Terezika odpotovati za vedno... A Bog je odločil drugače. Prišel je septembrski polom in ji zaprl vrata. Njen cilj se je zopet odmaknil. Terezika je vdano sprejela tudi to preizkušnjo. A preizkušnja je sledila preizkušnji. Kaj vse je Terezika pretrpela v tistem tednu, ko so ji partizani odpeljali ljubljeno prijateljico, oba gospoda kaplana in

toliko najboljših ljudi iz vasi. S sestro kaplana Jožeta sta hodili na komando, trkali na vsa vrata, a zaman. Še poslušali ju niso. Zatekli sta se v cerkev in ure in ure premolili pred Marijinim oltarjem.

Na prvo soboto, ko sta na vse zgodaj prisrčno v cerkvi molili, je v njihovo žalost zasvetilo ko sonce v temno noč: „Kaplani se vračajo!“

Hiteli sta jima naproti. Na pol poti so se srečali in solze srečnega snidenja so omilile žalost zadnjih dni. Terezika je presunila bledica na Milinem obrazu.

„Mila, ti si bolna?“ jo je ljubeče prijel pod roko in jo pogledala v shujšani obraz.

„Res, ni mi dobro. A samo, da smo doma.“

A tudi dom in vsa nežna skrb dobre Terezike ji ni mogla pomagati.

„Pomlad ti bo vrnila zdravje!“ jo je tolažil brat Simon.

„Kakor bo božja volja!“ je odgovarjala Mila, pripravljena na vse.

XII.

Kaplan Simon je bil sam v svoji pisarni. Vsi v hiši so že pospali, njemu se ni še ljubilo. To so bile vedno zanj najlepše ure ko je lahko dal duška svoji notranjosti in jo zilil v pesmi in besede, vse lepe in sončne.

Ta večer pa se mu ni ljubilo delati. Sedel je za mizo in razmišljal. Vse okoli njega je bila sama harmonija in skladnost, umetniške slike na steni, vaze in krožniki, ki jih je izdelala ljuba in draga mamina roka, velika steklena omara polna najizbranejših knjig, ljubke jaslice v kotu sobe. Klavir je bil še odprt, prav tako note na podstavku. Tisto popoldne sta s kaplanom Jožetom ponavljala Requiem za naslednje jutro.

Zunaj je vihar vedno bolj naraščal. Kaplan Simon se je ves pogreznil v

njegovo melodijo, da je vstala pred njim njegova mladost v vseh žalostnih in veselih akordih...

Razposajeni in vedno neugnani deček teka po očetovih pašnikih tam ob morju, s svojim petjem kljubuje burji in viharju, a se nenadoma zdrzne in ustavi. To je prvi božji klic. Nič več ga ne zanimajo igre in kričavi tovariši.

„Mama, v semenišče bi rad!“ zaupa nekoč svoji mami, ko se v zimi vrača od svetega misijona doli pri fari.

In res je na jesen dal slovo beli hišici na hribu, očetovim pašnikom in kraški gmajni nad njimi. Leta so bežala, iz otroka je zrastel v fanta. Vedno jasnejša je vstajala pred njim veličina duhovništva. Hrepenenje je rastle iz dneva v dan, dokler se ni prelilo v presrečni sprev posvetitve: — Ti si duhovnik na veke! —

Prva njegova služba je bila v sončni Gorici, pa ne za dolgo. Jesen je bila, po brajdah so prepevali trgači, ko je prišel med prijazne Vipavce. A tudi tu ni obstal. Po letu dni je že jemal slovo. Sedaj je že tretje leto tu, v tej mali gorski vasi, med ljudmi, ki jih ne bo nikdar do dna razumel, ker skrivajo svoja čustva, kakor da bi se jih sramovali.

Danes so v cerkvi odpeli zadnje božične pesmi in Simonu se je zdelo, kakor da bi z njimi zamrlo še zadnje veselje v njegovi duši. Še noben večer se ni čutil tako utrujenega in zbitega kakor nocoj. Kot otrok je zahrepenel po mami in po domu, po dobrih ljudeh, ki bi mu dobrohotno pogledali v obraz in mu rekli toplo besedo.

—
Ura se je bližala polnoči. Kaplan Simon je z vzdihom vstal. Pozdravil je božje Detece v jaslicah in ugasnil lučko pred hlevčkom.

Zunaj se je veter zaganjal okoli voglov, silil v vrata in okna, da so šipe šklepetale. V daljavi je bučal gozd. Mimo hiše po cesti je šla patrolja. Kaplan Simon je negotov obstal pred jaslicami in poslušal. Večkrat so ponoči prihajali partizani k svojemu tovarišu Jerneju, ki je stanoval v isti hiši. Res, koraki so udarili ob kamnite stopnice, ki so vodile do hiše. Zaškripala so železna vrata na dvorišču, takoj nato še vežni vhod. Zabobneli so trdi koraki v prostorni veži, nato je za hip vse utihnilo.

„Zvonec iščejo,“ je pomislil kaplan Simon, „Bog sam ve, katerega.“

Zdrznil se je kot bi mu mrtvaški zvon zapel nad glavo, ko je v veži zabrnul njegov. Smrtna bolečina mu je stisnila srce, skoro nevede, kaj dela, se je prekrizal. Zvonček je neprenehoma klical. Kakor bolnik, ki je po dolgi boleznini prvič vstal, se je opotekel k vratom.

„Kdo je?“ Ustrašil se je svojega glasu, tako se mu je zdel tuj.

„Partizani,“ mu je kratko odgovorilo od zunaj.

Pred to besedo je bil tudi on tako brez moči, da jim je kakor na ukaz odprl. Vstopili so štirje partizani. Brez besed jih je kaplan Simon vodil v kuhinjo na drugem koncu hodnika. Komaj je odprl luč, mu je pogled obstal na rožnatem šopku teloha, ki je dehtel v mali vazi na sredi mize.

— Pomlad prihaja in jaz je mogoče ne bom videl več — ga je nenadoma obšla misel grenkejša od smrti.

„Tovariš Simon, neke informacije bi radi od tebe na komandi,“ je še bolj zaglodalo v njegovo bolest.

Poznal je take informacije že izza prve aretacije. Ni mu prišlo na misel, kaj bi mu mogli sedaj očitati.

„Pa tvoja sestra Mila mora tudi z nami.“

„Moja sestra Mila je bolna in ne sme iz hiše.“

„Tako bolna menda ni, da bi ne mogla do komande,“ so nejeverno povdomili.

Kaplan Simon se ni mogel več vzdražati. Odločno jim je pogledal v oči.

„Da je bolna, ste ravno vi krivi. Vsled naporov tistega tedna, ko ste nas imeli zaprte, je tako hudo zbolela, da smo jo komaj rešili. Zdravnik je ukazal, da do pomladi ne sme iz hiše.“

„Radi bi se o tem prepričali.“

„Počakajte, da jo grem obvestit.“

Kaplan Simon je potrkal na sestrična vrata. Slišal je notri pritajeno govorjenje, nato se je na vratih prikazala Terezika, že napol oblečena.

Smrtnobleda in vsa tresoča je sedela Mila na postelji.

„Simon, kaj hočejo?“ je komaj izjecljala.

Kaplanu Simonu je bilo hudo. Ni vedel, kako naj ji pove, da jo bo manj zadelo. Vsedel se je na rob postelje in jo nežno objel.

„Ne ustraši se, Mila, na komando me kličejo. Tudi po tebi so vprašali, pa sem jim povedal, da si bolna, a ne verjamejo dosti. Hočejo te videti.“

Mila je krčevito zajokala, ne zase, za brata se je zbala.

„Bodi močna, Mila, saj se kmalu vrnem,“ jo je mehko tolažil. Odšel je žalosten iz sobe. Takoj nato so vstopili partizani.

„Ali res ne moreš z nami?“ jo je eden izmed njih trdo vprašal.

Mila mu ni odgovorila, tako silno jo je lomil jok. Tedaj je Terezika odločno stopila pred nje.

„Saj sami vidite, da ne more. Zdravila pogledjte, če nočete verjeti, da je bolna.“

Stopila je nato k Mili in jo z vso ljubeznijo tolažila.

„Mila, ne jokaj, same te ne pustim, če greš ti, grem tudi jaz s teboj.“

Partizanom se je zlobno spačil obraz.

„Prav, če že hočeš, pa pojdi tudi ti z nami.“

Terezika in Mila sta se prepadeni pogledali.

„Saj njo mi pustite,“ je Mila v smrtni grozi zaprosila, „kako bom sama, ko si ne morem nič pomagati.“

Partizani so za hip obstali. Mili se je zdelo, da se je bodo mogoče usmilili, a varala se je.

Ni bilo usmiljenja v njihovem glasu, ko so ostro ukazali Tereziki:

„Napravi se, pa hitro!“

Odšli so na hodnik in tam čakali. Kaplan Simon je skozi priprta vrata vse slišal. Take nezaslišane krivice ni pričakoval, tudi od njih ne. Kakor v sanjah si je nadel suknjo, vzel kučmo in se tihoma vrnil v kuhinjo, da bi še zadnje trenutke bil sam.

„Kaj mi spet hočejo?“ se je v negotovosti izpraševal. Do dna si je pogledal v dušo, ali je mogoče res na njej kak madež. Ni ga našel, kot kristal čista je sijala v njem. Pomirilo ga je to dejstvo, da je polglasno spregovoril:

„Če je Bog z nami, kdo bo zoper nas?“

ZORA PIŠČANC, Gorica

(Se bo nadaljevalo)

Družina je stebler Cerkve. Ona ima v rokah blagoslov ali prekletstvo za cel svet — pa tudi za Cerkev božjo.

Za
kaj
bomo
ta
mesec
molili?

DA BI SE KRŠČANSKI VERNIKI NE
OKUŽILI S KRIVIMI NAZORI SVETA
GLEDE ČISTOSTI, KI JO ZAHTEVA
NJIHOV STAN

Sveti apostol Janez piše v svojem prvem pismu: „Ne ljubite sveta ne tega, kar je na svetu. Če kdo ljubi svet, ni v njem Očetove ljubezni. Zakaj karkoli je na svetu, je poželenje mesa in poželenje oči in napuh življenja... Ves svet tiči v zlu.“ Za vse čase je veljavna ta od Svetega Duha navdihnjena sodba, za naše velja v polni meri. Značilna poteza sedanjega sveta je: nedostojnost, nesramežljivost, nečistost, surovo čutno izživljanje na vseh poljih človeškega udejstvovanja. In ta moderni, zmaterializirani, brezbožni svet ve zagovarjati in braniti svoje zablode z najlepše donečimi gesli svobode, neodvisnosti, ljubezni, polnosti naravnega življenja. Ti zmotni nazori so zelo nevarni in zapeljivi in neštevilne množice se zapeljuje ravna po njih. Prav je, da tem zapeljivim geslom odkrijemo njihovo neutemeljenost in prevratnost, da bo tako naša molitev za odvrgenje njih pogubnega vpliva v tem mesecu juliju čim bolj goreča in uspešna.

KRIVI NAZORI SVETA

Krščanski veri moderní, pogansko usmerjeni svet rad očita, da s svojimi nauki in zapovedmi človeku krati svobodo in okrnjuje njegovo osebnost. Ti očitki seveda izgubijo svojo podlago, ako človek prizna bivanje osebnega Boga. Če biva Bog, ki je naš Stvarnik in naš končni cilj, moramo priznati, da je tudi naš Gospod in zakonodajavec. Človeka je zares ustvaril svobodnega in mu dal možnost in sposobnost odločati se za dobro ali za zlo, toda svobode za greh in razuzdanost mu s tem ni podelil. Bog je človeku dal življenje in vse sposobnosti duše in telesa zato, da ga spoznava, ga ljubi in mu služi ter si tako pridobi večno srečo v nebesih. Pot našega življenja nam je zaznamoval z desetimi mejniki svojih zapovedi. Z njimi nam svobode ni vzel, ampak nas je le zavaroval pred njegovo zlorabo. Prava svoboda nikoli ne more obstojati v tem, da človek dela greh, saj bi bil potem grešni človek svobodnejši od Boga in vseh zveličanih v nebesih, o katerih je gotovo, da grešiti ne morejo. In vendar je Bog najsvobodnejše bitje in vir vse resnične svobode in pravtako uživajo blaženi prebivalci nebes najpopolnejšo svobodo. Jezus, naš božji Zveličar pravi glede tega: „Vsakdo kdor dela greh, je suženj greha. Ako vas jaz osvobodim, boste zares svobodni“ (Jan 8, 34). Zloraba svobode ni nikdar resnična svoboda, ampak le žalostno znamenje človekovega svobodnega odločanja, kakor je bolezen znamenje življenja, čeprav življenje samo ogroža in pokončava.

Moderni človek, omamljen od svojih uspehov v obvladanju materije, nerad prizna nad seboj božjo oblast in svojo odvisnost do vsemogóčnega Stvarnika. Če prizna življenje neke moralne norme, pravi, da so te le izliv in plod njegove osebnosti. Autonomen, neodvisen hoče

biti v svojem dejanju in nehanju. Odvisnost, pravi, pa naj bo tudi le od Boga, človeka ponižuje. Človek v svojem napuhu proglašča samega sebe za boga. Toda autonomna človeška morala, ki pogreša večnih božjih sankcij, nima moči, da bi človeka vzdržala v moralnem življenju. Kjer ni vere v Boga, ki je izvor in najvišja norma vsega življenja, tam so človeku odprta vrata v njegovo pogubljenje. Modri Sirah piše o tem v Svetem pismu: „Bog je v začetku ustvaril človeka in mu dal svobodo odločanja. Dal mu je svoje zapovedi in postave. Če boš stanoviten v svoji zvestobi, ki mu je vseč, te zapovedi spolnjeval, bodo tvoje zveličanje. Postavil je predte ogenj in vodo; iztegni svojo roko po tem, kar ti je bolj vseč. Pred človekom sta življenje in smrt, dobro in hudo; kar bo izbral, to se mu bo dalo. Zakaj modrost božja je velika in velika je njegova moč in na vse gleda brez nehanja. Gospodove oči so obrnjene v one, ki se ga boje, on opazuje vsa dejanja ljudi. Nikomur ni ukazal, naj dela zlo, nikomur ni dal dovoljenja delati greh; zakaj ni mu vseč, da bi imel mnogo nezvestih in nevrednih otrok“ (15. pogl.).

S poudarjanjem svobode in neodvisnosti skvarjeni svet tudi rad trdi, da je čutno izživljanje nekaj povsem naravnega, nujnega, normalni razvoj in dosledna zahteva človeške čutne narave. Sledeč svojim nagonom, se pravi, sledi človek le naravnim silam in težnjam, ki so vanj položene. Protinaravno je te sile in gone v človeški naravi omejevati in zatirati...

Kristjani vemo, da so človeški nagoni, torej tudi spolni nagon, od Boga, Stvarnika človeške narave. Vsaka sila v človeku in vsak nagon pa ima po Bogu določen namen in cilj. Bog ničesar ni uredil na slepo, ampak hoče, da vse

v življenju služi njegovim modrim in svetim načrtom. Človek naj torej sledi silam in gonom svoje narave sledeč luči razuma, ki mu kaže pravo pot, načrtano po naravni in pozitivni božji postavi. Človek je razumno bitje, ne sme zato živeti kot žival. Nečisto življenje ni nujna zahteva narave, ampak je zabloda človeka, ki je v sebi zatajil duha in sledi le svojim živalskim nagonom. Človek, ki ravna proti razumu, ravna proti svoji naravi, ki je razumna. Ko pa sledi razumu in brzda svoje poželenje, tedaj resnično ravna kot razumno bitje, v skladu s svojo naravo. Prav čisto življenje je zmaga duše nad telesom, duha nad nagonom, kar odgovarja veliki zamisli Stvarnikovi glede človeškega življenja, njegovega dostojanstva in njegovega namena.

Zelo pogosto se o svetu razvratno, nečisto življenje označuje s prelepim nazivom ljubezni. Ali ima ljubezen res kaj skupnega z nečistostjo?

Ljubezen je duhovna krepost, ki veže duše med seboj. V veljavnem zakonu sledi tej duhovni zvezi tudi telesna skupnost. Ali prva je zveza dveh duš in šele sad in posledica te je zveza dveh teles. Kjer bi v zakonu v prvi vrsti odločali oziri na spolno izživljanje, tam bi bilo težko govoriti o resnični duhovni ljubezni, tam bi tudi vedno obstajala nevarnost, da se medsebojna življenjska vez zrahlja in pretrga. Telesne vezi ne morejo vzdržati vsega tega, kar zakoncem nalaga njihov težki in odgovorni stan. Prava ljubezen, ki vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša, je ona, ki se preliva iz srca v srce, ki veže dušo z dušo. Telesna skupnost jo v zakonu krepi in neguje, sama zase je pa ne more ne dati ne ohraniti.

Če to velja za ljubezen v zakonu, velja še veliko bolj za spolno izživljanje izven zakona. Zagovarja se kot

zahteva ljubezni, a nima s pravo ljubeznijo nič skupnega. Kar se označuje kot ljubezen v iskanju nedovoljenih spolnih naslad, to je le služba strastem in nagonom, ki bi jim človek po božji volji moral gospodovati, pa jim v svojo nečast, sramoto in pogubo suženjsko streže. Mirno lahko trdimo, da tam, kjer gospodari grešno poželenje, za ljubezen, ki je kraljica vseh krščanskih kreposti, ni nobenega mesta. Greh in ljubezen ne gresta skupaj.

KRŠČANSKO STALIŠČE

Proti tem in podobnim krivim nazorom nemoralnega sveta stoji kakor močilen jez krščanska resnica o naši popolni, absolutni odvisnosti od Boga Stvarnika, katerega najsvetejša volja in postava morata biti vodilo vsega našega mišljenja, hotenja in delovanja. Ni v tej naši odvisnosti od Boga nič ponižujočega, ničesar, kar bi okrnjevalo človekovo osebnost in dostojanstvo; nasprotno, prav v zvesti službi Bogu je vsa človekova sreča in veličina, zakaj „Bogu služiti se pravi kraljevati“.

V luči božje volje, božjih zamisli in odredb gleda verni človek tudi problem čistosti, ki je ona vzvišena krepost, ki urejuje, vlada in brzda neurejeno teženje našega mesenega poželenja. Po stanovski opredeljenosti ločimo čistost samskih ljudi, čistost zakoncev in čistost vdovcev in vdov. Prvo imenujemo tudi deviško čistost. Je to ona prelepa čednost neoskrunjenih src, ki ji samo sveto Pismo in z njim sveta Cerkev pojeta hvalo in slavo z besedami knjige Modrosti: „O kako lep je čisti rod v sijaju svoje čednosti. Nesmrten je njegov spomin in njegova čast pri Bogu in pri ljudeh“ (4, 1). — Zakonska čistost ureja in usmerja medsebojne odnose zakoncev, da ne gredo v njih preko dovoljenih mej in ne izgubijo izpred oči

vzvišenega dostojanstva svojega stanu in svojih svetih dolžnosti drug do drugega in do otrok. Takole jih uči sveti Pavel: „To je namreč volja božja, da se zdržite nečistosti; da vsak izmed vas ureva svojo ženo imeti v svetosti in časti, ne v poželjivosti kakor pogani, ki Boga ne poznajo“ (Tes I, 4). — Čistost vdovskega stanu veže one, ki so izgubili svojega življenjskega druga. Navajenim zakonske skupnosti jim je osamelost često težka in težka tudi popolna zdržnost, pa so prav zato v svojem prizadevanju za čisto življenje posebno ljubi božjim očem in lahko vedno zaupajo v posebno božjo pomoč.

V dveh zapovedih nalaga Bog ljudem čisto življenje kot sveto, neodklonljivo dolžnost, v šesti in deveti: Ne nečistuj! Ne želi svojega bližnjega žene! Nalaga s tem vsem ljudem, po dolžnosti stanu, skrb za čistost telesa, ki se varuje vseh dejanj, ki vodijo v nečisti greh; za čistost duše, ki zavrača nečiste misli in predstave; in za čistost srca, ki se bori proti nečistim željam in vsem nespodobnim in grešnim čustvom. Ta skrb za čisto življenje nalaga vsakemu v svojem stanu vedno čuječnost in pripravljenost za borbo, zakaj nagon je silovit in nevarnosti za nečisti greh srečujemo v svetu na vsak korak. Jezusova beseda z Oljske gore bodi naše vodilo, ko nas opominja: „Čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo; duh je sicer voljan ali meso je slabo“ (Mt 26, 41).

Obe božji zapovedi, v katerih nam Bog zapoveduje čistost življenja, sta kristjanu najvišji razlog, da se varuje vsega, kar bi nasprotovalo in žalilo njegovo stanovsko čistost. In vedimo, da prav nič ne drži govorjenje onih, ki trdijo, da je človeku čisto življenje nemogoče, da presega človeške moči. Bog, ki kot Stvarnik popolnoma pozna našo

naravo, ne more zapovedati nemogočih reči. Čeprav je res, da so človeške strasti v tem pogledu močne in silovite, je vendar še močnejša in silnejša božja milost, ki je Bog nikoli ne odreče njim, ki ga zanjo prosijo in jo pri njem iščejo. „On je, ki nas more obvarovati padca in nas postaviti pred svoje veličastvo berz madeža v veselju“ (Juda 24). Sredi pregrešnega in pohotnega sveta je živel v vseh časih in živi tudi danes mnogo čistih in svetih ljudi, vsake starosti in vseh stanov, „ki so svoje meso s strastmi in njegovim poželenjem vred križali“ (Gal 5, 24). To so pravi Kristusovi verniki, ki jim v dušah odmeva njegova beseda: „Blagor čistim v srcu, zakaj ti bodo Boga gledali“ (Mt 6, 8).

Molimo torej v tem mesecu juliju, ki je posvečen spominu predragocene Krvi Kristusove, da bi krščanski verniki hoteli biti vedno vredni te neskončne cene odrešenja in bi se v svojih krščanskih načelih glede čistega življenja nikoli ne dali zmotiti in okužiti po krivih naukah in nazorih brezbožnega sveta, ki je sovražnik božji. Tako je namreč življenje v sedanjem svetu, kakor ga napoveduje apostol Juda v svojem listu: „V poslednjem času nastopijo zasmehovalci, ki bodo živeli po svojem brezbožnem poželenju. Ti so tisti, ki napravljajo razkole, ki so čutni, ki nimajo Duha“ (18-19). Bojmo se jih in molimo, da bi bili pred njih trupom obvarovani vsi naši bratje in sestre širrom sveta. ALOJZIJ KOŠMERLJ

MEJA

GREGOR HRIBAR

Mežnarica je po otrokih zvedela, da govore v gostilni o meji, ki bo šla preko Slemenice. Brž je prihitela v gostilno, da bi bila v stvari preje na tekočem, kakor Zoppernigbauerin.

Bogotaj ji je na kratko pojasnil resnost trenutka in ji nasvetoval, naj se tudi ona vpiše v tečaj slovenščine, ki ga je odprl gospod župnik. Ženska se je prestrašila. Da bi jo pomiril, ji je Hubert zatrjeval, da položaj še ni razčiščen, da je treba počakati nadaljnih vesti, da je odločitev le načelna, podrobnosti bo obravnavala mednarodna razmejitevna komisija na licu mesta. V veljavo pa bo nova meja stopila itak šele s podpisom državne pogodbe, ki se lahko še dolgo časa odlaša, čeprav bi bilo zanj nemara boljše, ako bi Tito

kmalu prišel, kajti on in Stalin se dobro razumeta in bo Stalin mežnarja gotovo takoj domov poslal, ko zve, da je postal Titov državljan.

Mežnarica se je pomirila in spet postala boljše volje. Ruhdorfer ji je stavil težko vprašanje:

„Kaj bi storila ti, mežnarica, ako bi mežnarija s cerkvijo prišla pod Jugoslavijo, župnišče pa bi ostalo pod Avstrijo ali obratno? Saj veš, da mejo potegnejo včasih tudi okrog voglov.“

„Če se mož kmalu vrne, bi se moral moj sin naučiti, kako se maša bere, da bi ljudje ne ostali brez maše,“ se je odrezala mežnarica.

„In vi, gospod župnik, kaj bi storili v primeru, da ostanete na eni strani sami brez cerkve in mežnarice?“

Pokopališče v Osojah. Napisi na nagrobnih spomenikih (Lavrič, Kamnik, Pribernik in Martine) zgovorno pričajo, čigava je nekdanja bila Koroška. Danes je tudi Osoje zagrnjeno nemško morje.

„Ako bi ostala na isti strani kot cerkev tudi gostilna, bi se še vedno dalo riniti naprej. Mašo bi imel v kleti, tu spodaj, kakor jo imajo v kleti v Jazbinah blizu Gorice ob novi italijansko-jugoslovanski meji.“

„Imenitna rešitev! Maša pri polnih sodih! Tako ne bi pri maši nič več samo župnik vino pil. Gotovo bi imel pri maši več ljudi, kakor doslej. Še z druge strani meje bodo prišli ljudje k maši, če bo Leitgeb ljudi v klet pustil,“ so bili kmetje z župnikovo rešitvijo zadovoljni.

Da bi glede zadeve takoj prišli na jasno, je Steiner, ki je vino zelo cenil, vprašal gospodarja:

„Leitgeb, boš torej dovolil, da se bo v tvoji hiši maša brala, ali ne?“

„Zakaj ne? Le v puščico bom v tem primeru jaz pobiral!“ gostilničar ni bil pripravljen občinstvu zastoj odpreti kletinih vrat.

„Se je vendar našel nekdo, ki bi bil pripravljen nadomestiti mežnarja! Takoj jutri se lahko pričnete vaditi v cerkvi,“ je župnik skušal gostilničarja po tej poti pripraviti do rednejšega obiška nedeljske maše.

„Če polovico ofra meni odstopite, pa bom šel naokrog. Jutri bom precej grošev nabral,“ gostilničar povabila ni docela odbil, ne sprejel, ker ni bil sam svoj gospodar.

„Nič ne boš jutri hodil z doma! Jutri pojdem jaz v cerkev, da slišim, koliko krstov, porok, obhajil in pogrebov je bilo letos. Ti oznanil itak nikoli dobro ne poslušaj ali pa prav ne razumeš

in mi potem vse zmešano pripoveduješ,“ je kakor vselej tudi to pot gostilničarka hotela imeti zadnjo besedo. Od kar se je za božič spovedala, jo je farno življenje še bolj zanimalo, kakor preje. Vendar je to pot naletela na nepričakovani odpor.

„Če ti ne gre za drugo, kakor za številke, prosi gospoda župnika, pa ti jih bo morda že nocoj povedal,“ gostilničarju ni bilo prav, da bi hodila žena v cerkev le radovednost past, povrhu pa še njega vpričo vseh v nič devala.

„Saj res, gospod župnik, zakaj nam ne bi že nocoj povedali glavnih podatkov?“ je bila gostilničarki moževa zamisel silno všeč.

Tudi župniku je predlog prav prišel. Vpričo številnih nacistov in nekaj bogovercev je hotel na veliki zvon obesiti njim najbolj neljube dogodke odhajajočega leta.

„Od vsega bo navzoče gotovo najbolj zanimalo, koliko bogovercev se je v tem letu vrnilo v naročje katoliške Cerkve in koliko zgolj civilno poročenih se je cerkveno poročilo...“

„Jaz mislim, da te stvari ne spadajo v gostilno,“ je v zadnjem trenutku Žabičar skušal preprečiti, da župnik ne bi vpričo take družine spravljal v javnost njegove zakasnele cerkvene poroke.

Tudi glavnim nacistom ni šlo v račun, da bi župnik na podlagi številke utemeljeval, kako jim polzijo vajeti iz rok.

„Jaz celo mislim, da bi zaradi ljubelega miru v fari bilo najboljše, ako bi gospod župnik o tem tudi na prižnici ne govoril,“ je Steiner Žabičarjeve pomisleke še bolj podprl.

Žabičarju na ljubo je župnik takoj utihnil. S tem pa seveda spet gostilničarki ni bilo ustrezno.

„Zakaj ga ne pustite govoriti? To,

kar je doslej povedal, nima ne glave, ne repa. Zdaj res ne vem, ali bom smela iti jutri v cerkev, ali pa bom morala doma ostati.“

„Ti boš šla v cerkev le toliko, da slišiš prvi del maše in oznanila, nato se brž vrneš, da pojdem jaz ofer pobirat in drugi del maše poslušat!“ je skušal gostilničar vpričo mož napraviti vtisi, da je pravzaprav on tisti, ki hlače nosi.

Njegovo modro razsodbo so vsi odobraval. Zlasti dušebrižniku je bilo po godu, da je pri vsej stvari ostala koza cela in bil volk sit. Vendar gostilničarka še ni odnehala:

„Človek vse leto gara. Največkrat sem za vse sama, pa se še na novega leta dan ne bom smela v cerkvi malo odpočiti.“

„Hm! Za vse sama! Nič nisi za vse sama!“ ji je mož spet ugovarjal. „Kadar se jed kuha, te res pustimo pri miru. Ko je pa kuhano, takoj vsi pridemo in pomagamo pojediti!“

Gostilničarka je uvidela, da to pot nič ne opravi in je utihnila. Zato pa se je oglasila mežnarica, ki se je nekam grdo držala in užaljeno gledala predse.

Govorjenje o pobiranju denarja je namreč mežnarico silno pogrelo. Za nekaj časa ji je kar sapo zaprlo. Sedaj šele je prišla toliko k moči, da je pred ljudmi branila svojo čast:

„Gospod župnik govori kakor bi bil brez mežnarja. Resnica pa je, da jaz moža v vsem nadomeščam. Le med mašo se držim ob strani, ker mi gospod župnik ne dovoli, da bi se okrog oltarja in po cerkvi vrtela.“

„Prav zato morava biti gostilničarjeve dobre volje vesela,“ jo je pogovarjal dušebrižnik.

„Zadovoljen, da sta si prišla župnik in mežnarica navzkriž, je Ruhdorfer spet povzel besedo:

„Vidite, kako pametno je bilo moje vprašanje. Zadevo je treba že vnaprej razčistiti. Ostane še druga možnost. Tudi gostilna utegne pasti na isto stran kot cerkev in ostane samo župnišče v Jugoslaviji. Bi v tem primeru vztrajali na mestu, gospod župnik, ali bi ponovno bežali od svojih ovčic?“

„V tem primeru bi pač Tito sam izrazil željo, da dam mesto drugemu, bolj zanesljivemu župniku. Ob meji v širini nekaj kilometrov itak navadno izselijo ljudi in naselijo le zanesljive družine kakor je storil tudi Hitler na jugu štajerskega gava,“ je bil dušebrižnik zaradi vprašanja nekoliko razdražen.

„Mene najbolj zanima, na katero stran bo padlo pokopališče,“ je skrbelo Laknerja, ki je za vse svete postavil materi lep spomenik.

„Lahko se zgodi, da ga dajo na pol, kakor so storili pri Gorici. Tam so potegnili novo mejo prav čez pokopališče in na nek grob postavili kol z napisom: Italija—Jugoslavija. Na meji večkrat zasačijo koga, ki na skrivaj prenaša čez mejo kako blago in ga ustrelje. Zato je prav, da je pokopališče na obeh straneh pri rokah,“ je gospod Simon hotel ljudi nekoliko sprijazniti z novo stvarnostjo.

Kmetje so postali zamišljeni. Na Gornjem Koroškem so malo okusili vojskine grozote. Zdaj so tudi oni stali pred negotovo bodočnostjo. Torej le ni tako lepo, ako teče državna meja skozi njihove vasi, kakor so si še pred kratkim domišljali.

Župnik se je poslovil. Že po poti se je kesal, da je v gostilni toliko govoril. Zakaj ni že preje odšel iz gostilne!

Tudi drugi kmetje so drug za drugim

pričeli odhajati. Radi bi že povedali ženam, kaj vse so slišali v gostilni.

*

Dušebrižnik je še dolgo v noč premišljeval vse, kar je slišal in govoril v gostilni. Vedno večji dvomi so se mu zbuvali glede resničnosti Bogatajeve vesti. Iz nič kaj prijetnih slutenj ga je o polnoči predramil Tratnikov zvon, ki je naznanil konec starega in začetek novega leta. Dolgo in resnobno je prvič brnel sredi mrzle novoletne noči.

Gospod Simon se je zopet zamislil: Kaj vse mu utegne prinesiti novo leto 1948! Bo tudi to leto zaključil na Slemenici? Ako bi bilo res, da Tito dobi Slemenico, se bo pač moral umakniti drugemu gospodu. Na Koroškem ne bo več potreben, ker se bo toliko nemških duhovnikov umaknilo iz južnega dela škofije, da jih bo tudi za severni del dovolj.

Če pa se je Hubert vse skupaj le izmislil ali je kdo njega samega v Bistrici navlekel, utegne na Slemenici ostati vse pri starem. Na vsak način bi rad ostal na fari vsaj do birme. Če mogoče, bi v jeseni imeli v fari še misijon, ki je za to misijonsko ozemlje res zelo potreben. Nato pa, če že mora tako biti in če bodo vsi drugi odšli, bo treba počasi misliti na odhod v Ameriko. Pavel ima prav. Na Koroškem je položaj še zelo negotov. Sploh utegne kmalu izbruhniti nova vojska in zato res ne bi bilo pametno čakati nanjo na Koroškem, kjer smo vsem v napoto. A preje bo še s pripravo na birmo veliko dela. Bog daj, da bi se dotlej še drugi nacisti in bogoverci približali cerkvi! Saj so prijazni na videz. A bogve kake naklepe nosijo v srcih. Da bi vsaj sinočnji pogovor v gostilni ne imel težjih posledic si je že v polsnu želel dušebrižnik.

BLAGRI

7. BLAGOR NJIM, KI SPOŠTUJEJO

Glas.

Jaz sem brezimni, ki že stoletja kričim, ne da bi me poslušali. Pa vendar ne zahtevam nič takega, da mi ne bi mogli ugoditi brez škode. Ne beračim ne kruh ne denar. Ničesar nočem vzeti posestnikom. Ne zahtevam nikakega deleža. Jaz sem glas vseh tistih, ki trpijo, ker jih ljudje ne spoštujejo: glas deklet, ki žive nečastno; glas otrok, s katerimi močnejši ravnaajo surovo; glas Judov, ki jih kristjani zasramujejo in zasmehujejo; glas linčanih črncev, zaničevanih plemen; obrekovanih narodov; kulijev, ki se potijo, pa jih psujejo; revežev, ki bi radi nekoliko pravičnosti; množic, ki jih brezsrčna industrija preriva sem in tje; žená, katerim očitajo številna materinstva; celo glas narave, ki jo uničujejo brez sramu, vse opustošene lepote, pohojenih cvetlic, pobitih ptic, podrtih gozdov, požganih cerkva. Sem bolesten glas žrtev vseh uničevalnih strasti.

Učenka.

Kakšen glas je to? Ali naj si zamašim ušesa, da ga ne slišim, ali moram široko odpreti svoje sočutje, da ga sprejmem?

Učenik.

Ko bi ti bolje poznala znak tega glasu, ki joče, bi lahko razbrala nekaj zdihovanj mojega Duha. Povem ti, kaj ti je storiti: Tvoja prva dolžnost je,

prisluhniti temu ječanju, ki se dviga iz trpinčene narave; kajti resnično, celo pri tvojem najbolj običajnem ravnanju še zaznavam le premnogokrat premalo spoštovanja. Vpričo mojega dela se ponašaš surovo, brezobzirno. Rad bi vlil v tvojo dušo po kapljah blagor spoštovanja.

Učenka.

Govori, Gospod. S sklenjenimi rokami te poslušam, kakor nekdanj Marija v orientalski hišici, ki je v Betaniji prejemale tvoj obisk.

Učenik.

Vse moje delo je božje. Edino greh, ki je od ljudi, ga more spraviti v nered. Hočem, da spoštuješ brez pridržka vse, kar prihaja od mene; da se naučiš zreti moje delo z očmi, ki jih očiščuje in bistri vera, da nikoli ne izustiš prostaških misli o mojem stvarstvu ter da ga ne prijemlješ z umazanimi rokami.

Mojih blagrov boš deležna, ako najprej spoštuješ sama sebe, brezmejno. Ne poslušaj nikdar odmevov onih nekdanjih bogokletij, ki mečejo zaničevanje in sramotnost na telo, ki si ga prejela od mene in ki ga je Sveti Duh prevzel za svoje bivališče. V zaničevanju ne more koreniniti nikaka resnična čistost. Ne moreš brez protislovja biti ponosna, da si devica, in se sramovati, da si ženska. Tvoja sramežljivost naj ne bo zgolj boječa zadržega; to je le slabotno čustvo; marveč, ker v sebi spoštuješ vse moje delo, se boš vedela varovati vseh one-

čaščenj, kakor hranijo v svetišču blagoslovljene liturgične predmete. Pa ljubiti moraš svoje telo, ki sem ga odrešil s svojim trpljenjem in ki mi je posvečeno.

Navadi se spoštovati vso naravo. Ni ti dana v uporabo, da jo uničuješ. Vedno sem jaz njen stvaritelj in gospodar. Človek ima samo njeno upraviteljstvo, kakor nekda v zemeljskem rajju pred padcem. Hočem, da jo ljubiš kot svetišče in da ti, ki si kristjanka, do dela tvojega Boga nimaš manj spoštovanja kakor Indijci, ki se branijo usmrtiti karkoli. Ne obsojam drvarjev, celo krvavih klavnic ne. Drvarji so bili, ki so mi dobavljali les za mojo delavnico v Nazaretu, in ob vrnitvi izgubljenega sina je oče dal zaklati pitano tele. Toda prepovem ti, imeti veselje ob uničevanju in ob vseh teh krvoločnih divjaštvih, ki se z njimi ljudje opajajo.

Spoštuj tudi mojo Previdnost. V globini vseh duš delujem, ne da bi me videli. Ne prevračaj mojih namenov z neprimerno gorečnostjo in z nasilnostjo. Celó pri ljubezni hočem vselej videti, da blesti spoštovanje. Ne zasmehuj nikdar nevednosti otroka ne preproščine zamorca, ne kaži nikoli prezira do kakega nerodnega naporá niti do kake slabosti. Spoštuj v slabotni in tipajoči sedanjosti bodočnost, katero je Sveti Duh vanjo skril kot klico. Spoštuj preteklost, ki uživaš njeno dediščino, vso množico brez imena in brez obličja, ki je že tisočletja delala zate; delo neznanih zidarjev, ki so zgradili stanovanje, tvoje zavetje; potrpežljivost kamnosekov v mostu, ki hodiš čezenj in trud tlakar-

skih družb po vseh cestah, ki jih tvoja noga tepta.

Ne zaničuj človeškega rodu. Misli le na to, da je v deležu tvojih bližnjih mnogo slabosti in nesreče, in da bi tudi ti, ko bi bila okusila stisko gladu, osamljenosti, slabo plačanega dela in žalosti, ki je nihče ne tolaži, podlegla kakor toliko drugih, privlačnim skušnjavam s ceste.

V vekovitem delu Kitajske, Japonske, Indije ali Afrike, v trdovratnosti Judov, ki jih je zadelo toliko preganjanj, v umetnosti inozemskih narodov, v njihovih običajih, jeziki, zlasti v vnanjem videzu si nikoli ne smeš dovoliti, da bi kaj zasmehovala ali zaničevala.

Blagor njim, ki spoštujejo. Nekoč sem dal sv. Petru ključé nevidnega kraljestva. Bogoznanci so napisali debele knjige, da so razložili, kake posebne pravice vsebuje to preprosto dejanje. Tudi tebi hočem izročiti nadnaraven ključ, ki odpira vrata tam, kjer nasilnost zaman udarja ob nje. Ključ, ki ti bo omogočil uvesti povsod, brez vloma, poročilo božje resnice ter ti bo dal brez boja in brez prerekanja skrivnostno moč do duš. Vzemi ga. Ta ključ je spoštovanje. Spričo njega odpori izginjajo in globina src se predaja radovoljno. Spoštuj moje delo, pa bo hkrati tudi docela tvoje, v miru in milini.

O. CHARLES

Prevedel fr. Herman Vodenik O.C.Ref., ki je 7. aprila tega leta umrl v Franciji. Za Slovence je še v domovini prestavil znano knjigo španskega pisatelja Alfonza Rodrígueza „Vaja v krščanski popolnosti“.

Krščanska družina je zadnja postojanka, na kateri se bo odločil boj med vero in nevero.

Spontanost, svoboda in osebnost

Naš priznani kulturni kritik in esejist dr. Milan Komar prinaša v 3. letniku Meddobja (str. 237—243) v obliki nekakih aforizmov svoja „Razmišljanja ob razgovorih“. V celoti zanimive in ob pravilnem umevanju splošno utemeljene misli vsebujejo v osrednjem delu nekaj presenetljivih ugotovitev, ki jih je po mojem mnenju treba umevati z nekaterimi pridržki. Na tem mestu so med glavnimi in vodilnimi mislimi, ki se dotikajo važnih filozofskih, psiholoških in vzgojeslovnih načel, tele: 1. Poudarjanje volje in govorjenje o moči volje označuje kot kantovstvo, kar je filozofsko vprašanje; 2. to kantovstvo predstavlja kot značilno za našo slovensko katoliško vzgojo in Kantu daje zato naslov „slovenski cerkveni oče“, kar je po svojem značaju kulturno-zgodovinsko vprašanje; 3. v tej zvezi proti temu in proti umu in abstraktnim načelom, previsokim idealom in strogi uradni dolžnosti poudarja spontanost, spontana čustva in gone ob konkretni stvarnosti, kar zadeva na osnovna etično-pedagoška načela. To je podano v okvirju kritike naše katoliške vzgoje v času našega rodu z namenom, da proti osnovni zmotni usmerjenosti v vprašanju volje in spontanosti spomni na pravo krščansko stališče glede tega.

Ta vprašanja verski list, kot je „Duhovno življenje“, morajo zanimati. Zato naj mi bo dovoljeno porabiti to priliko, da ob njej v nekoliko širšem okvirju kratko označim, kar je po mojem mnenju katoliško stališče v teh vprašanjih. Pokazati hočem na ta vprašanja še z drugega vidika, ki naj dopolni in omeji avtorjeve ugotovitve in še z druge strani osvetli pravo stvarnost, ki si jo spoznati moramo iskreno prizadevati.

Moderna psihologija v človeku vedno bolj razkriva bogastvo in poudarja važnost njegovih podzavestnih globin,

ki so vir vsega njegovega psihičnega življenja. Človekovo podzavest pojmujejo nekateri kot pravo podzavestno delovanje, od česar pa naj bi le neka prodiralo v območje zavestnega doživljanja. Modernizem je tako govoril o podzavestnem dojemanju in teženju, ki da je nazadnje in v globini vse seksualnega značaja; to da je v človeku zadrževano in potiskano v podzavest, a sublimirano v drugih oblikah vpliva na življenje, deloma pa je vzrok psihičnih motenj in boleznih. — Drugi spet pravega podzavestnega, t. j. nezavestnega psihičnega delovanja ne priznajo. Kar prvi imenujejo podzavestno doživljanje, je tem v resnici zavestno, a le rahlo, polzavestno doživljanje, ki mu drugam usmerjena življenjska pozornost ne pusti v območje popolne in jasne zavesti; to je neko obrobno, nejasno in megleno psihično doživljanje, ki obdaja pravo, jasno psihično zavest. Prava podzavest in res nezavestna osnova človekovemu psihičnemu življenju pa jim je le potencialnost v naši duševnosti, nezavestni „procesi“ in bogastvo naravnih in dispozicij, ki so v duši nezavestno, pa iz njih izhaja vse zavestno delovanje. Del te podzavesti je usedlina preteklega zavestnega psihičnega doživljanja, ker vsako pusti za seboj v duševnosti sledi, četudi se jih človek v sebi ne zaveda; del teh podzavestnih naravnih pa je spet dan po naravi in dedovanju. Tako n. pr. naš um po naravni usmerjenosti nujno išče za vzroki pojavov in volja za dobrem, po sreči. V fizično-psihičnem redu so take prvotne in nesamohotne naravnave v nas nagoni, ki so v duševnosti že neodvisno od spoznanja, pa se udejstvujejo šele pod vodstvom čutnega dojemanja in teženja (n. pr. nagon samohrane in plemenski nagon, ki se javljata v različnih oblikah, nagonih).

Iz teh podzavestnih psihičnih glo-

Št. Jakob v Rožu, kjer so 27. aprila praznovali petdesetletnico tamošnje narodne šole. Šolo je videti na desni strani slike.

bin, naj jih pojmujejo že tako ali drugače, se pod različnim notranjimi in zunanji vplivi porajajo zavestni psihični dejji in je odtod vsa dinamika zavestnega psihičnega življenja. Ta v zavest se porajajoča podzavest je spontanost, čeprav izraz ni strogo znanstven, in je le po tem in v zvezi s tem spontano, kar se tako imenuje. To so spontani psihični dejji, ki so pred svobodno izbiro in odločitvijo volje in pred potrebnim umskim spoznanjem, ki pač ni bilo možno ob objektu, ki še ni bil v polni zavesti.

Svoboda in osebnost

V tem instinktivnem, gonskem dinamizmu iz podzavesti v spontanost je bogastvo in prva podlaga vsega psihičnega življenja. To že daje neko in sicer bogato vsebino človeški osebnosti. A v tem je šele zgolj empirično-psihološka osebnost. A pojem osebe in osebnosti, kakor ni vedno točno določen, nam vendar navadno pomeni več, etično osebnost. Zakladi podzavestnega in sponta-

nega bogastva postanejo v etični osebnosti res „osebna“ last, po svobodnem sprejemu one danosti. Energije spontanosti tu preidejo v območje svobod in oblikujejo pravo, etično osebnost.

To prav je tudi namen vseh podzavestnih energij in naše spontanosti: gradnja etične osebnosti. V njej vse nižje prejme svojo dopolnitev in ima svoj globlji smisel. V tem je specifična človekova veličina in njegova odličnost, etična dobrota, ki ga dela dobrega v njegovem najglobljem središču in dobrega v celoti, ne le v nekem pogledu. To prepričanje je tudi splošna last mislečega in plemenitega dela človeštva. Krščanstvu je to ena osnovnih resnic v pojmovanju človeka. Vse drugo v njem je pogojno; težnja za najvišjim svojim usovršenjem in svoji najvišji sreči v izgradnji svoje etične osebnosti po nravnem delovanju je brezpogojna dolžnost in iz razodetja vemo, da bo po tem tudi dosežen ali izgubljen naš končni cilj, ki o njem iz istega vira vemo, da je nadnaraven. Torej je v nravnem delo-

vanju in etični osebnosti sploh najgloblji smisel našega življenja.

Etična osebnost je človek po svoji duhovni naravi: po svobodi, ki je po njej gospod dejanj, čeprav pod vplivi najrazličnejših nagibov, ki ga pa ob omejenih in ne nujnih vrednotah ne prisilijo k določenemu dejanju, ampak se zanja po svobodni izbiri določa iz sebe; in po umu najprej, ki to svobodo omogoča.

Današnje materialitično in pozitivistično mišljenje tudi na tem polju izkustvene psihologije večkrat brez globljega zanimanja za vprašanje samo ob prehodu iz podzavesti preko spontanosti v polnozavestne in preiščljene življenjske akte v človeku kratkomalo predpostavlja determinizem, nesvobodo volje. Ob ugotovitvi vpliva podzavesti na zavestno, osebno delovanje imajo to delovanje volje za nujno in jim je nujni učinek takih v podzavesti danih vzrokov. Človek se tako predstavlja nasproti podzavestnemu fatalnemu dinamizmu in spontanosti kot brez moči; po drugi strani se večkrat poskušanje zoperstavljanja s tega stališča kar kratkomalo predstavlja kot psihično škodljivo; vse naj dobi poln izraz v polni zavesti. Tako tudi n. pr. čuvanje skrivnosti in izživljanje seksualnega značaja ne spada več pod etično ocenjevanje; saj jim je tudi zavest krivde samo še psihološko-patološki problem, ki mu zadostuje zgolj psihoterapično zdravljenje. Ne moremo tajiti patoloških primerov, ki so možni na vseh poljih; a ne velja to kot načelo, ki ruši ves objektivno veljavni etični red.

Novodobni pozitivizem v poudarjanju konkretne stvarnosti proti krščanski abstraktnosti zametuje metafizično „stvarnost“, ki je krščanskemu svetovnemu nazoru bistvena; v psihologiji dosledno izključuje iz reda vrednot vrednote metafizičnega značaja, etično-religiozne, in ne prizna smisla abstraktnim načelom in so mu seveda vsi specifično krščanski ideali neprikladni in blodni.

Če se je kantovstvo odpovedalo redu

vrednot, to stališče svet vrednot omejuje in njih red zruši. Vsak na svoj način zametujeta najvišje vrednote, zlasti najvišje Dobro samo. Tako oba vodita v prometejsko duševnost: ob izgubljenem težišču vsega vrednotenja človek to prenaša ven iz središča in vase. Oboje je bistveno ista blodnja, za to dobo začeta v humanizmu, in nobeno od teh stališč ne prinaša iz nje današnjemu človeku rešitve.

Ob velikem napredku in uspehih empirične psihologije, ki ji v tej tvarini ni držala koraka in je kontrolirala filozofija, je pozitivistično mišljenje postajalo splošno, ne da bi se zavedali zmot, ki jih vsebuje in ki jih po svojem svetovnem nazoru odklanjamo. Pod vtisom tega mišljenja se ob poudarjanju podzavesti in spontanosti večkrat zmanjšuje pomen uma in vsaj omejuje svoboda, četudi jo v načelu priznamo.

Danes opažamo, kako se položaj v tem zboljšuje in ne le katoliški filozofi, ampak tudi psihiatri ločijo zaslugi in resnico Freudove psihoanalize od primešanih zmot. Jaso se opaža težnja po razširitvi polja vrednot v psihiatriji na etično in religiozno področje, izviti se iz oklepa determinizma v razlagi in zdravljenju nevroz (kot da bi jim bile nujen vzrok zamornjene instinktivne želje) ob poudarjanju pomena človekovega svobodnega odziva v svetu vrednot; Freudovi metodi že v marsičem očitajo zastarelost in da sama trpi na temu času značilni nevrozi, ki je iz zrušenja reda vrednot. Že se vračajo k osnovnim resnicam krščanskega svetovnega nazora.

Etična dolžnost

Glavna in pravzaprav edina, a ta brezpogojno nujna omejitev spontanosti je po etični dolžnosti. To prizna in poudarja proti etičnemu indiferentizmu z drugimi zlasti krščanski svetovni nazor. Naš um mika spontanosti ne le spozna, da jih more svobodno hoteti, ampak jih tudi spozna in razlikuje kot dobre in slabe; prvi so po umu, po pameti, drugi proti umu in pameti, proti vesti. Po tem je tudi brezpogojna dožnost storiti

ali opustiti in po dejanju hvala ali graja, vse iz istega po naravi danega glasu.

Človeku, ki veruje, je ta glas vesti božji glas; t. j. spozna, da je zadnji temelj te brezpogojne obveznosti v Bogu, ki nam po naši naravi, umu, daje ta npravni zakon. Mi ta npravni red le spoznavamo, ne moremo pa ga avtonomno spremeniti. Vernemu kristjanu ta dolžnost ni zgolj etična, ampak tudi verskega značaja, in ve, da v ravnanju po vesti Bogu služi in gre do cilja, ki ga iz razodetja pozna, ki je v Bogu.

Res niso spontani miki vsi slabi; pravzaprav nobeden ni slab, t. j. formalno slab v moralnem pogledu. Tako slabo je šele dejanje volje ob tem „slabem“ (t. j. proti pameti) miku. Pod formalno moralno ocenjevanje spada le, kar je svobodno. So dobri spontani miki. Še več, kar vemo iz teologije: dejanska milost, ki z njo Bog človeka nagiba k zveličavnim dejanjem, je prav v spontanosti dejih duše, v notranjih razsvetljenjih in navdihih.

A v človeku so slabi spontani miki, neredno teženje, ki je tako močno in po vsebini tako pestro. To uči etika in globlje pojasnjuje to antropološko stvarnost razodetje v nauku o izvirnem grehu. Tega n. pr. ne upošteva Rousseaujev antropološki optimizem. A kadar si iskreno pogleda v srce, bo v njem res našel izpolnjen seznam tudi nerednih teženj.

Na našo spontanost tedaj moramo gledati tudi pod etičnim vidikom in dalje upoštevati pravi red vrednot. Etične brezpogojno obvezne vrednote so nad zgolj psihološkimi; svobodno, ki je specifično človekova odlika in po tem odgovornost (actus humanus!), je nad zgolj spontanim; etična človekova osebnost je več ko zgolj psihološka in je najvišje, za kar si v življenju brezpogojno nujno moramo prizadevati.

Ob poudarjanju spontanosti zato velja: najprej presoja spontanosti in nikar prostosti dobri spontanosti in nikar prostosti slabi spontanosti. To je etična zahteva. Etično pa presoja spontanost

praktični um, pamet, vest. Ne moremo tedaj poudarjati spontanosti proti umu, če naj v sebi očuvamo specifično človeški značaj, ki nam ga v delovanju daje prav um in premislek. Saj imamo dokaz potrebnosti prave etične presoje prav tudi v razumarjih, ki so celo ob teoretičnem poudarjanju važnosti uma sami preveč pod vplivom nekontrolirane slabe spontanosti, spontanih čustev. Ni nam treba zavračati zmotnosti moralnega skepticizma, ki bi ga sicer kdo iz tega mogel izvajati (češ: človek pač vedno dela pod določeno spontano čustvenostjo in pod vplivom te tudi vse presoja in ne more spoznati objektivne etične pravčnosti objektov). Če ne spozna vsega vsak posameznik in more biti v zmoti, pa spoznajo morda drugi in je s tega vidika potrebna vzgoja vesti. Napačno moralno ocenjevanje je pač nepopolnost, iz katere si mora človek prizadevati, ker mu vedno ostane cilj vsestransko usvršenje, zlasti v etičnem redu.

Človek kot moralna osebnost ne sprejema zgolj pasivno spontanosti, kakršna se mu nudi, ampak je v nekem pogledu gospodar svoje spontanosti. Poleg etične izbire med objekti spontanosti, o čemer pravkar, tudi v veliki meri svobodno usmerja svoje psihično delovanje v to ali drugo smer. Vse to mu pa v neki meri oblikuje njegovo spontanost. Pridobljene naravnave v njegovem umu in volji in v čutnih možnostih pomenijo oblikovanje podzavesti in po njej spontanosti po njegovem svobodnem delovanju. To mu pa moramo priznati, sicer je vse govorjenje o vzgoji in samovzgoji brez smisla.

Krščanska vzgoja

Med glavnimi resnicami, ki na njih temelji krščanska vzgoja so: človekova svoboda, razlika med etično dobrim in zlom, etična dolžnost kot božji glas, dolžnost moralnega izpopolnjevanja osebnosti, človekov končni cilj in plačilo v večnem blaženstvu; popolnejšo in novo vsebino daje vsem tem resnicam razodetje.

hom, kesanje), upanje, veselje, pač vse dobro in plemenito. Zato po drugi strani spet krščanstvu očitajo čustvenost in da je le stvar čustva in tako očitki padajo z vseh strani.

Volja, krščanstvo in Kant

Volja (svobodna volja, voluntas ut ratio) se mora v človeku večkrat uveljaviti in se dejansko uveljaviti proti nasprotnemu teženju njegove spontanosti. Seveda to ni brez nagiba nekih vrednot, recimo etičnih. Kdor v fizičnem redu premaga velik odpor, dvigne težko breme, ga imenujemo močnega. Tako tudi v moralnem redu imenujemo človeka močnega po posebnem razpoloženju njegove volje ob preizkušnjah in težavah; ko se n. pr. ne maščuje ob težki krivici, vrši svojo dolžnost kljub nevarnosti. To vse je iz volje in njo zato imenujemo „močno“. Ni nujno to zmeta ali kantovstvo, ampak zgolj analogno izražanje o realnosti psihičnega reda, vedenju volje, po analogiji iz fizičnega reda, močnih mišic in njihovega uspeha. Res bi to moglo zavesti v napačne predstave o tej duhovni realnosti, volji, kot je to pri neumevanju analogije vedno. A to je stvar le znanstvene razlage narave in delovanja volje, ne ločilno vprašanje kantovstva. (Saj tudi Kant prizna, da je ne le možno, ampak kar navadno, da so dejanja v skladu z zakonom tudi iz različnih drugih nagibov, ne le iz spoštovanja kategoričnega imperativa; le to mu tedaj ni moralno, ampak le legalno.) Med modernimi psihologi nekateri namreč uče, da volja ni zmožnost, ki bi v sebi bila močna ali se krepila, ampak pod danimi nagibi zgolj odloča in med možnostmi svobodno izbira; a ne sledi nujno določenemu nagibu, morda najmočnejšemu, ampak ima neko svobodo nad nagibi, da dá določenemu odločujoč vpliv. Volja je v tem pomenu gospodar svojega dejanja, prav te svoje izbire. Volja je bolj kot kretnica, ki na tračnicah določi smer vozila; tako odloča ona smer delovanja. A se ne krepi. Kar imenujemo moč volje, je dejansko le moč nagibov.

Vzgajati voljo pomeni, predstaviti mu prave in odločilne vrednote, ki naj voljo nagibajo. Ti nagibi pa so najrazličnejši. Tudi abstraktna načela morejo imeti za tistega, ki jih je doumel in mu pokličejo v spomin dojete vrednote, silno moč. A vse to je samo ena, res dobro utemeljena razlaga o moči volje proti tistim, ki zmožnost volje pojmujejo kot v sebi močno ali slabotno in kot da v sebi krepi, ki pa zato niso nujno kantovci.

Tudi izraz „ta človek nima volje“ moremo pravilno umeti: se ne odloča po diktatu pameti, ampak po spontanem nagnenju; „naučiti se hoteti“ pa pomeni prav nasprotno.

Seveda more tako govoriti tudi pravi kantovec. A ti izrazi sami in poudarjanje volje niso še dokaz kantovstva, ampak večkrat pomenijo le poudarjanje svobode, ki je danes tajena. Ni to nujno nekatoliško, ampak more biti pozitivno katoliško stališče.

Še bolj previdni moramo biti v očitku kantovstva pri res katoliškem izobražencu in vzgojitelju in še bolj pri očitku kantovstva splošno slovenski katoliški vzgoji. Med krščanstvom in kantovstvom je v osnovnem nauku tolikšna razlika, da je že a priori ta povezava nemožna, razen če bi si upal tvegati trditev, da pri nas ni bilo pravega krščanstva. Vzgoja namreč predpostavlja določeno stališče v važnih filozofskih in verskih vprašanjih in da bi pri nas katoliška vzgoja ne bila, splošno gledano, na osnovi krščanske resnice, ne moremo reči. Zgolj sorodno izražanje, ki je med sočasnimi filozofijami razumljivo, še ne dokazuje medsebojni prevzem nauka. Sicer bi tudi današnjemu ortodoksnemu katoliškemu filozofu kdo moral očitati kdaj hegelstvo, dialektični materializem, kar bi pa bilo popolnoma zgrešeno.

Ne da bi označil osnovni nauk kantovstva sploh, naj omenim le glavne razlike o vprašanju volje in etike, o čemer je tu govor. Najprej v krščanstvu ne dokazujejo kantovstva poteze, ki bi bile obema skupne, pa jih ima krščan-

stvo iz sebe. Taka sorodna poteza je moralna resnoba in brezpogojnost etične dolžnosti in prepričanje o nujnosti žrtev pri nravnem izpopolnjevanju, kar je značilno tudi za nauk kantovstva. A kantovstvo to čisto drugače pojmuje in utemeljuje kot krščanstvo. Nekaj drugega je kategorični imperativ ob avtonomiji kantovske volje, ko moralni „kategorični imperativ“ krščanstva.

Kantova volja in etika je avtonomna, ker je v kategoričnem imperativu človek sam sebi zakonodajalec. Tako je Kantova etika v bistvu laična in ateistična. Saj metafizične resnice (Bog, duša, svoboda, nesmrtnost) niso umsko izvestne (spekulativni agnosticizem), ampak so v nas tvorba volje. Ta namreč v „praktičnem umu“ naroči spekulativnemu umu pristanek nanje. Vera je pri Kantu umsko neutemeljena in negotova. V tem je značilna avtonomija Kantove volje in etike.

V tem je tudi kantovski voluntarizem in antiintelektualizem, katolištvu pa večkrat nasprotno očitajo intelektualizem. Tudi sicer je v vseh navedenih oznakah kantovstva krščansko stališe nujno popolnoma nasprotno. Nam je etični „kategorični imperativ“ nazadnje izraz božje volje in tako učimo v tem pogledu heteronomijo človeške volje in etike. Vsemu je temelj vera, ki je iskreno umsko prepričanje o metafizičnih resnicah. Kristjan iskreno sprejema te objektivne danosti, ki niso odvisne od njegove volje. (Pustimo vprašanje svobode v veri kot jo uči katoliški nauk, kar nikakor ni kantovska avtonomija volje.) Krščanska etika je religiozna in ji prav religija daje najtrdnejši temelj in nagibe.

Res naš nauk o svobodi tudi vključuje neko avtonomijo volje, kar pa je nekaj popolnoma različnega od kantovske. Naša volja je avtonomna nasproti stvarem, ki ji nobena v svojem imenu ne more nalagati dolžnosti in je ob nagibih vendar gospodar svojega dejanja. In etika je avtonomna v tem pomenu, da je po zakonih, ki so v človeški naravi.

Dalje je za kantovstvo značilen etični formalizem in rigorizem, ki je spet iz posebnega pojmovanja kategoričnega imperativa. Ta mu je edini moralni nagib volje in mu je moralno le, kar je iz tega imperativa, zgolj zaradi etične dolžnosti, iz formalnega značaja zakona kot takega; vsak drug nagib da je iz samoljublja (kazen, plačilo) in zato nenraven. Ne uči pa, da bi bilo nemožno tudi ob drugih nagibih delovati; to je kantovstvu celo navadno. A to mu tedaj le ni res moralno. Tako je ta etični sistem odtrgan od hierarhijske vrednot in nagibov.

Nasprotje med tem stališčem in krščanstvom se vidi že v tem, da katoliški veri in morali kantovstvo večkrat očita utilitarizem. O vsej hierarhiji vrednot in nagibov, ki oblikujejo krščansko življenje, nam ni treba govoriti. V tem okviru si vedno zastavljamo najrazličnejše „cilje“, ki se za njimi ženemo. Cilji so nagib naši volji, kar kantovska etika odklanja.

Ne moremo trditi, da bi v teh osnovah moralnega prizadevanja in vzgoje slovensko katolištvo ne bilo res krščansko, ampak kantovsko. Če v tem ni kantovstva, ga tudi iz krščanstva samega razumljive analogije nikakor ne dokazujejo.

Krščanstvo dopušča še vedno široke meje različnega osebnega doživljanja bogate njegove resnice, ki je v vsej polnosti itak nihče ne more izčrpati. Ob popolni ortodoksnosti so možni različni, na videz si nasprotni religiozni tipi; intelektualistično kot afektivno usmerjena duševnost more biti v njem popolnoma utešena. Drug drugemu pa morata priznati pravico biti drugačen in ga ne soditi po svoji usmerjenosti, kot da bi bila edino pravilna. Tako tudi slovenskemu katolištvu, menim, po nekkih pojavih ne moremo očitati kantovstva, sicer bi mu po drugih pojavih nasprotna duševnost v nestrpnosti mogla očitati spet kako drugo, oni popolnoma nasprotno zmotno usmerjenost.

DR. FRANČ GNIDOVEČ

PRVO PRIJATELJSTVO

Prvi znak dozorevajočih let je v tem, da si začne prebujeni „jaz“ iskati sorodno dušo (sošolke prijateljice, sošolci prijatelje), dokler se končno mladostna ljubezen ne obrne od dekleta na fanta in obratno.

Tak je redno duševni in telesni razvoj.

Prva ljubezen je pri vsakem človeku tako različna, kakor so različni ljudje. Mladostna prijateljstva so navadno lepa, brez umazanosti, toda vsi vemo, da navadno ne vodijo v zakon.

Prva ljubezen se namreč večkrat začne prezgodaj. Otroka sta še, ko ta mlada, komaj se prebujajoča skrivnost zbliža dečka in deklico. Saj se pa tudi vse odigrava čisto po otroško: srečata se, nato se spremljata, si imata toliko povedati o domačih, o delu, o šoli, o tovariših in tovarišicah, pa še o tem in onem; polagoma — a ne takoj — tudi že o sebi; začneta primerjati svoje lastnosti: „Jaz tako! Kako ti?“ „Meni to ni všeč! Kaj pa tebi?“ Na vse to seveda drug drugemu pritrjujeta, povsem sta soglasna v mišljenju, sorodna, harmonična, kakor pravi pesem:

Vse, kar belo je,
to jaz ljubim vse,
ker moj fantič
mlinar je!

Toda vse to je navadno zgodaj, vse prezgodaj. To ni resnično življenje, to

je le sanja in pesem mladega človeka; zato navadno iz tega ne pride „resničnost“ in taka pot večinoma ne pelje v zakonsko zvezo.

Prva zgodnja ljubezen sloni na otroških, nezrelh podlagah. Do srečnega zakona pa more pripeljati le tisto, kar je zraslo iz zrelega življenja, ne iz otroških sanj, ki so seveda lepše kot resnično življenje. V tej dobi sta še oba brez samostojnosti; navadno na to niti ne mislita, ker živita še brez gospodarskih skrbi v krogu družine, vsak pri svojih starših.

Starejši zdravnik pripoveduje, kako ga je „prva ljubezen prijela“, ko je bil v četrti šoli. Kot gimnazijec se je srečal z deklico svojih let, ki se je v Ljubljani učila kuhanja. Bila je s kmetov, pa menda „kakor jutranja rosa“ lepa. Tako prečudno sta se pri nekem „srečanju spogledala“, da sta sklenila kmalu se poročiti. Lepe načrte sta naredila: on bo šel v trgovino k svojemu stricu, kjer bo zaslužil; ona bo kuhala, šivala, prala, otroke zibala in še vse, kar k takemu gospodinjstvu gre. Seveda, prej je bilo treba stopiti iz šole. To je bila velika skrb, a deklica ga je spodbujala. Napotil se je torej k ravnatelju. Vse mu je po pravici in resnici povedal; v ognju svoje ljubezni mu je razgrnil vse načrte za prihodnost. Ravnatelj, moder in izkušen mož, je vse trezno poslušal in ni fantu nič ugovarjal. Le skrbno in

tehtno je pripomnil, da so načrti prav sijajni, da bi mu pa kot ravnatelj le svetoval, naj poroko malo odloži, tako do konca šolskega leta, da bo imel malo maturo, s katero si bo v življenju lože pomagal, kakor pa če gre k stricu v trgovino. Le pridno naj se uči, ob koncu leta mu bo pa sam priskrbel izvrstno službo. Mladi fant je bil ves navdušen za načrt, prav tako pa tudi njegova deklica. Pridno se je oprijel učenja in dela za naravoslovno zbirko, s katero naj bi ravnatelj obogatil svoja učila. Razred je naredil z odliko in končno se je vpisal v peto šolo.

Take mladostne simpatije nastanejo večkrat zgolj zaradi slučajnega sožitja dečka in deklice; ista vas, ista pot v šolo, isto dvorišče, ista hiša, pogosti obiski staršev in sorodnikov. Ko pa se tako okolje spremeni, v večini primerov tudi simpatija preneha. Ko pozneje s takim fantom ali dekletom govoriš ali če pogovor na to nanese, navadno dobiš odgovor: „Smo bili pač otroci!“

Prva ljubezen navadno tudi zato ne pripelje v zakon, ker se znajdeti navadno dekle in fant enake starosti. To je spočetka docela naravno, če drži znani ključ, da je harmonija med fantom in dekletom takrat najpopolnejša, kadar ima dekle pol fantovih let in še sedem povrh.

Zlasti okoli 14. leta, to je ob koncu osnovne šole ali pa nekje v začetku pete gimnazije („petošolska ljubezen“), ima dekle natanko pol fantovskih let in še sedem, namreč: $7 + 7 = 14$. Toda že po nekaj letih se to razmerje spremeni v korist dekletu in v škodo fantu. Dekle namreč v duševnem razvoju fanta kmalu prehiti, ta pa zaostane. Zanj se zanimajo starejši fantje, mnogi boljši kavalirji, izkušeni, zreli za zakon, imajo že naslove in službe, skratka, vse govori za druge in zoper njeno prvo lju-

bezen, ki je še pravzaprav „zelenec“, „domišljavec“, „revček“, neroden, še nič ni in nič nima. In s tem je njene prve ljubezni konec. Fant pa tudi sam uvidi, da ne more tekmovali s svojim gospodarjem, učiteljem, profesorjem, mojim strom ali šefom. Ne preostane mu nič drugega, ko da se umakne. Razen tega pa ga čaka še vojaščina; in kaj vse se bo medtem še spremenilo!

V teh letih se pokažejo tudi že napačne, ki jih prej idealna, zasanjana mladost ni videla. „Ona se kuja, je muhasta“; on jo mora tolažiti, se ji opravičevati; on se odtuja, ni več pozoren, le lahkoživec, mu ni skrb za delo, za uk, za študij, pije itd. Po treznem preudarku se taka, morda že več let trajajoča ljubezen razide, kar seveda ni majhna stvar in zlasti deklico neprimerno globlje zadene kot fanta.

Tudi neenaka prva ljubezen ne pripelje v srečen zakon. Dekle se na primer z vsem srcem prve ljubezni, oklene fanta, ki je v teh zadevah že precej „izkušen“, ki ima že „veliko za seboj“. V tem primeru bo deklica hudo razočarana nad njim. Po prvih neobzirnih približevanjih in poskusih zблиžanja se bo boječe in razočarana umaknila. Razočarana zato, ker je v njem gledala prijatelja, varuha svojega mladega življenja in ideal svoje prve dekliške ljubezni. Prav kmalu pa bo morala uvideti in doživeti, da ni varna pred njim. Še huje pa je, če se mu pravi čas ne umakne in je potem še zapeljana.

Ne primeri pa se samo, ko že „izkušen“ fant izrabi prvo idealno ljubezen mlade deklice; zgodi se, da tudi mlad, neizkušen fant „pade v roke“ starejše, pokvarjene ženske, kjer v omami življenja prve ljubezni pozabi na svoje dostojanstvo in globoko zabrede; tak fant se potem le težko še kdaj dvigne na višino uglednega moža.

Verske težave današnje mladine

Te besede so namenjene tistim staršem in vzgojiteljem, katerim je krščanstvo velik zaklad in neprecenljiva dobrina. Tistim staršem, ki se trudijo, da bi njihovi otroci ob viru božje ljubezni in krščanske pravičnosti črpali moči za življenje in da bi v verskih dobrinah in v krščanskih moralnih zakonih našli smernice za doseg svojih sreče in sreče drugih.

Kolikokrat sem slišal mater, ki je tožila: Dokler so otroci hodili še v šolo, je še šlo. V cerkev so hodili radi in pogostno sveto obhajilo jim je bilo v veselje. Sedaj pa ne poslušajo več. Jezim se, a ne pomaga. Delajo po svoji glavi in za cerkev ne marajo več, češ da to ni v skladu z zahtevami modernega časa.

Krščanski starši in vzgojitelji stojijo zaradi takih razmer pred težko nalogo. Krščanska vzgoja mladine jim je sveta dolžnost. Žalostni so, ker ne morejo svojega vzgojnega dela opraviti tako, kot želijo.

Še en razlog bi mogli navesti za slab konec prve ljubezni: če namreč dolgo traja, je spocetka lepa in idealna, polagoma pa se sprevrže v umazanost. Nič lepega pričakovanja ni več med njima, nič več vabljivega in po ničemer več hrepenečega. Prehitro se je odgrnila zavesa življenja. Zato tak fant in dekle nista drug drugemu nič več mi-kavna. Že ju slišiš: „Drug drugega sta se naveličala.“ Ali še huje: „Sit sem je že!“ Ko bi deklica takrat mogla nazaj v svojo prvo, lepo, idealno mladostno ljubezen, kaj bi dala? Pa te poti ni več.

Dr. AT

Kaj torej storiti?

Če bi poznal točen in kratek odgovor, bi ga prav rad takoj zapisal. A odkrito povem, da v mnogih stvareh poti šele iščemo. Pa tudi ne bi rad zašel v dušnopastirska vprašanja. Omenjam pa, da so vzgojitelji, ki hočejo krščansko vzgajati, neke vrste dušni pastirji.

Če je vsako vzgojno delo težavno in odgovorno, velja to še posebej za vzgojno delo, ki se naslanja na vero in njene zahteve.

Preden se lotim kakega dela, moram imeti pred seboj začrtan cilj, ki ga želim doseči. Modro moram proučiti pot, ki naj me pelje do cilja. Znana mi morajo biti sredstva, ki jih bom rabil, in njihova učinkovitost. Končno moram poznati ovire, na katere bom pri delu naletel, to se pravi: vsaj tiste, katere lahko ugotovim. In kljub še tako temeljiti pripravi bomo redno naleteli na nove in nepredvidene težave, ki utegnejo ovirati ali celo popolnoma uničiti naše delo, trud in trpljenje.

Na vprašanje: kaj storiti, lahko torej odgovorimo le postopoma. Še težje pa bo vse to praktično izvesti.

Omejimo se samo na nekatera vprašanja in skušajmo nanje odgovarjati vsaj delno.

Kje so težave?

Zakaj je danes tako težko obdržati mladino pri krščanskem življenju? Zakaj jo je tako težko vzgojiti v krščanskem duhu? Zakaj jo je tako težko pripraviti do tega, da bi se držala krščanskega življenja? Da bi bila verna?

Na katere težave naleti mladina?

Težav in ovir je mnogo. Različne so po času in po razmerah. Oglejmo si nekatere, ki se pojavljajo v vseh časih in krajih in za katere večkrat ne nosijo odgovornosti ne vzgojitelji ne mladina.

Kdor je le malo poučen v verskih stvareh, vé, da je vera (verstvo, religija) spoznavanje Boga in izražanje svoje zavisnosti od njega. Dobro ve tudi, da spoznavanje Boga zahteva od človeka verovanje resnic, ki jih je Bog v teku časa razodel človeštvu. Dobro ve, da človek izraža svojo odvisnost od Boga z bogočastnimi dejanji, zlasti z molitvijo in daritvijo in z izpolnjevanjem božjih zapovedi. Ve, da se človek mora držati načina življenja, ki je v osnovnih načelih nespremenljiv, ker je tako določil Bog, ki hoče, da bi človek živel ne samo kot dobro, pošteno in pravično bitje, ampak tudi kot otrok božji z vsemi pravicami, ki pritičejo otroku božjemu. Kratko povedano: vera, ki ni samo čustveno in minljivo doživetje, zahteva od človeka verovanje verskih resnic, izpolnjevanje zapovedi božjih in čiščenje Boga kot najvišjega bitja.

Kako naj torej mlad človek ne naleti pri vsem tem na kup težav in nepremagljivih ovir?

Verovati pomeni, imeti za resnico, kar nam je Bog razodel in nam sveta katoliška Cerkev zapoveduje verovati. To pomeni, da mora tisti, ki hoče verovati, ubogati, poslušati, sprejeti resnico, čeprav te resnice še ne razume in je ne more dojeti.

Kako naj mlad človek sprejme vse to danes, ko je tako kritičen, ko bi se rad popolnoma osamosvojil, ko mu avtoriteta večkrat le malo pomeni, ko noče več ubogati, ko ima tako malo zaupanja do starejših, ki so navezani na navade in prilike, ki njemu povedo prav malo ali celo nič?

Takšni smo dandanes! Ne verjame-

mo, če nismo prepričani, da je tisti, ki nam kaj pove ali nas o čem pouči, vreden našega zaupanja. Ubogamo le, če vidimo, da je ukaz utemeljen in morda tudi koristen. Beseda „moraš“ nima za nas nobenega pomena več, če ni utemeljena. Tako je tudi pri mladih. Otroci noče poslušati svojih staršev, če ni spoznal, da imajo starši prav. To pa spozna le zelo redko. Vzgojitelji to dobro vedo.

Pa bo kdo prigovarjal: Kako naj mlad človek razume? Saj za nekatere stvari še ni dovolj dorasel. Priznam! Prav imate! In tukaj je težava. Mnogokrat so mladi premalo dorasli, da bi mogli razumeti pomen in vsebino naukov in dokazov.

Verska vzgoja

Preidimo k verskim resnicam in verskim naukom. Tu so težave še mnogo večje.

Verske resnice je treba sprejeti in jih verovati. Zakaj? Ker Bog tako hoče. Ali si lahko mislite mladega človeka, ki bi to zahtevo takoj sprejel? Ne gre tako lahko. V njegovi duši se pojavi kup dvomov in vprašanj. Dokler je poslušal verne starše, dokler je sledil katehetu, je še šlo. Potem pa vedno teže.

Verske resnice slonijo na trdni podlagi, to je na božjem razodetju. Vseh res ne moremo dojeti, a vemo, da je vera utemeljena, ker sloni na razumskem spoznanju o Bogu, na razodetju, na Kristusu in evangelijih kot zgodovinskih knjigah, na Cerkvi in podobno.

To so pa težka vprašanja, katerim je v mladih letih kos le malokateri. To stalno opazujemo v šoli pri verouku.

Pa še ni vse! Mladina bi iskala odgovorov na vsa ta vprašanja, če bi imela vedno odprto pot do koga, ki bi jo pri spoznavanju vodil in navduševal. Žal ji je ta pot mnogokrat nedostopna in zaprta. Marsikje sliši, da je s temi vpra-

šnji moderni svet že davno pometel, da je moderna znanost dokazala, da vera nima nobene znanstvene podlage, da je med vero in pozitivnimi vedami nepremostljivo nasprotje, da je vera srednjeveški ostanek. Ne omenjam trditve, da ni Boga. O Kristusu pa sploh ne govorim.

Kako naj se mlad človek pusti počuti o vseh teh vprašanjih, kako naj veruje oznanjevalcem evangelija — duhovnikom, če so mu te naslikali v najtemnejših barvah, tako da je izgubil vanje vsako zaupanje? Vsem protiverskim trditvam mlad človek kaj rad verjame, ker se boji, da ga bodo drugi imeli za manj naprednega in modernega.

Kakor vidite, je v mnogih, premnogih primerih prva in glavna ovira za vero nepoznanje vere same. Še večja težava pa je nepravilno ali celo popačeno poznanje vere in njenih zahtev.

Neki duhovnik mi je omenil sledečo bridko resnico: Če našim vernim ljudem kdo reče, da ni Boga, navadno ne znajo odgovoriti. Kvečjemu rečejo v zadregi, da nekaj pač mora biti. Da na takem znanju in prepričanju ne more rasti krščansko življenje, ki včasih zahteva od človeka tudi junaških del, je dovolj jasno.

Vera stavi človeka v središče vsega stvarstva. Vsak posameznik je Bogu odgovoren za svoje delo. Bog bo človeka poplačal ali kaznoval po njegovem zaslužju.

Ali kaj pomeni danes človek v očeh mladine? Kaj pomeni človeška oseba in osebnost?

Človeška oseba doživlja veliko razvrednotenje. Dobro pa veste, da brez pravega pojmovanja osebe in njenih vrednot ni mogoče graditi vere, ki veže človeka z osebnim Bogom. Dokler ne priznamo človeku vseh njegovih vrednot

in pravic, ki jih ima po naravi, je vsak govor o veri skoraj brezpomemben. Zato pa tudi vidite, kako se težnje po verskem udejstvovanju vedno bolj pojavljajo prav tam, kjer opažamo tlačenje najosnovnejših človečanskih pravic. Tam raste hrepenenje po veri, ki naj človeku znova vrne njegovo dostojanstvo.

Vrnimo mladini to dostojanstvo, pa se bo vrnila na pot, ki pelje k Bogu.

Krščanski starši in vzgojitelji se trudijo, da bi njihovi otroci šli po tej poti. Mnogi se tem naporom upirajo zavestno ali podzavestno. Tako se je mladina znašla v krizi, ki daleč presega vsako drugo.

Ali se bo iz nje rešila? Gotovo se bo, a le pod pogojem, da ne bo v odločilnih trenutkih zašla na pot zablode in hudobije.

Moralno življenje

Kakor smo videli v začetku, je druga zahteva vere moralno življenje, ki se mora vršiti po določenih nespremenljivih zakonih. Te zakone poznamo pod imenom božje zapovedi. Po teh zapovedih, katere je dopolnil Kristus, mora kristjan uravnati svoje življenje. A ne samo zasebno življenje! Tudi družinsko, zakonsko, družbeno, politično, kulturno življenje se mora razvijati po teh načelih.

Vera nam govori dalje o čednostih in krepostih, kakor na primer o ljubezni do Boga in do bližnjega, o pravičnosti, dobroti, usmiljenju. Brez konca jih je.

Kaj pravi mlad človek k vsem tem zahtevam? Če mu jih kdo lepo razloži in ga zanje navduši, jih bo sprejel brez posebnih težav. Videl bo v njih ideal svojega življenja, za katerega se je vredno bojevati. Vsaka zmaga, dobljena s sredstvi milosti, mu bo dala novega poguma.

A tudi ta stran verskega ali krščan-

skega življenja je premnogim nepoznana. Mnogi imajo o moralnih zahtevah napačne pojme. Življenje po morali je zanje velikanska težava. A ne samo težava, temveč sila, ki žene človeka proč od vsakega verskega udejstvovanja, tako da včasih pripelje do izrazitega sovraštva zoper vse, kar je verskega.

Mladina vidi v zahtevi po moralnem življenju veliko težavo, zato hoče vidnih zgledov krščanskega življenja. Hoče poštenih, dobrih, zvestih, vernih ljudi, takih, ki živijo čisto življenje. A takih je malo. Celo takih vzgojiteljev ni veliko.

Kako naj beseda pomaga, če je ni okrepljen živ zglede?

Če ima mladina pred sabo dobre žive zglede, opazi življenje vse drugače, kakor ga slikajo današnje razmere, ko imajo čednosti le malo cene, ko se v filmih in igrah povečujejo zločini proti imetju, ljubezni, zakonski zvestobi, človeškemu življenju in podobno, in sicer vse v lepih barvah. V takih razmerah postane brez dobrih zgledov mlademu človeku vse lepo: igralci, igranje in tudi zločin. Zelo je razširjeno načelo, da lahko vsakdo dela, kar hoče, da le drugim ne povzroča škode. Spolno izživiljanje izven zakonskega in družinskega namena se slika kot lepo in celo potrebno za izpopolnitev osebnosti.

Kje naj bo v takem srcu še prostor za vero?

Odnos mladine do molitve in bogočastja

Ostaja sedaj še vprašanje o bogočastju in o stališču, ki ga današnja mladina zavzema do bogočastnih dejanj, kot so molitve, sveta maša, razni liturgični obredi. To naj samo omenim, kajti vprašanje je preobširno.

Nakazal sem nekaj verskih težav. Nisem izčrpal vsega. Marsikdo bi lahko

Sence...

*Sence padle so v srce,
temne in globoke —
na obraz si denem rōke,
da zakrijem bol, solzé.*

*Kdaj spet tvoja luč vzcvete
in kot valoveče morje
brazde duše spere, zorje,
dan kristalen v meni vžge?*

Andrej Bregar

dodal še veliko primerov in opomb. Kar sem pa pokazal, je že dovolj jasen dokaz, da današnja mladina od vere veliko zahteva. Pa tudi vera lahko od današnje mladine veliko prejme, če se bodo našli vzgojitelji, ki bodo znali mladini vliati prave ljubezni do Boga in do bližnjega. Tu mora biti začetek. Naj torej mladina vidi v krščanstvu ideal lepega in junakega življenja.

Kdor ima opravka z mladino, vidi, da je mnogo takih, ki so jih težave premagale, vrgle na tla in jim ne pustijo, da bi se dvignili. Ne bomo se danes vpraševali, kdo je tega kriv.

Pa tudi nekaj veselega vam lahko pove vsak dober vzgojitelj. Čeprav zahteva izpričevanje verskega prepričanja od mladega človeka veliko poguma, najdemo med našo mladino mnogo prepričanih in odločnih vernikov. Njihova vera je jasna, njihovo življenje je čisto, vdanost Bogu brezmejna. Pogumno nosijo skozi viharje pečat vere, do katere se se povzpeli z odločno voljo in vztrajnim delom.

Tak mlad človek vere ne opusti več. Njegova je pridobitev, njegova je zmaga. Tó so dejstva, ki dajejo novega poguma tudi nam. Delajmo, da se bo vsa naša mladina povzpela do odkrite izpovedi svojega verskega prepričanja!

Prof. DR. LOJZE ŠKERL, Trst

„TRABAJANDO COMO EN LA PATRIA“

V marčni številki „Duhovnega življenja“ je argentinski duhovnik, generalni vikar škofije Morón, Juan Antonio Presas pohvalil slovenske duhovnike v Argentini, kako da so se vživeli v deželo in kako da vsestransko delujejo, „como en la patria“. Da pa tudi drugod življenje do nekaj podobnega pripelje, naj služi sledeče poročilo o delovanju nekaterih naših rojakov v Venezueli, ki se večkrat omenjajo med tistimi našimi izseljenci ali begunci, „ki so drugod po svetu“.

V vasi Güigüe — ki pa hoče biti mesto, seveda — ob lepem Valencijanskem jezeru ima dokaj veliko posestvo naš rojak Ilija Anton iz Lahovč na Gorenjskem. Begunstvo je preživel v Lienzu in Spittalu, za stalno pa se je naselil s svojo družino na sedanjem posestvu leta 1951 in je začel v popolni divjini — prva streha za kuhinjo in dom jim je bila majhna kamioneta, danes ima pa že čeden velik dom in urejeno posestvo, kakršnih ni daleč na okrog. On je bil prvi privatnik v tem delu dežele, ki je zemljo oral, njegova žena Meta pa prva, ki je kruh pekla. Prednosti oranja so videli tudi drugi in se ga oprijeli, ker to opravi traktor, največkrat kar njegov, kruha za družino pa ni mogoče tako udobno „na mašino“ peči, zato ga po sedmih letih še vedno samo „señora Margarita“ peče za ves okoliš in je nihče ne posnema.

Lansko leto v oktobru pa so pp. re-

demptoristi priredili v tem delu dežele misijon in prišle so na vrsto tudi Güigüe in okolica. Lepega dne, že pozno proti večeru, se pripeljeta na revnem „jeepu“ dva misijonarja in začneta sklicevati ljudi za prvo misijonsko pobožnost, na prostem, seveda. Postavita tudi majhno električno centralo, da bi bil prostor razsvetljen — toda centrala ne deluje, motor ropota in razbija kot divji žrebec, luči pa ne da nobene. Kaj sedaj, kdo bo tu posegel vmes in prisilil motor, da bo dal luč? Kdo drugi kot „musiú“, „don Antonio“, tam imajo vse, tam znajo vse. Njegov sin Nace (tu je „Ignacio“), ki je v taborišču v Lienzu začel v šolo hoditi, je danes že dober mehanik. Pa je bolan — takrat je v Venezueli razsajala azijska gripa — leži v postelji z visoko vročino. Toda luč mora biti, ker v temi ni mogoče imeti cerkvene pobožnosti — in misijonarja pograbitva vso napravo, jo prinesejo v hišo in postavita prav k Nacetovi postelji, ki je kljub svoji vročini napravil res spravil v red, da kmalu brezhibno deluje.

Da bi ljudem omogočila udeležbo pri maši, sta misijonarja izrazila željo, naj bi se na določenem mestu postavil „misijonski križ“ z oltarjem, kjer bo v času misijona vsak dan maša, pozneje pa vsaj ob nedeljah. Kdo bi znal in mogel kaj takega izpeljati? „Don Antonio,“ kdopak. In res je „don Antonio“ vzel stvar v roke in v nekaj dneh po

lastnih načrtih s sodelovanjem domačinov postavil pet metrov visok železobetonski križ s podstavkom, ki služi za oltar. Njegov opaž je služil še na štirih drugih krajih, da so postavili enake križe oziroma oltarje, kjer je bila v dneh misijona maša. Pozneje so mašo opustili, ker ni bilo ljudi, ob tem — prvem — križu je pa še vedno vsako prvo nedeljo v mesecu maša, vsak dan pa rožni venec, ki ga molita hčerki „don Antonia“, Micka in Anica, ali pa dve domačinki, ki sta se ga ob tej priliki naučili od njiju.

Ob tej priliki sta misijonarja tudi skušala urediti družinsko življenje okoliša, t. j. poročiti moške in ženske, ki že leta in leta žive skupaj, ne da bi bili poročeni. „Don Antonio“ je bil pri tridesetih takih porokah za pričo, njegova hči Micka pa zapisnikarica.

Misijon z vso to „reformacijo“ okoliše je trajal tri tedne. Ker je bil naš rojak ves ta čas vedno po kakih opravkih z doma, prav tako tudi njegovi dve odrastli hčerki, so domačini sami prišli in pod vodstvom njegovega sina Joža prostovoljno pomagali pri neodložljivih delih, zlasti pri živini, da dom ni trpel škode. Misijonarja sta ob odhodu dejala, da še nikjer v Venezueli nista naletela na tako sodelovanje s strani prebivalstva, „don Antoniu“ pa sta v znak priznanja podarila lep kip oziroma relief Matere božje vedne pomoči, ki ga je pa ta dal v oltar ob misijonskem križu, kjer ga je pa kmalu nekdo ponoči ukradel — in danes v bogve kateri kolibi prižiga sveče pred njim in ga milo prosi, naj bi mu dal doseči to, kar si žele vsi rodovi drug za drugim: da bi zadel v loteriji velik dobiček, glavni dobiček, in postal čez noč bogat, bogat! „Don Antonio“ si dogodka ni gnal posebno k srcu. Za oltar je kupil drugo

sliko, ki jo pa zdaj čez noč prenesejo v njegovo hišo.

Letos v januarju smo imeli v Venezueli nekaj revolucije, o kateri so se po časopisju razširile strašno pretirane vesti n. pr. da je „po caracaških ulicah tekla kri“, ko so tanki „sejali smrt na okoli“ in je bilo „pobitih nad 400 revolucionarjev, nad 2000 pa ranjenih“ (30. januarja). V vsej Južni Ameriki ni takega idealizma, da bi se ljudje za politične ideale tako gnali! V resnici ni bilo nikjer nad 3000 ljudi skupaj, ne na eni, ne na drugi strani. Najhuje je bilo pred sedežem danes že razpučene „Seguridad Nacional“, ki jo je ljudstvo napadalo s kamenjem in krepelci, policija pa od zgoraj branila s pištolami, med njimi še mnoge na bobenček — ne na eni, ne na drugi strani ni bilo nobenega mitraljeza ali močnejšega strelnega orožja, ker so vsi vodilni vsa leta, namesto da bi oborožili in opremili vojsko in policijo, raje kradli kot srake, nato pa ob prvi nevarnosti popihali v Miami Beach. Vsega skupaj je bilo menda okrog 14 mrtvih — med temi več policajev, ki so padli razjarjeni množici v pest — okrog 50—60 je bilo ranjenih, točnejši podatki pa niso bili nikjer objavljeni, pač pa je bilo požganih več osebnih avtomobilov in avtobusov, več dragocenih izložbenih stekel je zažvenketalo v nič in nekaj trgovin je bilo izropanih.

Konec koncev se je ves zadržani srd ljudstva naperil zoper tujce, predvsem zoper Italijane. Več jih je moralo pobegniti v gozdove ali se potikati po drugih skrivališčih, več njihovih trgovin je bilo izropanih, zlasti v notranjosti države, kjer so bili manj zaščiteni kot pa v glavnem mestu, kjer je nova vlada kmalu posegla vmes in vzpostavila red. Tedaj, ko je bilo najbolj vroče in je

Misijonski križ, ki
ga je v Venezueli
postavil naš rojak
Tone Ilija

Javno mnenje najbolj besno pihalo zoper tujce, ko se je več tisoč Italijanov skrivalo po gozdovih, so domačini prišli k „don Antoniu“ in mu rekli, da njemu nihče niti lasu ne bo skrivil — in v resnici so se on in vsi člani njegove družine ves ta vroči čas gibali med domačini, kot da ni nič, in se še danes, skoro tako „como en la patria“, skoro tako...

L. I.

ARGENTINA

Tudi letos so proromali v nedeljo, 11. maja, Slovenci iz Argentine v svetišče Marije Device v Lujanu. Računajo, da jih je z vlakom in z raznimi vozili prišlo 1800 z raznih strani Argentine. Jedro seveda so tvorili Slovenci iz okolice Buenos Airesa. Pripeljal jih je poseben romarski vlak. Pot s postaje do bazilike je dolga pol ure peš hoje. Naši rojaki so jo v discipliniranem sprevodu prehodili z molitvijo in petjem cerkvenih pesmi na ustnicah. Na čelu sprevoda so trije stasiti fantje nosili slovensko, papeško in argentinsko zastavo. Po prihodu v svetišče je takoj pristopil k oltarju g. direktor Anton

Orehar, ki je opravil sv. mašo za vse Slovence v Argentini. Ljudsko petje je odlično vodil g. Stanko Kavalari, ki je prav tiste dni odhajal iz Argentine v Francijo kot izseljenski duhovnik za tamošnje slovenske izseljence. Zelo veliko je bilo razdeljenih sv. obhajil. Sploh so Slovenci vsako leto skupina, ki najbolj resno vzame svoje romanje, pristopi v strnjjenih vrstah k sv. obhajilu in pokaže največ smisla za urejenost. To se pokaže še posebej pri vsakoletni popoldanski procesiji okrog trga. Argentinci iz Buenos Airesa jo napravijo kar po notranjosti cerkve, kajti zunaj bi zgedali bolj kot gruča manifestantov kot pa verska procesija. Popoldne je govoril v Marijinem svetišču salezijanec g. Janko Mernik o ljubezni slovenskega naroda do nebeške Matere. Veliko smo videli že dežel, pa je težko reči, da bi še kje drugod, izven Slovenije imela Marija toliko svetišč kot prav pri nas. Po govoru je bila procesija, združena z darovanjem. Romarji so ob tej priliki dobili v spomin lične podobice Lurške Matere božje, na katerih je bil napis: „Poglej nas milostno, o Marija, popotnike v tujini! Spoznali smo, da ni var-

nosti ne miru drugje kot pri Jezusu. Prosi Ga, naj nam oprostí dvome, zablode, hudobijo, in nas privedi nazaj k Njemu. «S Tvojo pomočjo Mu bomo vedno ostali zvesti.» — Po procesiji so bile pete litanije, ki jih je opravil g. direktor Anton Orehar ob asistenci gg. dr. Filipa Žaklja in Borisa Komana ter številnih slovenskih duhovnikov in bogoslovcev iz Adroguaja. Nato je vsa cerkev zmolila posvetilno molitev k Marijinemu brezmadežnemu Srcu in prejela blagoslov.

Med dopoldansko sv. mašo je imel g. direktor Anton Orehar zelo tehten govor o upadanju zdravega pojmovanja v pogledu družinske morale med slovenskimi izseljenci. So Slovenci, ki že skušajo razumeti rojake, ki se tu civilno drugič poročijo, ko imajo še živo ženo doma; ali ki prikimavajo tistim, ki živijo le v civilnem zakonu, dasi v isti sapi trdijo, da so od doma radi vere zbežali. Vsi ti dokazujejo, da ne poznajo krščanskega pojmovanja o zakonu; da je Kristus zakon dvignil v zakrament; da je ta pogodba nedotakljiva in nerazvezljiva do smrti. Mnogi tudi ne vedo, kakšne dolžnosti ima žena do moža, in mož do žene. Mnogi starši ne znajo več vzgajati svojih otrok. Menijo, da je dovolj, če jim poskrbijo dobro službo, ni jim pa mar, da jih pošiljajo v drage drugoverske zavode. Ni čuda, da ti otroci kasneje ne poznajo svojih dolžnosti do staršev, saj jim ni o njih nihče govoril. Taka je torej slika naših družin, ki se začne pojavljati med nami. Ne smemo sicer pretiravati ali posploševati, toda priznati pa le moramo: Zdravo družinsko življenje med nami je v nevarnosti! Marijo, našo Mater, prosimo, naj varuje naše družine, naj jih ogreje z milostjo Jezusovo, da bodo res toplo ognjišče krščanstva.

Slovenska vas v Lanusu je v nedeljo 25. maja doživela velik dan. Dela pri Baragovem misijonišču so že toliko napredovala, da so se mogli g. lazaristi vseliti v novo hišo. Ker je istočasno bil pred durmi praznik Marije Kraljice svetá, kateri bo posvečena bodoča cer-

kev, ki je trenutno še v gradnji, so gglazaristi smatrali za primerno, da povabijo vso slovensko družino iz Vel. Buenos Airesa, da pridejo v Lanús, si tam ogledajo že izvršeno delo in prisostvujejo blagoslovitvi nove stavbe. Bog je pripravil čudovito lep dan, dasi precej mrzel, saj je ob 8.30 toplomer pokazal dve desetinki stopinje pod ničlo. Toda Slovenci smo vajeni — vsaj bili smo nekđaj — na vse večji mraz, zato mraz ni bil ovira, da ne bi ves dan hitele skupine naših ljudi med rojake v Lanús. Začele so se slovesnosti s sv. mašo, ki jo je med dvigajočimi se zidovi nove cerkve opravil lazaristovski vizitator za Argentino g. Reinaldo Conforti CM. On je tudi opravil obrede blagoslovitve Baragovega misijonišča. Med njegovo sv. mašo je pel lanuški pevski zbor argentinske in slovenske cerkvenee pesmi, ob priliki blagoslovitve pa je zapel slovenski pevski zbor „Gallus“ dve pesmi misijonske vsebine. Isti zbor je prepeval tudi pri drugi sv. maši, ki jo je daroval g. direktor Anton Orehar. Med sv. mašo je g. direktor tudi govoril. Oprl je pridigo na praznično skrivnost — bile so tisti dan binkošti in primerjal božjega Duha s posvetnim duhom ter opozarjal, naj pazimo, da slednji ne bo pregnal božjega Duha iz naših duš. Po opoldanskem odmoru je zbor „Gallus“ v prostoru nove cerkve predvajal izbrane Marijine pesmi. Ves čas so si mogli rojaki nabaviti srečke misijonske loterije, ki je imela sto dragocenih dobitkov, dar mnogih misijonarjev iz različnih misijonskih dežel. Na prostoru za misijoniščem pa so se ob mizah neprestano menjavali rojaki in preživljali ob jesenskem soncu in toplih jedeh prijetne ure v slovenski družbi. Tako je veliko dejstvo postalo resnica: že stoji Baragovo misijonišče, ki naj nasleduje nekdanje misijonišče Groblje pri Domžalah. Cilji tega misijonišča so: vzgojiti novih misijonskih poklicev, delati za Baragovo beatifikacijo, ustvariti žarišče slovenske misijonske akcije v zamejstvu.

Dne 23. maja je zapustil po deset-

letnem delovanju v Argentini novi svet in se odpeljal v Francijo g. Stanislav Kavalari. G. škof dr. Gregorij Rožman, ki je ob lanskem obisku slovenskih izseljencev v Zapadni Evropi od blizu videl, kako naši ljudje versko hirajo radi pomanjkanja slovenskih duhovnikov, se je obrnil na slovenske duhovnike v Argentini, da odidejo v Evropo in odpomorejo veliki duhovni potrebi naših izseljencev. G. Kavalari, ki je ves čas deloval v sanluisški škofiji in bil visoko spoštovan radi svoje izredne gorečnosti in vneme za božjo čast, se je prvi temu pozivu odzval. Naj Bog blagoslovi njegovo velikodušno odločitev!

Dva lepa večera je nudila v mesecu maju Slovenska kulturna akcija svojim članom in prijateljem. 3. maja je g. Ruda Jurčec, avtor knjige „Ljubljanski triptih“, ki je med Slovenci v zamejstvu vzbudila izredno pozornost in toplo priznanje kot do sedaj malokatera druga knjiga, orisal generacijo med prvo in drugo vojno, ki je dala ljudi, katere pisatelj v knjigi opisuje. Nato je pojasnil pomen nekaterih slik in naznačil okvir likov, ki jih je obdelal v svojem delu. Občinstvo je to pot bilo izredno številno in ni štedilo s ploskanjem v znak priznanja. — 19. maja pa je dr. Tine Debeljak razpravljal o drugi knjigi, ki pa bo letos šele izšla: o prevodu Dantejeve „Božanske komedije“. Slovenska kulturna akcija misli izdati najprej prvi del „Pekel“. Prevod je oskrbel dr. Tine Debeljak, ki je tudi prebral iz tega dela več odstavkov.

Mesec maj je bil doma mesec rož in pesmi. Tudi v Argentini smo doživeli ta mesec lepoto slovenske pesmi — in to pot iz ust naših najmlajših. V slovenski vasi v Lanusu je gđc. Zdenka Virantova izoblikovala otroški zbor, ki se je 4. maja prvič predstavil v San Justu slovenskemu občinstvu in žel pristrčno odobravanje. Petim Marijinim pesmim je sledila vrsta naših narodnih, vmes pa sta bila še dva pevska prizorčka. Dvorana, ki je zelo prostorna, je bila popolnoma zasedena, dokaz, da naši od-

rasli cenijo otroško pesem in so hvaležni vsem, ki jo v naši skupnosti gojijo.

Dva tedna nato pa je povabil mladinski pevski zbor „Gallus“ na spevoigravo-pravljičico „Kresniček“. Predstavi sta bili dve: 17. in 18. maja, obakrat v farni dvorani v Ciudadeli. Žal je slabo vreme preprečilo polnoštevilno udeležbo. Mladi pevčki, ki so praznovali konec maja obletnico svoje ustanovitve, so nastopili zanosno in pogumno. Zlasti Majda Tomazinova je vlogo Kresnička res izvrstno odpela. Pevsko-tehnični del je bil v rokah gđc. Nuše Kristanove, ki vodi mladinski pevski zbor, igralsko režiserski del s plesnimi vložki pa je izredno spretno pripravila ga. Ema Blejec. Zelo lepe so bile kulise, delo g. Hotimirja Gorazda in obleke, ki jih je izdelala ga. Savellijeva.

ITALIJA

V Rimu je 11. maja slavil sedemdesetletnico svojega rojstva preč. g. Marko Kranjc, slovenski javni delavec in svoječasní narodni poslanec za tujski okraj. Rojen je bil v župniji sv. Barbara pri Mariboru, v duhovnika pa posvečen 11. septembra 1910. Med prvo svetovno vojno je bil štiri leta vojni kurat, po končani vojni pa dušni pastir v Makolah pri Slovenski Bistrici. Leta 1919 je prišel v Maribor ter prevzel uredništvo listov „Slovenski gospodar“ in „Straža“. Z novim letom 1921 je postal tajnik Slovenske ljudske stranke za južno polovico štajerske s sedežem v Celju. Tam je vodil še Kmečko zvezo ter prosvetna društva in mladinske organizacije svojega okoliša. Obnovil je tudi mladinsko glasilo „Naš dom“, ki ga je že pred prvo svetovno vojno ustanovil v Mariboru dr. Antón Korošec. Ko je postal Ivan Žebot poslanec, se je g. Kranjc vrnil v Maribor in prevzel tajništvo stranke za vso štajersko in Prekmurje ter del Koroške, ki je prišel pod Jugoslavijo. Leta 1938 je bil izvoljen za poslanca. Po zlomu Jugoslavije je prišel v Ljubljano, kjer je bil član Narodnega sveta ter sodeloval pri podtalni Sloven-

ski zavezi. Zaradi svojega narodno-obrambnega dela so ga ob začetku prve svetovne vojne zaprle avstrijske oblasti; v Jugoslaviji je bil nekaj časa zaprt v času diktature, pod italijansko okupacijo pa od Italijanov. Leta 1945 je v mesecu maju spremljal slovenske protikomuniste na Koroško kjer je dvakrat zanje posredoval pri angleških silah, žal brez uspeha. Sedaj živi v Rimu ter še vedno neumorno dela v vrstah slovenske politične emigracije. Naj nam ga Bog ohrani še dolgo vrsto let!

VENEZUELA

25. marca je prispel v Venezuelo g. Janez Grilc, do tedaj duhovnik v Bragadu (Argentina), z namenom, da prevzame dušno pastirstvo med tamošnjimi Slovenci. Prvič se je sestal z njimi 27. aprila v zavodu Nuestra Señora de Guadalupe. Ob petih popoldne je bila sv. maša, na kar je sledilo zborovanje v dvorani. Tri deklice so izročile novemu dušnemu pastirju pozdravni šopek. Nato so se navzoči (bilo jih je okrog 70), dogovorili, da bo nedeljska sv. maša vsako nedeljo ob 17 v tem zavodu. Pevski zbor bosta vodila g. Ilijeva in g. Maks Sodja. Osnovan je bil tudi odbor, ki naj pomaga rojakom v gmotnih težavah, zlasti pri iskanju služb, ker je trenutno radi pomanjkanja dela za mnoge položaj postal težak. V ta odbor so bili izvoljeni: dr. Urbanč, ing. Sagadin, bivši urednik „Slovenca“ Lojze Ilija in Boris Težak.

Da imajo sedaj Slovenci v Venezueli svojega duhovnika, ima zasluge predvsem g. Ivan Rojnik. Rokaji bodo sami plačali oz. povrnili potne stroške vožnje g. škofu dr. Rožmanu, ki je založil denar za g. Grilca. Prvi del denarja so že odposlali.

ZDRUŽENE DRŽAVE

V Gowandi, država New York je umrla v starosti 86 let teta g. misijonarja Janeza Kopača CM, Marija Bečan. Pokopali si jo 25. marca. Bila je velika dobrotnica župnije Marije Pomagaj v Torontu in slovenskih lazari-

stov. Od prvih začetkov zidanja nove cerkve pa do svoje smrti je to delo popirala gmotno in z molitvijo.

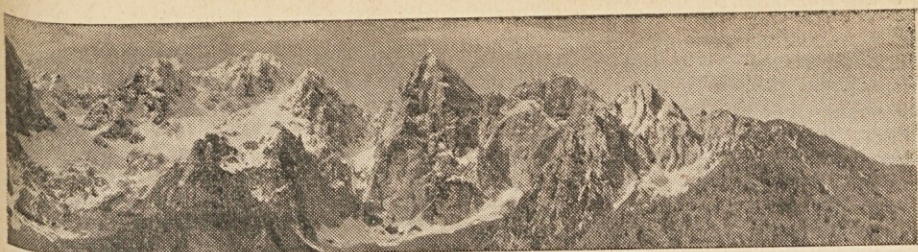
V novi cerkvi Marije Vnebovzete v Clevelandu so imeli pred veliko nočjo misijon, ki ga je vodil g. Janez Kopač CM. Udeležba je bila zadovoljiva, dasi je v župniji še precej Slovencev, zlasti med moškimi, ki se še niso zbudili iz verske brezbriznosti. Nova cerkev, ki je zgrajena v novoromanskem slogu, spada med najlepše cerkve v Clevelandu in dela čast župniku g. Jagru kakor tudi slovenskim župljanom, ki so za cerkev že mnogo prispevali, pa bodo še morali, saj je sedaj župnija precej zadolžena in potrebuje velikodušnih darovalcev.

KANADA

V začetku letošnjega leta je moška veja Katoliške akcije pri slovenski fari Marije Pomagaj v Torontu s pomočjo ostalih verskih organizacij izvedla akcijo za verski tisk. Nad šestdeset nabiralcev je obiskalo skoro vse slovenske družine. Dosegli so lep uspeh. Za verski mesečnik „Božja beseda“ (izhaja v Torontu) so dobili 74 novih naročnikov; za „Duhovno življenje“ 28; za „Katoliške misijone“ 25, za „Ave Marijo“ 82; za slovenski katoliški dnevnik „Ameriška domovina“ 20. Mohorjevih knjig so Slovenci pokupili 250 izvodov. Naše iskrene čestitke vsem požrtvovalnim pobiralcem.

G. Karel Wolbang CM je imel v postnem času misijon za Slovence v Windsorju, Port Arthurju in Winnipegu, nato pa je obiskal Slovence v Minnesoti (USA). Ker govori že dobro angleško, ga vedno bolj vabijo tudi med angleško govoreče katoličane najrazličnejših narodnosti.

O sv. Tomažu Akvinskem je govoril 8. marca v okviru Tomaževega tedna g. Peter Markež. Te dneve prireja vsako leto za svoje članstvo Slovensko katoliško akademsko starešinstvo. Zadnji petek v aprilu pa je bilo na sestanku starešinstva govora, kako vera vpliva na umsko bolne.

V E S T I I Z D O M O V I N E

SLOVENIJA

Kljub vsem oviram, ki jih stavi brezbožni režim Mohorjevi družbi, je ta še vedno prva po številu svojih članov. Letos so izšle tri knjige v nakladi 80.000 izvodov. Ker pa oblasti še do danes niso vrnile tiskarne družbi, si mora ta pomagati tako, da da tiskati knjige različnim tiskarnam. Tako je letošnji koledar izšel v Mariboru, dr. Trstenjakova knjiga v Murski Soboti, večernice pa v Kopru. Koledar je žalostna slika razmer, ki vladajo doma. Skrbno se izogiba vsega, kar bi se našlo na krščanstvo. Ne omenja ne stoletnice lurških dogodkov, ne cerkvenih knezov, ki vladajo Slovincem, niti ne govori o življenju Cerkve. Vidi se, da smejo biti Mohorjeve knjige poučne in narodno vzgojne. Pa nič več. Spominjati bralce na Cerkev in njeno življenje, graditi v njih krščanski idealizem, vse to je izdajateljem zabranjeno vršiti. Ljudje to vedo, zato kljub tem pomanjkljivostim segajo po mohorjevkah, kajti če že niso pisane v krščanskem duhu, pa vsaj ni v njih grobega materializma, ki so ga polne vse ostale knjige.

SLOVENSKA KOROŠKA

Prelat dr. Rudolf Blüml je slavil 16. aprila šestdeset let življenja. Rodom iz Krnice pri št. Pavlu je po prvi svetovni vojni vstopil v celovško semenišče, postal duhovnik in kasneje na Dunaju dosegel dvakratni doktorat. Od

leta 1929 do 1932 je upravljal rožansko župnijo št. Janž in organiziral tajništvo „Karitas“ v celovški Mohorjevi hiši. Kmalu ga je celovški škof poklical v glavno mesto Koroške, kjer je postal stolni župnik. Po Hitlerjevem prihodu je g. prelat romal najprej v zapor, nato pa še štiri leta v izgnanstvo. Od leta 1950 poleg vodstva dušnopastirskega urada vrši nadzorstvo verouka na koroških srednjih šolah ter poučuje v celovškem bogoslovju. Po zlomu nacizma je dal pobudo za obnovev dela pri Mohorjevi družbi, katere predsednik je bil od leta 1938 pa vse do razpusta. Družinska revija „Vera in dom“ in „Naš tednik“ ga štejeta med svoje najzvestejše sotrudnike. Tinjski tečajniki imajo v njem svojega očeta, sestre in njih gojenke pa svojega duhovnega vodjo. Vsa ta dejstva nas silijo, da se obrachamu k Bogu z eno samo prošnjo: „Vsemogočni, ohrani nam g. prelata še mnogo, mnogo let!“

Celovški Slovenci so proslavili šestdesetletni življenjski jubilej prelata dr. Rudolfa Blümla s posebno akademijo, ki je bila 20. aprila v dvorani pri uršulinkah. Govorili so g. kanonik Aleš Zechner, ki je zlasti posegel nazaj v slavljencevo mladost, dr. Vinko Zwitter, ki je kot dr. Blüml sodelavec v nadtridesetletni dobi opisal jubilanovo delo za Boga in slovenski rod na Koroškem, p. Jakob Vučina v imenu slovenskega Tretjega reda, šturm Andrej iz št. Tomaža pri Celovcu v imenu „Grude“, ki je društvo absolventov

tinjske šole ter Mici Štiker iz št. Jakoba v imenu zveze absolutnk gospodinjskih šol slovenskih šolskih sester na Koroškem. Sledila je lepa igra „Žrtev spovedne molčečnosti“ v priredbi dr. Janka Poljanca, ki jo je postavil na oder g. Vinko Zaletel, igrali pa člani Farne mladine iz št. Jakoba. Ob koncu se je g. jubilarnt Blüml v ginjenih besedah zahvalil za izkazano pozornost tako vsem sodelujočim kot vsem, ki so na prireditve prišli, nato pa vsej klečeči množici podelil svoj duhovniški blagoslov.

„Nenadna smrt — usoda duhovnika“. Ta rek bi lahko navedli tudi ob smrti župnika Jožefa Murna. Saj ni nihče pričakoval, da bo rajni tako hitro umrl. Res, da je moral radi poškodbe v bolnišnico, vendar so farani iz Gorenč, kjer je rajni zadnje mesece deloval, pričakovali, da se bo kmalu spet vrnil med nje. Res se je vrnil — a mrtev. Njegova smrt je farane še toliko bolj pretresla, ker so že delj časa bili brez lastnega dušnega pastirja. In zato so bili tem bolj veseli, da je prišel med nje. Tako so vsaj spet imeli dušnega pastirja v svoji sredi in upali so, da bo dolga leta tako ostalo. Bog pa je drugače uredil: poklical je svojega zvestega služabnika ravno na veliki petek k sebi.

Rajni gospod Jože Muren je bil rojen 27. marca 1887 in je tako lani praznoval svojo sedemdesetletnico. V duhovnika je bil posvečen 14. julija 1910 in bi bil v dveh letih lahko obhajal svojo zlato mašo. Služboval je najprej v več krajih ljubljanske škofije. Po drugi svetovni vojski je prišel na Koroško, kjer je dolga leta pastiroval v št. Jakobu nad Krko — v mali gorski fari, kako poldrugo uro od znane božje poti Krke v Krški dolini, kjer je veličastna cerkev, posvečena Marijinemu vnebovzetju in kjer je grob sv. Heme. — Lani v jeseni pa je pokojni gospod prišel kot dušni pastir v Gorenče. Tu se je lotil z vso požrtvovalnostjo dela. In baš na veliki petek, ko je vesoljna Cerkev

obhajala Jezusovo smrt na križu, je tudi njega doletela smrt in sicer v bolnišnici v Wolfsbergu. Pokojnega so prepeljali v njegovo zadnjo faro. Tam je bil na velikonočni ponedeljek lep pogreb, katerega so se poleg faranov udeležili tudi mnogi iz sosednjih župnij. V spremstvu mnogih duhovnikov-sokratov so ga položili na farnem pokopališču k zadnjemu počitku.

V št. Pavlu v Labodski dolini je na velikonočni ponedeljek umrla častita sestra Marija Makrina Mauchler. Pokojna je bila rojena 26. avgusta 1882 v št. Petru na Vašinjah. V želji, da bi služila vse svoje življenje samo Bogu, je vstopila v red slovenskih šolskih sester in napravila 15. avgusta 1909 svoje redovne obljube. Skoro petdeset let je tako posvetila delom ljubezni do Boga in do bližnjega. Vse njeno življenje je bila neprestana žrtev. Nikoli ni bila posebno zdrava. Toda kljub temu, da je bolehal, je bila vedno zgledno pridna in požrtvovalna. Saj je še zadnji čas, ko je bila že precej bolna, še vedno le to gledala, kako bi vršila svoje redovne dolžnosti in opravljala svoje delo. — Delovala je dolga leta v št. Rupertu pri Velikovcu, kjer je posebno med zadnjo vojno veliko storila za tamkajšnjo farno cerkev, ki jo je krasila, skrbela za perilo in opravljala mežnarska dela. Obenem pa je skrbela tudi za hostije in to tudi za sosednje fare. Po vojni je prevzela delo za mladino. Vodila je mlada dekleta, ki so se zbirala v internatu. — Zadnja leta pa je bila zaposlena v št. Pavlu, kjer jo je dohitela tudi smrt. Drugo leto bi praznovala svoj zlati jubilej redovnih obljub. Pa jo je Bog sedaj že poklical k sebi in bo tako — upamo ji že sedaj povrnil vse, kar je v teh dolgih letih dobrega storila.

V nedeljo, 27. aprila, so Slovenci na Koroškem praznovali petdesetletnico ustanovitve narodne šole. Nastala je po neumornem naporu šentjakobskega župnika Mateja Ražuna, ki že petnajst let počiva v grobu. Pomagali so mu s pripevkami predvsem šentjakobčani, pa tudi

sa Podjuna in Zilja, celovška Mohorjeva družba pa je poklonila 70.000 kron, kar je bil takrat velik denar. Vodstvo šole so prevzele slovenske šolske sestre iz Maribora. Župnik Ražun je kasneje zaradi svoje slovenske zavednosti še mnogo trpel. Avstrijske oblasti so ga med prvo svetovno vojno kot politično nezanesljivega zaprle za sedem mesecev. Po nesrečnem koroškem plebiscitu se je umaknil v Staro Loko na Gorenjskem, toda domotožje je bilo tako močno, da se je čez nekaj let vrnil v rojstno žaro škocijan. Tam je užival zasluženi pokoj. Toda Bog ga je še enkrat preizkusil. Omehčali so se mu možgani in otemnil mu je razum. V takem stanju je umrl leta 1943.

Če obhaja narodna šola v št. Jakobu svoj zlati jubilej, imajo za to posebno zasluglo slovenske šolske sestre. Hitlerjeva oblast je šolo ukinila, kakor tudi drugo v št. Rupertu. Leta 1945 so se sestre vrnile in obe prazni hiši zopet opremile. Skoraj tisoč deklet se je od tega leta šolalo samo v šentjakobski narodni šoli. Posebno pa so se sestre pokazale velike, ko so se odločile za nakup šole v št. Jakobu. Ražunovo ustanovo je namreč upravljal odbor, ki pa je po drugi svetovni vojni prišel v titovske roke. Odbornikom je bilo zelo neljubo, da vzgaja šola v verskem duhu. Delali so na to, da sestre zavod zapustijo. Konec nesrečnih spletk je bil ta, da so sestre šolo odkupile od — Slovencev! To je bila tista bridka kaplja, ki greni letošnjo proslavljanje petdesetletnice. Toda, ker vemo, da sestre ne delajo zase, temveč v božjo čast, verujemo, da bodo zmogle zmagati tudi nastali dolg in ohraniti zavod za krščansko vzgojo slovenske mladine.

Ob priliki zlatega jubileja so tudi letos gojenke kmetijsko-gospodinske šole v št. Jakobu v Rožu priredile običajno akademijo. Imela je dva dela, kjer so se vrstile pevske točke in rajalni nastopi. Z akademijo je bila združena razstava ročnih del in kuhinjskih izdelkov. Gojenke so nastopile trikrat: v soboto, dne

26. aprila, za šolsko mladino v farni dvorani, v nedeljo ob pol treh popoldne na šolskem odru, zvečer pa spet v farni dvorani.

Kmetijsko-gospodinska šola v št. Rupertu pri Velikovcu je 4. maja zaključila nov letnik svojega uspešnega poslanstva med slovensko dekliško mladino na Koroškem. Gojenke so pripravile dve predstavi: ob dveh popoldne za daljne goste, ob štirih pa za bližnjo okolico. Na sporedu so bili oderski prizorčki, igra „Presneta trmoglavost“, govor, petje in simbolično rajanje. Ves dan je bila tudi razstava ročnih del, kuharske izdelke pa so si mogli udeleženci ogledati do srede popoldneva, ko so jih pridne kuharice v splošno zadovoljstvo razprodale.

Na slovenski državni gimnaziji v Celovcu je bilo 16. aprila ustanovljeno „Združenje staršev državne realne gimnazije za Slovence“. Taka združenja obstojajo v Avstriji na vseh srednjih šolah in jih ministrstvo za pouk močno priporoča. Vsak član združenja plačuje letno 10 šilingov. S tem denarjem nastajajo potem knjižnice za dijake, istočasno pa se dijakom omogoči nakup potrebnih in dragih učil. Za predsednika je bil izvoljen dipl. trgovec Janko Urank, ravnatelj šole dr. Jožko Tischler je pa podal kratek pregled o delu in uspehih na slovenskem zavodu. Za prihodnji prvi razred vlada med Slovenci veliko zanimanje. Tako bo to jesen (septembra meseca) šola štela že štiri gimnazijske razrede. Nižja slovenska gimnazija bo torej postala popolna.

PRIMORSKE VESTI

Jubilej tržaškega škofa. Dne 1. maja 1918 je bil posvečen v mašnika sedanji tržaški škof g. Anton Santin. Mašniško posvečenje je prejel v cistercijskem samostanu v Stični, kjer so bogoslovci goriškega semenišča našli zatočišče. Prvo sveto mašo je prevzvišeni daroval 5. maja na Dunaju v neki zasilni kapeli med istrskimi begunci. V dneh, ki spominjajo na 40 let mašni-

škega veselja, trpljenja in milosti, slovenski verniki prosijo Kristusa, naj da prevzvišenemu novih milosti in novih moči pri delu za rast božjega kraljestva.

Števerjan. V začetku aprila je tiho in skromno obhajal sedemdesetletnico svojega življenja gospod župnik Ciril Sedej. Več kot polovico svojih let je preživel v Števerjanu. Prišel je v kraj leta 1920 in našel Števerjan v ruševinah. Ljudje so se komaj vrnili domov iz vseh dežel, kamor jih je kot begunce razgnala prva svetovna vojna. Mladi župnik se je z vnemo vrgel na delo. V težkem času med dvema svetovnima vojnama je bil skrben čuvar verskih in narodnih vrednot. Ko je spet nova vojna zajela naše ljudi, je bolj kot kdo drugi doživljal tragiko svojega ljudstva. Silno je trpel zlasti tedaj, ko so mu v rodnem kraju v Cerknem komunisti ubili dve nečakinji ob strašnem pokolju petnajstih cerknanskih žrtev. Zato ni čuda, če so vse te hude preizkušnje zlomile njegovo zdravje. Števerjanci mu kljub temu želijo, da bi še dolgo ostal med njimi, saj je tudi tiha molitev in skrito trpljenje odlično apostolsko delo v dobro ljudi in župniji.

Sveti misijon v Ukvah. Na veliko-nočni praznik zvečer se je pričel v Ukvah v Kanalski dolini sv. misijon, katerega so zaključili na belo nedeljo. Sveti misijon sta vodila dva misijonarja, č. g. Cvetko s Koroške za domače vernike in č. g. Joško Jacolinza za italijanske. Udeležba je bila polnoštevilna, tako v cerkvi pri splošnih kakor pri stanovskih govorih.

Peti kulturni večer v Gorici. V ponedeljek, 14. aprila, zvečer so Goričani zopet lahko občudovali čudovito lepe slike g. Vinka Zaletela iz Koroške. Ta večer so njegove slike in lepo vezana beseda, posneta na magnetofonski trak, popeljala poslušalce v središče verne Avstrije, v Marijino Celje, kjer so še enkrat sodoživljali sončne ure nepozabnega skupnega romanja. Videli so tudi slike in slišali pesmi, ki jih je

g. Zaletel posnel na lanskem vseslovenskem kongresu v Marijinem Celju.

Večer slovenske besede v Gorici. Na odru doma Brezmadežne na Placuti so v aprilu nastopili najmlajši kulturni ustvarjalci v besedi in glasbi. Spored je obsegal osem točk, pet literarnih in tri glasbene. Po večini so bili vsi dijaki slovenskih srednjih in višjih šol.

Sv. Ivan v Trstu. V nedeljo, 27. aprila, je priredila slovenska Marijina družba lepo uspelo štiridejanko „Vrnitev“. K predstavi je prišlo obilno občinstvo, ki je z velikim zanimanjem sledilo razvoju dejanja. Pri režiji so priskočile na pomoč č. šolske sestre, za garderobo pa je poskrbela rojanska Marijina družba. Tako so bile s skupnimi močmi vse težave premoščene in dostojno prikazano delo, ki bi sicer zahtevalo večji oder in večjo dvorano za toliko občinstva. Toda vladajoči krogi rajši podpirajo titovsko kulturo, na demokratične Slovence v mestu pa kljub mnogim volilnim obljubam radi pozablajo.

Prvomajska slavlja. Po vseh večjih mestih in trgih Italije so slovesno praznovali prvi maj — praznik dela. Goriški katoliški Slovenci so se zbrali v cvetočem števerjanu na prostem med borovci, kjer so z velikim veseljem sledili točkam na odru. Pozdravni govor je imel dr. Kacin Anton iz Gorice. Poudaril je pomen tega slavlja, ki hoče dati delu primerno čast in ga prikazati v luči naše vere kot sredstvo, s katerim si služimo časno in večno srečo. Nastopili so nato združeni pevski zbori iz Gorice in Goriške ter zapeli vrsto naših najlepših pesmi. Prosvetno društvo iz Pevme pa je nastopilo s šaloigro „Trije tički“. Krasen pomladni dan, čudovita lepota cvetočih Brd, pa še sladka briška kapljica, združena z milino naših pesmi, vse to je pripomoglo, da se ljudje kar niso mogli ločiti od prijaznega grička nad Gorico. Še dolgo v noč se je razlegala slovenska pesem preko slovenskih Brd in kot blagoslov rosila dobro voljo in prijetno razpoloženje v vsa srca.

Stanko Kociper: Na božji dlani.

Roman. Str. 404. Buenos Aires 1957.

Kot 22. izdanje v vrsti svojih publikacij je Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu izdala roman Stanka Kocipra z naslovom „Na božji dlani“, ki je prvi del iz nameravanega cikla pod naslovom „In svet se vrti naprej“.

Stanko Kociper je izdal pri Slovenski kulturni akciji v Buenos Airesu že leta 1954 knjigo črtic iz Slovenskih gorice — Mértik. Te črtice so bile tiskane že drugje, v Mértiku jih je pisatelj zbral v eno knjigo. „Na božji dlani“ je pa novo, izvirno delo, v katerem pisatelj riše dogodke, ki so zavihrali nad Slovenijo od 6. aprila 1941 do 22. junija 1941, to se pravi od dne, ko so vdrli v Slovenijo (v kolikor niso že stali na slovenskih tleh) naši dedni sovražniki Nemci in Lahi, pa do začetka spopada med Nemci in Sovjeti. Z veliko ljubeznijo do kraja in ljudi nas pisatelj skozi mavrične barve svojih spominov pelje v Slovenske gorice in nam s svojo lepo besedo pripoveduje usodo zemlje in ljudi, nad katere so planili apokaliptični jezdecji groze in razdejanja v odurni podobi Hitlerjevih vojakov, ki so razbili kristalno mavrični svet, ki nam ga riše pisatelj, uničili idilo življenja in brutalno razpršili slovenske ljudi na jug, sever in zahod in jih hkrati uklonili kot robote pod svoj nacistični škorenj. Tudi kdor je od daleč spremljal usodo od Nemcev zasedene Slovenije in njenih ljudi, je čutil, da so planili na rod Slovenov zopet Huni (kakor je tiste dni na prižnici povedal tolminski dekan Jože Vodopivec), zato se zdi, da je pisateljeva morda prevelika objektivnost prikazala marsikaterega predobrega Nemca v velikem morju slovenske nesreče, ko je Slovenija imela občutek,

Poljana v sončno jutro se prebujajo, blestijo cvetke se v srebrni rosi, kot da najdražji biser vsaka nosi in ga Gospodu v hvalni dar ponuja.

Čez breg in dol kot pesem se ubrana iz line glas zvoná lepo razliva, da gozd posluša ga in mlada njiva, v nedeljskem oblačilu nasmejana.

Po stezah trume vernikov hitijo: k molitvi božji hram na gričku vabi; tam gori duša vse gorje pozabi in v srcu novi upi zagorijo.

Ves teden hrepeneče sredi cvetja Pastir-dobrotni čredo pričakuje — če prej vihar jo besni premetuje, na dan Gospodov najde tam zavetja...

Ljubka Šorli

da so jo vsi zapustili (kot so jo tudi res) in je ostala sirotna in negodna in teptana na božji dlani, od katere edine je upala pomoči.

Pisatelj jezik je živ in sočen, kristalen in zvonec in je leskeč kot grozd v žarkih jutranjega sonca — zato ni bilo in ni prav nič potrebno, da tu in tam zdrkne v naturalistično surovost, čeprav morda pisatelj misli, da s tem jasneje karakterizira nekatere osebe. Prav tako se zdi hitri prehod čustev od jeze in pretepa do sočutnega prijateljstva pri fantih, ki bežita čez nemško mejo proti Ljubljani — neverjeten. . .

Dasi je pisatelj omejil svoje delo na razmeroma ozek krog ljudi, dočim smo imeli takrat vtis, da bobni vsa zemlja, in čeprav napravi vsa knjiga vtis ozke krvaveče črte preko naše domovine, bo ta knjiga Slovincu, zlasti na tujem, draga...

Slavko Srebrnič

**PAPEŽEV
GOVOR O
POSLANSTVU
PLEMSTVA
V
DANAŠNJEM
SVETU**

Ko je sv. oče začetkom letošnjega leta sprejel rimsko plemstvo in druge odličnike, ki so se mu prišli poklonit, je v odgovor na voščilo njihovega zastopnika kneza Aspremo Collono podal nekaj misli o poslanstvu, ki ga imajo v človeški družbi.

Ob različnih priložnostih jim je že pojasnjeval, da si morejo samo s svojo delavnostjo zagotoviti častni naslov voditeljev človeške družbe. Vsi, ki so na visokih mestih, imajo še posebne dolžnosti do socialno nižje stoječih in do skupne blaginje. Višji sloji morejo biti navadnemu ljudstvu v veliko korist, pa tudi v veliko škodo. Njihovo življenje mora odgovarjati izročilom plemiških družin. Časovne razmere zahtevajo od njih, da osebno sodelujejo pri zdravljenju ran, ki jih je povzročila vojska, podpirajo delo za mir in za obnovo narodnega življenja. Zato naj se ne odtegujejo in ne beže pred temi nalogami.

V novi družbi bo tudi zanje dovolj prostora, če bodo res plemeniti; to se pravi, če se bodo odlikovali v jasnosti svojega duha, v ljubezni do dela in v velikodušni zvestobi. Pregnati je treba iz src potrtosti in malodušnosti zaradi spremenjenih časov in se odločno prilagoditi novim razmeram. Krščanska načela jim kažejo vzor, ki jim more zagotoviti naslov pravega plemstva. S temi opomini in navodili bi jih papež rad obvaroval bridkih razočaranj, ohranil njihovim družinam slavno dediščino prednikov, družbi pa, kateri pripadajo, zagotovil njihovo pomoč in sodelovanje.

Kako naj dosežejo ta vzvišeni cilj?

Predvsem morajo sami vztrajati v verskem in nravnem življenju in skrbeti tudi za versko in nravno življenje svojih družin. Navaditi se morajo zatajevanja, ki ga zahteva današnje trdo življenje in se varovati mehkužnosti. Z dediščino svojih kreposti in darov, ki so sadovi njihovih dolgotrajnih družinskih izročil, naj vplivajo tudi na druge stanove. Krasiti jih morajo torej neustrašena odločnost duhá, zvestoba in nesebičnost iz višjih razlogov, iskrena in plemenita dobrohotnost do slabotnih in ubogih, moder in preudaren nastop v težkih, resnih zadevah in osebno poštenje, ki bi morala biti stalna dediščina odličnih družb.

Vse te lastnosti morejo pridobiti, ne da bi zatirali ali poniževali druge, zlasti nasprotnike ali tekmece ter jim delali silo. Vestno spolnjevanje verskih in državljanskih dolžnosti bo najbolj prepričevalen odgovor na vse predsodke in vsa sumničenja proti njim. Notranje, duhovne sile zagotavljajo uspehe tudi zunanjemu življenju in delu.

Moč in uspeh pri delu sta dve značilnosti pristnega plemstva. Moderna družba ne priznava njihovega stanobene prednosti. Ne odklanja pa sodelovanja njihovih izbranih mislecev. Učenjaki namreč spoštujejo izročila in visoko cenijo čast, ki jo je kdo zaslužil. Del družbe pa se ne sapa ne zanima za stare oblike življenja, ampak jih celo prezira. Zato je v nevarnosti, da jo zapelje zunanji sijaj. Trudi se, da bi vzgojila neke vrste novo plemstvo. Nekateri so vredni spoštovanja, drugi se pa vdajajo domišljavosti in lahkomišelnosti. Želé se polastiti sadov preživelih starodavnih ustanov.

Moč in uspeh dela pa ne moreta priti do izraza v oblikah, ki so se že preživele. Vendar to ne omejuje področja njihovega udejstvovanja. Odprti so jim vsi poklici. Na vseh področjih morejo koristiti in si pridobiti ugled in slavo. Udejstvovati se morejo v uradih javne uprave, na znanstvenem, kultur-

nem, umetniškem, industrijskem in trgovskem polju.

Papež želi, da bi se pri svojem vplivanju na družbo varovali resne nevarnosti, ki je zelo značilna za moderne čase. Družba le tedaj napreduje in se dviga, kadar se kreposti enega sloja prelivajo v drugega. Nujno pa propada, če se od enega do drugega razreda širijo napake in zlorabe. Zaradi slabosti človeške narave in zaradi modernih sredstev, ki lajšajo medsebojno občevanje, poročanje in osebne stike ne samo med narodi, ampak tudi med celinami, se slabosti in napake posebno hitro širijo. To velja ne samo za področje nravnega zdravja. Nalezljivih klic ne morejo zadržati ne razdalje ne meje. Zato v kratkem času dosežejo najbolj oddaljene kraje.

Višji sloji morejo zaradi potovanja in bivanja v deželah, ki imajo različno, morda celo nižje nravno stanje ko domača dežela, postati nosilci nravne pokvarjenosti. Papež opozarja na tem mestu na nevarnosti, ki prete svetosti zakona, verski in nravni vzgoji mladine, sramežljivosti. Zaradi teh vrednot morajo krščanski svoje domovine ohraniti zmernosti v razvedrilu in nepokvarjeno in ga obvarovati kužnih klic, pa naj prihajajo od koder koli. Kdor povzroča razkroj v svojem narodu, ruši njegovo čast in dostojanstvo.

Zato naj skrbé, da pogubnih nazorov in slabih zgledov ne bodo odobraval in z njimi soglašali. Pazijo naj, da ne bodo postali prevozna sredstva in ognjišča okuženja. Globoko spoštovanje do izročil jih mora priganjati, da bodo med ljudstvom ohranjali dragocene zaklade. Tako bo moglo današnje plemstvo najlepše spolnjevati svojo socialno nalogo in skazovati največjo uslugo Cerкви in domovini.

PAPEŽEVA POSLANICA MILANSKI NADŠKOFIJI

Ob uri verske gorečnosti, ki jo je prižgal izredni misijon, pošilja papež vsem vernikom v Milanu svoj prisrčen pozdrav. Z njim jih hoče podpreti v iz-

vrševanju njihovih sklepov. Pozdravlja jih z besedami svetega Petra, prvaka apostolov: „Milost vam in mir v obilju.“

Milan, živo srce narodnega gospodarstva, žarišče kulture in umetnosti predočuje papežu božje mesto, ki ga je premišljeval in pojasnjeval ki jih je določil Vsemogočni človeku tako, da se iz ljubezni do njega prstovoljno podredi njegovi oblasti.

Cerkev na zemlji ima nalogo, da zemeljsko mesto spremeni v božje. Prav to je tudi cilj njihovega izrednega misijona, ki je zajel vse mesto. Milanci so se z veliko gorečnostjo odzvali božjemu klicu. Z iskrenim kesanjem so obnovili svojo gorečnost, napravili dobre sklepe in se vrnili na pot pravičnosti. Čudeži božje milosti so mrzla srca ogreli in jih spremenili v žive tabernaklje Svetega Duha.

Zahvalna pesem po končanem misijonu je zahvala za obilne milosti, ki jih je Bog v dnevih misijona delil mestu. Vendar pa to ni znamenje, da je zdaj delo končano. Zemeljsko mesto se namreč ne more v nekaj dnevih spremeniti v božje mesto. Milan mora dokončati, kar je začel, poglobiti to, kar je spoznal, skrbeti, da to, kar je sejal, dozori in obrodi sad. Veliki misijon ne sme biti samo sijajen, toda bežen dogodek za letopise, ampak mora postati zgodovinsko dejstvo duhovne obnove vsega mesta in listina obveznosti, ki jih nalagata Bog in Cerkev.

Neskončno usmiljeni in modri Bog jih je v svoji previdnosti o pravem času poklical k temu delu. Človeški dogodki zadnjih let in mesecev dokazujejo, da se narodi vedno bolj približujejo križišču rešitve ali propada. Človeštvo se mora odločiti za rešitev in blaginjo, ki ju ponuja samo materialistična tehnika ali pa najbolj zanesljiva in za človeka najbolj primerna obnovljena nadvlada duha.

Napredek in vera si ne nasprotujeta. Nadvlada duha namreč ne zahteva odpovedi blaginji, tudi ne omejitve tehničnega napredka, ampak le svetuje,

naj ne zaupamo, da nam bo srečo v tem življenju zagotovila samo obilnost tvarnih dobrin. Obenem nas pa opozarja, da ne smemo dopustiti, da bi gospodarstvo in tehnični napredek postala nerazsodna in nečloveška nasilnika. Zato naj človeštvo varuje pristno svobodo in dostojanstvo duha, ki edina moreta rešiti že pridobljeno civilizacijo in zagotoviti pravo blagostanje.

Svetemu očetu je v veliko tolažbo, ker je Milan v preteklih dneh s svojim najbolj izbranim prebivalstvom dokazal, da hoče ostati zvest veri in pravi kulturi. Ni in ne bo nikoli pozabil nauka svojega nedosegljivega škofa, svetega Ambrozija, ki pravi, da morajo imeti božje zadeve prednost pred človeškimi in duhovne pred telesnimi; pa tudi ne opozorila, ki ga je dal vsakemu posamezniku izmed njihovih prednikov: „Tvoje življenje je Kristus; samo On je življenje, ki ne pozna smrti.“ Nadvlada duha in življenje s Kristusom sta dva temelja, na katerih mora biti zgrajeno božje mesto.

Naj takoj začno graditi božje mesto. V njihovem mestu že cvetó verske, kulturne, vzgojne in socialne ustanove. Hvalevredno je delo duhovnikov in redovnikov. Tudi katoliške organizacije se živahno udeležujejo v znanosti in tisku. Vendar je še mnogo praznih področij, kjer je treba graditi. Potrebno je povsod uvesti verski pouk, mladino učiti resnega življenja, vsem ljudem vzgajati vest, da se bodo zavedali svojih dolžnosti do Boga. Zmožnosti, ki jih uporabljajo pri zunanji graditvi, naj uporabljajo tudi pri duhovni. Od tega bo imel narod še večjo korist, kakor jo ima od njihove industrije.

Da bodo uspešno gradili božje mesto, naj se zavedajo, da je med njimi Cerkev s svojimi pastirji in zastopniki. V njih naj gledajo samega Kristusa. Zvesto naj se držé njenega nauka.

Svojo poslanico je končal z besedami svetega Pavla: „Bogu in Očetu našemu slava na vekov veke. Amen.“ (Flp 4, 20).

GOVOR SVETEGA OČETA OB SPREJEMU NEMŠKEGA PREDSEDNIKA TEODORJA HEUSSA

Izgubljena vojska je povzročila Nemčiji celo množico razvalin, neizmerno gospodarsko škodo in še bridkejšo politično katastrofo. Nemčijo, kolikor je še ostalo, je bilo treba v najkrajšem času dvigniti in poskrbeti za milijone beguncev, ki so prihajali iz nje, nega vzhodnega dela. Prebivalstvo je moralo poleg tega veliko trpeti tudi zato, ker je denar izgubljal svojo vrednost.

Toda Nemčija je tedaj kmalu obvladala svoj skoraj brezupen položaj. Bog je namreč nemškemu narodu dal može, ki so bili pravi mojstri v politiki in gospodarstvu. Njih imena so vredna vsega spoštovanja. Da je Nemčija tako hitro premagala gospodarsko katastrofo, se mora zahvaliti ne le neutrudljivo delavnim in pogumnim delodajalcem, ampak tudi razsodnosti, močni volji in zmožnosti delavcev. Nemški narod je v prvih letih po vojski v najbolj odločilnih urah in najtežjih razmerah na čudovit način dokazal, da ima zdrav politični čut. Kdor zna biti potrpežljiv in zna čakati, dokazuje, da je politično zrel.

Stara Nemčija je bila že v 19. stoletju življenjski živec osrednje Evrope. Papež sam je dalj časa prebival v Monakovem in Berlinu. Zato dobro pozna njene razmere in njen položaj v Evropi. Vesel je, ko vidi, da se je Nemčija otrešla nacionalizma, se prilagodila novim razmeram in zdaj dela za združitev Evrope, ki jo bo naredila močnejšo, kakor je bila prej.

Papež je zelo zadovoljen tudi zato, ko vidi, da sta se z zbližanjem, dobrimi odnosi in vzajemnim sodelovanjem ustvarila jedro in hrbenca združene Evrope. To je dosegla iskrena in poštena volja državnikov. To tudi najbolj odgovarja upanju in želji velike večine narodov. To je dogodek, ki so ga ljudje že več stoletij pričakovali. Zato ga papež izroča božjemu varstvu.

Toda Nemčija in Evropa morata rešiti še mnogo važnih vprašanj. Če namreč hočejo pravo svobodo in rešiti tisto kulturo, katerima se mora zahvaliti Evropa za svojo veličino, se morajo zatekati ne samo k tvarnim, ampak predvsem k tistim duhovnim in nravnim silam, bistveno združenim s kulturo, ki hoče braniti in širiti človeško dostojanstvo in svobodo. Tudi sile, ki ogrožajo evropsko kulturo in svobodo, imajo svojo ideologijo, svojo razumsko utemeljitev. Zato morejo samo tisti, ki to ideologijo odločno odklanjajo, uspešno delati za popolno svobodo Evrope in za osvoboditev tistega njenega dela, ki ga je izgubila. Ako bi se Nemčija in Evropa vdali materializmu, bi bila to velika nesreča.

Nato papež omeni važno odločitev, ki se tiče dobrih odnosov med Sveto stolico in Nemčijo. Njegov prednik (papež Pij XI.) je leta 1933 na prošnjo nemške vlade sklenil z Nemčijo konkordat. Sveta stolica je ves čas, tudi po končani vojski, natančno spolnjevala vse točke konkordata, ker je bila prepričana, da konkordat spada med tiste pogodbe, katerih veljavnost je bila leta 1945 znova izrecno potrjena. Predsednik in zvezna vlada sta zdaj izrazila isto prepričanje. To prepričanje je potrdilo tudi najvišje sodišče nemške države s svojo posebno razsodbo. Tako je razmerje med Sveto stolico in nemško zvezno republiko spet postavljeno na trdno pravno podlago.

Konkordati so pravne listine, ki določujejo pogoje, pod katerimi morejo katoliška Cerkev, oziroma katoličani kake države svobodno in mirno širiti katoliški nauk in živeti po njem. Zgodovina dokazuje, da nudi katoliški nauk dragocene vrednote za ohranitev duhovnega in nravnega temelja resnične evropske kulture. Brez tega temelja bi bila borba za svobodo proti nasprotniku, katerega ideologija je postala surova sila, že naprej izgubljena.

Sveti oče želi, da bi nemški narod s svojo versko in nravno silo tudi v gospodarstvu vedno bolj napredoval. S

tem upanjem ga po gospodu predsedniku prisrčno pozdravlja in prosi zanj obilja božjih dobrot in milosti.

MOLITEV KRŠČANSKE DRUŽINE

(Sestavil jo je sedanji sveti oče Pij X.)

O sveta Družina, zemeljska trojica: Jezus, Marija, Jožef, vzvišeni vzori in varuhi krščanskih družin! K vam se zatekamo ne samo zato, da bi dobili moči v prijetnem premišljevanju vaših ljubih zgledov, ampak tudi, da bi vas prosili varstva in spodbude, da bi mogli vedno vztrajati na poti, ki nam jo kažete.

Vaš mir in vaša stalna vedrost prerajata naša vznemirjena srca v stških vedno bolj zapletenega in težkega življenja. Prepričevalno nam dokazujeta, da morejo naša srca najti mir in srečo samó v tistih domovih, ki jih krasé in bogaté tiste domače čednosti, katere ste nas vi učili.

Vendar, kako naj se občutljiva rastlina današnje družine brani razvnetih, prevratnih strasti, varljivih upornih gibanj, ki se na vseh celinah porajajo, in hudournikov modernega življenja, ki hočejo vse uničiti? Tega ne moremo doseči drugače, kakor tako, da poskrbimo, da bodo njene korenine prodrle globoko v rodovitno zemljo krščanske pobožnosti. Obenem moramo prositi zanjo Boga, da ji bo pošiljal obilnega dežja božje milosti. Vse to si bo zagotovila tako, da bo skupno prejemala svete zakramente in gojila pristnega duha vere, s katerim bo premagala materialistične, samo tostranske poglede na življenje.

Posebno pa mora vse ude družine združevati močna vez krščanske ljubezni, ki pa mora biti tudi nadnaravna, ker bi sicer minila tako, kakor minejo vse druge stvari na zemlji. Zato moramo člani družine utrjevati v sebi odločen sklep, da bo vsak izmed nas spolnjeval svoje dolžnosti, ki nam jih nalaga družinski red in vztrajal v nadlogah zemeljskega izgnanstva, v katerem bo večkrat celo brez dostojnega stanovanja in brez potrebne hrane.

V neredu nazorov, ki večkrat begajo duhove, starši in otroci posebno naglašamo svetost, edinost in božje poslanstvo krščanske družine, celice družbe in Cerkve. Ponižno, toda odločno sklennemo, da bomo — vsak na svojem mestu — storili vse, kar bomo mogli, da se bodo tako svete zamisli o krščanski družini uresničile.

Sveti Jožef, zgled najčudovitejšega očetovstva, podpiraj nas, da te bomo posnemali v vestni skrbnosti, ki si jo skazoval Odrašeniku in Devici, ker si tako zvesto sledil božjim navdihom. O Marija, najljubeznivejša, najzvestejša in najčistejša med vsemi ženami in materami, pridi nam na pomoč! O Jezus, ki si postal izmed vseh otrok najpokornejši, da bi nam tako dal v vseh zadevah svoj čudovit zgled, stoj nam ob strani! Bodite vse tri osebe svete Družine z nami v veselih in žalostnih urah, pri našem delu in počitku, v naših naporih in nadah! Bodite vedno tudi s tistimi, ki prihajajo na svet in s tistimi, ki umirajo!

Posredujte pri Bogu, da bodo vaši zgledi posvečevali vse naše družine, da bodo tako za vse svoje člane šole kreposti, zatajevanja in svetosti ter jih tako zanesljivo pripeljale do tiste blaženosti, katero bomo, kakor upamo, po vaši prošnji dosegli. Amen.

SIMPATIJE ZA OBSOJENEGA ŠKOFA

Delavci v Pratu so sklenili zbirati podpise za spomenico, v kateri bi izrazili svoje simpatije za škofa Fiordellija, ki ga je sodišče obsodilo, ker da je „žalil“ zakonski par, ki je sklenil samo civilno poroko. Kmalu po izreku sodišča so delavci prinesli spomenico na škofijo. Ko so potem pregledali podpise, so ugotovili, da je med podpisniki bilo nad 200 delavcev, ki so bili do tedaj še včlanjeni v komunistično stranko. Še isti dan je iz neke druge tovarne prišla skupina, ki je prinesla enako spomenico in so med podpisniki ugotovili 150 članov komunistične partije. V spomenici vsi ostro obsojajo sodbo sodišča

in gonjo komunističnih listov proti škofu.

Roccastrada je majhna fara med Rimom in Firencami. Za velikonočno soboto je v Italiji navada, da hodijo duhovniki blagoslavljat domove. Tako je tudi don Basilio, župnik v Roccastradi, napovedal, da bo hodil po hišah, vendar je izjavil, da ne bo vstopil v domove, kjer žive civilno poročen in kjer je kdo od družine član komunistične stranke. Župnik je objavil pismeni seznam družin, katerih domove ne bo obiskal. Nekateri med tistimi, ki so na listi, so se obrnili na svoje odvetnike, da bi vložili tožbo proti župniku zaradi take „žalitve“.

Po nekaterih mestih so redovniki sklenili opremiti svoje avtomobile z zvočniki. Voziyo se po ulicah in delajo propagando za verske prireditve, ali pa na trgih prirejajo posebne vrste zborovanja okoli zvočnikov. Komunisti so obtožili eno teh vozil, da jim je pred kratkim „onemogočilo“ zborovanje na trgu, ker je bil zvočnik preglasen. Vložili so posebno tožbo proti frančiškonom. Najbolj znan je p. Toschi, ki ima že naziv „leteči frančiškan“. Njega so komunisti ovadili sodišču, kardinal in nadškof mons. Lercaro pa je njegovo delo ne samo odobril, ampak je ustanovil poseben urad in imenoval za vodjo urada p. Toschija.

TRI EKSKOMUNIKACIJE NA MADŽARSKEM

Kongregacija za koncile pri Sveti stolici je objavila dekret, ki nosi datum 15. februarja 1958. Vendar je bil objavljen šele te dni v Acta Apostolicae Sedis. Dekret navaja, da so bili izobčeni trije madžarski duhovniki: Rihard Horvath, Miklos Beresztoczy in Janos Mate. Izobčenje je pridržano Sveti stolici specialni modo. Vsi trije duhovniki so delovali v komunističnih političnih organizacijah in s tem podpirali komunistični režim in to proti odločbam Svete stolice. Te odločbe je Sveta stolica objavila v juliju lanskega leta.

Osservatore Romano je v septembru

1957 pisal, da sta bila Horvath in Beresztoczy izobčena, ker se nista podvrgla določbam, ki jih je Sveta stolica objavila v juliju. Horvath je bil predsednik, Beresztoczy pa podpredsednik „Narodnega odbora madžarskih duhovnikov za mir“.

Rihard Horvath je cistercijanec in je bil osebno izobčen dne 21. januarja 1957, vendar so izobčenje preklicali, ko je skupno z ostalimi duhovniki izjavil, da se podreja Sveti stolici in je to storil v navzočnosti madžarskih škofov.

ARETACIJE NA ČESKEM

Vsa Češka se je v dneh od 6. do 12. marca spominjala osme obletnice, odkar so odvedli v konfinacijo praškega nadškofa Berana. Prav tiste dni je komunistična policija izvedla celo vrsto aretacij in preiskav zlasti pri duhovnikih. Nad 250 duhovnikov je bilo klicanih na policijo, kjer so bili zasliševani, in 50 jih je policija pridržala v zaporih. Pozneje so jih razmestili po zaporih v Brnu, Pragi in Terezijinem mestu. Več sto katoliških intelektualcev so tudi zasliševali in koliko so jih pri-

držali, še ni bilo ugotovljeno. Uradnega poročila ni bilo.

PAPEŠKI LETOPIS

Vsako leto izide za praznik stolice svetega Petra (18. januarja) tako zvani Papeški letopis, ki poroča o stanju katoliške Cerkve v minulem letu. Tudi letos je bil svetemu očetu na ta dan izročen prvi izvod tega Letopisa, iz katerega je razvidno, da je v katoliški Cerkvi 57 kardinalov, 350 nadškofov, 2150 škofov, 213 apostolskih vikarjev in 117 apostolskih prefektov. V številu papežev, ki so doslej najdalje vladali, je papež Pij XII. na 13. mestu, kar pomeni, da je od sv. Petra dalje samo 12 papežev vladalo dalje časa nego vlada sedanji sveti oče. V času njegovega vladanja od 2. marca 1939 do danes je bilo ustanovljenih 191 novih nadškofij in škofij. V novem Letopisu so navedeni tudi vojaški škofje v posameznih državah. Škofje „Cerkve molka“ so navedeni tako, da je za njihovim imenom pripomba: „Zaradi vere v ječi“ ali: „Oviran v izvrševanju svoje službe“.

DON KAMILO

DAN RDEČEGA TISKA

Tiskar Barchini je bil tih zaveznik don Kamila. Kadar koli mu je dal Pepon v natisk kak letak, ki bi zanimal tudi župnika, je čez nekaj trenutkov že stal Barchini v župnišču.

Tudi to pot je bilo tako. Pepon je pripravil letak — poln pravopisnih napak seveda — v katerem je povabil prebivalstvo na proslavo komunističnega tiska.

V programu je bilo omenjeno tudi tekmovanje s kolesi domoljubno-umetniškega značaja, katerega se naj bi udeležili mešani pari z alegorično udeležbo predstavnikov italijanskih mest obeh spolov.

Don Kamilo je začudeno pogledal tiskarja. „Te klobasarije pa res ne razumem,“ je vzkliknil.

„Sem si mislil,“ je prikimal Barchini. „Gre za dirko s kolesi. Vsak tekmovalec bo imel pred seboj na vozilu po eno dekle, ki bo predstavljalo določeno italijansko mesto. Ker je dirka alegorična, bo fant, ki vozi s seboj predstavnico mesta Milan, oblečen v obleko tovarniškega delavca, kajti tovarne so značilne za to mesto; tisti, ki bo vozil Bologno, bo oblečen kot kmet, kajti Bologna je središče poljedelske pokrajine Emilije; in tisti, ki bo imel pred seboj Genovo, bo nastopil kot mornar.“

Don Kamilo je prikimal, češ da razume.

„Kaj pa tale točka: Streljanje na ljudsko-politično-satirični predmet?“ je poizvedoval don Kamilo naprej. „Tu zadaj se nekaj skriva.“

„Ne vem sicer, kaj te besede pomenijo, toda najbrže bodo v zvezi s šotorom, ki ga mislijo v zadnjem trenutku postaviti,“ je odgovarjal tiskar.

Don Kamilo je nadaljeval z branjem letaka. Do

Pogajanja za konkordat med Vatikanom in Avstrijo

Na Dunaju so objavili besedilo diplomatskih not, ki so bile izmenjane med avstrijsko vlado in Sv. stolico. Avstrijska vlada je obvestila državno tajništvo v Vatikanu, da priznava konkordat, ki je bil sklenjen med Avstrijo in Sveto stolico v letu 1934 (štiri leta pred anšlusom). Vendar pravi avstrijska vlada, da so nekatere določbe konkordata prišle ob veljavo, ker je Avstrija sprejela med tem razne zakone, ki niso v skladu s starimi določbami konkordata. Zato naj bi bil sklenjen nov konkordat.

Državno tajništvo pa je odgovorilo z noto, v kateri zelo kritizira to stališče. Nota pravi, da ni niti pošteno, niti logično, ako kdo izjavlja, da je konkordat veljaven, ne stori pa nič, da bi konkordat izpolnjeval. Državno tajništvo zavrača avstrijsko vlado, ker ni zavrgla zakonov, ki so bili v Avstriji uvedeni med nacistično okupacijo (civilna poroka in drugo), ker so ti zakoni zelo kršili določbe konkordata, zlasti so to zakoni, ki se nanašajo na poročno pravo, na vzgojo in na določbe, ki urejajo finančni položaj cerkve v Avstriji. Sicer pa je avstrijska vlada že po osvoboditvi izdala celo vrsto zakonskih uredb, ki so konkordat kršile. Sveta stolica me-

tedaj miren je hipoma poskočil in zvedavo pogledal Barchinija: „Je to mogoče?“

„Da, tako je,“ je potrdil Barchini. „V nedeljo zjutraj bo Pepon osebno ponujal rdeči tisk po vaških ulicah.“

„To je gotovo potegavščina!“

„Le zakaj? Ali niste brali, da po velikih mestih celo ravnatelji listov in poslanci to delajo? Zakaj naj bi se Pepon potem tega sramoval?“

*

Komaj je Barchini odšel, je smatral don Kamilo za potrebno, da novico sporoči Kristusu na križu.

„Gospod Jezus, le zakaj gre ta teden čas tako počasi naprej?“

„Meni se pa zdi,“ je odgovarjal Kristus, „da teče naravno kot vedno.“

„Že, že, toda pride do okoliščin, ko se zdi, da so se minute spremenile v ure.“

Kristus je vzdihnil. „Don Kamilo, vidim, da te spet obletavajo hudobne misli.“

„Mene, pa hudobne misli?“ se je delal don Kamilo presenečenega. „Gospod, če bi nedolžnost mogla imeti človeški obraz, bi bile zadosti, da se pogledam v ogledalo in bi moral vzklikniti: „Glej, posebljena nedolžnost!“

„Don Kamilo, kar bi moral vzklikniti, bi bilo: „Glej, posebljena laž,“ ga je kratko zavrnil Kristus.

Don Kamilo se je ob teh besedah prekrizal in naglo dvignil. „Ne bom se pogledal v ogledalu,“ je zamrmral spotoma in hitro zaprl cerkvena vrata za seboj.

*

Končno je le prišel nedeljski dan. Po prvi maši si je don Kamilo nadel najboljši talar, si skrbno pokrtačil klobuk, očistil čevlje in zdrvel na trg. Ljudi se je že kar trlo. Vsi so se delali brezbrizne, a na obrazih se je videlo, da čakajo nečesa.

Tedaj se je zaslišal raskavi Peponov glas. Skozi množico je šla kot blisk vest: „Župan danes prodaja časopisje!“ Vse se je skušalo postaviti na rob

ni, da ne drži izjava avstrijske vlade, da ni mogla izpolnjevati določbe konkordata in vztraja pri zahtevi, da se morajo določbe konkordata spoštovati in izvajati. Vatikan izjavlja, da bi bil pripravljen izvesti manjše spremembe v konkordatu, vendar to šele tedaj, ko bo avstrijska vlada dokazala svojo dobro voljo in namen spoštovati svoj podpis na pogodbi, ki je bila pravilno sprejeta in podpisana.

Francoski katoličani in kriza v Alžiru

Mission de France (Misijon v Franciji) se imenuje agencija, ki je bila ustanovljena v letu 1954 in ji predseduje v imenu vsega francoskega episkopata škof v Lilleu in kardinal Lienart. Agencija daje v javnost izjave, ki imajo poseben, skoraj da uraden značaj. Večkrat je že nastopila, ko je nastali položaj zahteval jasno pojasnilo katoliških voditeljev.

Koncem januarja je agencija priredila posebno zasedanje, da bi obravnavali položaj v Alžiru in pojasnili stališče katoličanov do tega za Francijo tako perečega problema. Ob koncu je bilo poudarjeno, da mora stališče Cerkve presegati narodne vidike in se zato ne more istovetiti z enim narodnim stališčem proti drugemu, kakor se tudi ne more stališče enega naroda v borbi proti sta-

pločnika, kot da bi vsak trenutek moral iti mimo mogočen sprevid. Jasno, da je stal v prvi vrsti tudi don Kamilo.

Pepon se je prikazal z obilnim svežnjem časopisov pod pazduho. Tako dobro je posnemal prodajalce časopisov, da bi se vsi gledalci radi zasmeli. Toda njegov pogled je bil tako svečan, da si tega ni drznil nihče storiti.

Že je prešel župnika, ko je le-ta z gromkim glasom zavpil za njim: „Časopis, prosim!“

Pepon ga je strupeno pogledal. Pa je stopil don Kamilo k njemu. Eno roko je držal v žepu, kot da išče denarnico. „Osservatore Romano“, če ga imate!“ je nagovoril župana.

Pepona je skoro vrglo nazaj, tako ga je župnikova zahteva razdražila. Don Kamilo pa je ostal čudovito miren. Še več: nasmehnil se je in dejal:

„Oh, oprostite mi, gospod župan. Bil sem raztresen, pa nisem opazil, da ste vi. Mislil sem, da ste eden izmed prodajalcev časopisov. Pa nič ne de. Kupim to, kar imate.“

Pepon je še bolj stisnil ustnice in obotavlja je izročil don Kamilo komunistično glasilo „Unitá“. Med tem je župnik počasi brskal po denarnici in končno izvlekel novčanicu za pet tisoč lir.

Pepon ni dejal nič, le njegov pogled je povedal vse.

„Razumem, razumem,“ je don Kamilo nadaljeval. „Moral bi vedeti, da niste še toliko prodali, da bi mi lahko dali drobiž. Po svežnju vidim, da sem jaz prvi, ki sem danes kupil pri vas.“

Pepon ni zdržal več. Položil je časopise na tla in začel vračati don Kamilo razliko. „Da boste vedeli, ta sveženj je četrti, ki sem ga danes že prodal,“ je vmes sikal.

Don Kamilo ga je prijazno pogledal. „Zelo sem tega vesel. Zato je dovolj, če mi vrnete štiri tisoč petsto lir. Čast, da sem list kupil pri samem županu, je več vredna kot petsto lir.“

* „Osservatore Romano“ je poluradno glasilo Svete stolice.

lišču drugega razlagati kot stališče Cerkve.

Nadškof v Alžiru mons. Duval je podal izjavo, v kateri pravi, da „je opozoril na načela, ki morajo voditi ljudi v bratski ljubezni, predno se je začelo prelivanje krvi, ki sedaj zaliva Alžirijo.“ Takrat je povedal, da ta načela zahtevajo spoštovanje človekove vrednosti, da je treba pravilno razdeliti narodno bogastvo in da morajo vsi ljudje imeti svobodo pri izbiri vzgoje za svoje otroke, obenem pa imajo vsi enake pravice pri delitvi javnih služb. Vse te zahteve pa se morajo vpoštovati „s spoštovanjem vseh kulturnih dobrin Alžira in na temelju bratske povezanosti med vsemi tremi verskimi občinami — krščansko, muslimansko in židovsko.“

Verska sociologija

Katoliški raziskovalni urad bodo v kratkem ustanovili v Essenu. Škofija v Essenu je bila ustanovljena pred kratkim in njen prvi škof mons. Hengbach je izjavil, da bo urad imel nalogo, olajšati dušnopastirsko delovanje na temelju znanstveno ugotovljenih podatkov. Urad v Essenu bo delal skupno z uradom „Kommente“, ki ima svoje prostore v Dortmundu. Oba bosta delala poleg po metodah, ki so podobne sličnim zavodom v javnem življenju.

Kardinal Wendel v

Peponu je prišel pot na obraz. „Tu imate štiri tisoč devetsto petinosemdeset lir. Niti ene stotinke manj, prečastiti! In vedite, da ne potrebujemo vašega denarja!“

Med tem, ko je Pepon zagrabil sveženj časopisov, je don Kamilo začel listati po časopisu. „Unitá,“ je počasi prebral. Nato se je bliskoma obrnil k Peponu in dejal: „Saj je pisan po naše. Oprostite, gospod župan, da sem bil v zmoti. Res sem mislil, da je pisan po rusko.“

Pepon ni dejal ničesar. Le s tako jezo je odvihral, da se je zdelo, da je vojska z Zapadom že v teku.

*

Popoldne si je don Kamilo hotel ogledati kolezarsko dirko. Toda ko je šel mimo šotora, ni zdržal, da ne bi pogledal vanj. Kajti ljudstva je bilo toliko, da si je moral dohod kar s komolci priboriti.

V ozadju je zagledal šest lutk iz lesa; vsaka je merila poldrug meter v višino in predstavljala glavne vaške politične voditelje desnice in sredine. Na skrajni desnici je odkril tudi samega sebe. Sedaj je razumel, zakaj so se ljudje tako muzali, ko so ga zagledali.

Don Kamilo ni dejal ničesar; le roke si je prekrižal in začel slediti igri. Ta je bila v tem, da si si nabavil šest krogel in jih začel lučati v lutke. Če si podrl vse, si dobil denar nazaj in še nagrado, drugače pa je bil denar zgubljen.

Prav tedaj je mlad fant, z rdečo ruto okrog vratu, zahteval zase šest krogel. Videlo se je, da se na posel razume. Krogle so frčale in podirale lutke drugo za drugo. Ko pa je prišel do šeste, je nastal groben molk. Gledalci so čakali, kaj se bo zgodilo. Fant je kradoma pogledal na don Kamila, ki je stal korak proč od njega. To mu je zadostovalo. Odložil je kroglo in se tiho odstranil.

Boječe mrmranje je šlo skozi množico in nihče več se ni upal približati k ograji, kjer je stal don Kamilo.

Münchenu je izjavil, da je Katoliški raziskovalni urad v Königsteinu sklenil proučiti sociološki prerez 700.000 katoličanov, ki žive v Münchenu. Predvsem bodo najprej ugotovili, koliko jih vsako nedeljo opravlja svojo versko dolžnost v 90 katoliških cerkvah, ki jih ima mesto. Poleg tega bo zavod proučeval še, kako tudi sicer obiskujejo cerkve, kako je med verniki učinkovita pastirska oskrba in zlasti ugotoviti, kje je obisk cerkva najslabši in zakaj.

Tako so Nemci začeli izvajati s posebno pozornostjo nalogo nove znatnosti tudi na verskem polju in so med katoliškimi narodi prvi.

Te dni so jim sledili katoličani na Nizozemskem, kjer so ustanovili Institut za versko sociologijo v Haagu in je njegov ravnatelj p. L.Grond OFM. Nadzorstvo nad zavodom opravlja mons. Johannes Groot, generalni vikar škofije v Haarlemu.

Kaplani-delavci v Genovi

Genovski nadškof in kardinal Siri je izdal posebno pastirsko pismo ob 15. obletnici uvedbe kaplanov - delavcev na področju njegove nadškofije. Med drugim pravi kardinal: „Vsekakor moramo podčrtati naslednje: duhovnik je duhovnik in to naj ostane tudi tedaj, kadar dela z ostalimi delavci v to-

Tedaj se je prikazal Pepon. „Daj mikroggle!“ je kratko ukazal nastavljenju pri ograji.

Pepon je začel metati z divjo jezo. Lutke so padale kot snopi na polju. Končno je ostala le še tista z don Kamilovim obrazom. Tisti trenutek sta se stara nasprotnika spogledala. Pogled iz don Kamilovih oči je bil tak, da je postal Pepon siv v obraz. Toda, šlo je za čast stranke. Zagrabil je za kroglo in jo sunil z vso močjo. Toliko sile je bilo v sunku, da bi mogla prevrniti bika, kej šele leseno lutko, toda krogla se je od lutke le odbila, ne da bi jo zbila na tla.

Pepon je bil sunkoma pri lutki. „A tako, sedaj razumem! Nova vatikanska spletko. Pero, ki naj bi sprožilo lutko, je nekdo zakopčal.“ Nato si je nadel suknjič in ponosno odšel, medtem ko so se gledalci, vidno olajšani, zadovoljno smehljali. Za njim je odšel tudi don Kamilo.

*

Na večer je župan nepričakovano obiskal župnika. „Veste, po najinem srečanju v šotoru sem stvar razmislil in prišel do sklepa, da je boljše, če vašo lutko odstranim, kajti marsikateri bi mogel videti v lutki napad na vero. Tega pa jaz nisem name-raval. Jaz sem vaš nasprotnik le v politiki. Drugo me ne zanima.“

„Vzamem z veseljem na znanje vašo izjavo,“ je bil don Kamilo izredno prijazen.

„Tudi obžalujem,“ je nadaljeval Pepon, „da sem s tako jezo vrgel kroglo v lutko z vašo glavo. Sicer pa, vse se je srečno izteklo. Oba sva lahko zadovoljna.“

„Da,“ je don Kamilo pritrdil, „vse je šlo dobro. Vem pa, če bi bila lutka padla, bi bili z njo padli tudi vi. Pripravil sem se na udarec, ki bi ga niti slon ne prestal.“

„Sem to opazil,“ je zamrmral Pepon. „Toda, ker je šlo za ugled stranke, sem moral vreči kroglo, čeprav sem se zavedal posledic. Sicer pa, dopoldne ste me pa vi osramotili pred ljudmi.“

Don Kamilo je prikimal. „V tem imate prav!“

varni. Zato naj dela duhovnik v tovarni samotisto, kar odgovarja njegovemu poklicu. Vse ostalo naj prepusti drugim ustanovam in organizacijam. Duhovniške službe naj ne vpleta v akcije, ki ne morejo imeti nič skupnega z njegovim poslanstvom. Duhovnik bo mogel biti vsem na razpolago in vsem govoriti enako samo, ako ostane duhovnik; vsi ga bodo poslušali in vsi ga bodo sprejeli.“

Romarji iz Indije v Lurdu

Lurd je obiskala prva skupina romarjev iz Indije. Skupina je štela enajst oseb, vendar je bilo samo šest kristjanov, pet katolikov in en protestant. Ostali so bili pogani.

Nadžskof — upravnik hiralnice

V aprilu 1945 so boljševiki v Lvovu aretirali in potem odpeljali tamošnjega katoliškega nadškofa vzhodnega obreda mons. Josipa Slipyja. Obenem z njim so bili tedaj aretirani in odvedeni v ječe in koncentracijsko taborišče še ostali katoliški duhovniki. Pred kratkim so v Vatikanu prejeli novice, ki pravijo, da je nadškof še živ in da je sedaj upravnik hiralnice v Muklavu v srednji Sibiriji.

„Torej sva sedaj bot!“ je bil Pepon vidno vesel.

„Še ne,“ je tiho dejal župnik. „Dajte mi nazaj oni pet tisočak, ki ste ga zjutraj zmenjali. Dobite drugega, kajti oni je bil ponarejen!“

Pepon se je široko razkoračil in si položil roke v bok. „In to mi poveste sedaj! Ne kroglo za lutko, bombo z dinamitom bi vam moral vreči v glavo. Kaj naj storim sedaj, ko sem denar že odvedel v centralo?“

„Vi ničesar. Meni pa ostane sladek očitek vesti,“ je odgovarjal župnik, „da sem oškodoval vašo stranko za pet tisoč lir.“

Pepon ni vedel več kaj reči. V strahu, da bi se mu roke brez potrebe ne dvignile, je naglo odšel.

Časnikar postal škof

Novi pomožni škof v Valenciji v Španiji, mons. Rafael González Moralejo bo letos star 40 let. Pred nekaj leti je bil še časnikar. Ko je bil 32 let star, je vstopil v bogoslovje. Tik pred tem je bil še glavni urednik lista Hoja Oficial de Lunes v Madridu. To je drugi škof v Španiji, ki je bil žurnalist. Sedanji škof v Málaga je bil tudi časnikar, predno se je odločil za duhovniški poklic.

Bilo je v šoli. Učitelj je spraševal učence, če vedó, kdo je bil prvi komunist. Drug za drugim se učenci oglašajo. Prvi pravi: Adam in Eva; drugi pravi: Kajn; tretji reče: Mojzes je bil prvi komunist. Četrti pritrjuje, da sveti Trije kralji.

Učitelj strmé posluša tako različne in zanimive odgovore. Ker si jih ni znal sam razložiti, vpraša učence, naj še povedo, zakaj je bil kdo od teh prvi komunist... Otroci drug za drugim odgovorijo:

Prvi: „Adam in Eva sta bila prva komunista, ker sta se postavila po robu Bogu.“ — Drugi: „Kajn je bil prvi komunist, saj je ubil brata.“ — Tretji: „Ni res! Mojzes je bil prvi, ker je ljudi zvabil v puščavo, da so vsi poginili...“ — A četrti razlaga, da so bili prvi komunisti sveti Trije kralji, ker so šli za zvezdo, pa so le štalo naši...

—::—

Petrček je moral paziti na mlajšega Jurčka, ker je bil vseh muh poln in je najrajši plezal po drevesih. Da bi ga odvrnil od tega početja, mu je kar naprej pridigal, da, če bo plezal po drevesih, bo padel z drevesa in se bo ubil.

Jurček si je besede dobro zapomnil, od plezanja pa ni prav nič odjenjal. Ko se je ob neki priliki Petrček nekoliko oddaljil, je hitro porabil priliko in splezal na drevo. Toda, smola! Veja se je odlomila in Jurček je padel, kolikor je bil dolg in širok, v mehko travo; pri tem pa se mu ni nič naredilo. Petrček je zaslišal padec in Jurčkov vzklik. Pritekel je ves preplašen in buljil v malega bratca, ležečega v travi.

Jurček se s težavo obrne in ga žalostno vpraša: „Petrček, povej, ali sem se ubil?“

—::—

Stanko je prišel s svojim očkom iz popotovanja po Italiji. Doma je pripovedoval sosedomu Jakcu o zanimivostih, ki jih je tam videl.

Pa mu reče Jakec: „Potem pa ti je zelo ugajalo v Italiji, ali ne?“

„I, seveda, kako ne!“ mu odvrne Stanko. „Samo, samo...“

„Samo...“ ga začudeno pogleda Jakec. „Kaj, samo?“

„Samo,“ mu pojasni Stanko. „Ti veš, kako rad jem makarone; pa ko sva z očkom jedla v nekem hotelu, bi jih bil rad naročil, pa sem v naglici pozabil, kako se jim po italijansko reče.“

duhovno življenje la vida espiritual

Slovenski verski mesečnik

Izdaja konzorcij
(Anton Orehar)

Editor responsable:

Phro. Antonio Orehar,
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

Registro de la Propiedad Intel. 574.991

Urejujejo:

Jurak Jože

Mali Gregor

šušteršič Marijan

Platnice in stalna zaglavja
je narisal

Hotimir Gorazd

Celoletna naročnina

za Argentino in države,
ki nanjo mejijo (razen
Uruguay) 110 pesov.

Za Uruguay

in druge države,

če se plača v argentinskih pesih,
je naročnina 140 pesov;

za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev,

za Avstrijo 95 šilingov,

za Italijo 2000 lir,

drugod pa protivrednost dolarja.

Poverjeniki revije:

Argentina:

Dušnopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158, Bs. Aires

Brazilija:

Vinko Mirt,

Caixa Postal 7058, Sao Paulo, Brasil

U. S. A.:

„Familia“,

6116 Glass Ave, Cleveland, Ohio

Kanada:

Ivan Marn,

83 Victor Ave, Toronto, Ontario

Trst:

Marijina družba,

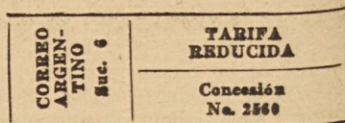
Via Risorta 3, Trieste, Italia

Julij št. 7

Leto XXVI.

V tej številki:

- 369 Izgnani Adamovi vnuki (Fr. Gc.)
374 Fervor de un pueblo (A. A. R.)
375 Uresničenje fatimskih napovedi
(Škof Gregorij Rožman)
382 Pozabljena velesila
383 Petnajstim v spomin (Z. Piščanc)
387 Papeški mesečni molitveni namen
(Alojzij Košmerlj)
390 Meja (Gregor Hribar)
394 Blagri (O. Charles —
† Fr. Herman Vodenik)
396 Spontanost, svoboda, osebnost
(Dr. France Gnidovec)
403 Prvo prijateljstvo (Dr. At.)
405 Verske težave današnje mladine
(Dr. Lojze Škerlj)
408 Sence (Andrej Bregar)
409 „Trabajando como en la patria“
(L. I.)
411 Med Slovenci po svetu
415 Vesti iz domovine
419 Nove knjige (Slavko Srebrnič)
419 Gospodov dan (Ljubka Šorli)
420 Po svetu
426 Don Kamilo (G. Guareschi-Jurak)
431 Šale

Italija:

Zora Piščanc,

Riva Piazzutta 18, Gorizia

Avstrija:

Anton Miklavčič,

Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten

Naročnino pošiljajte

Mohorjevi družbi v Celovec.

Avstralija:

rev. Bernard Ambrožič,

66 Grdon Str., Paddington (Sydney)

Tiska tiskarna Salguero,

Salguero 1506, Buenos Aires

Pesem o klasu

Kot z zelene goré
cesta, ravno poljé,
kot ves pisan svet
nam se dnevi vrsté!

Glej, izza teh brez
polje in poljé,
tako daleč čez
vse nam v zrno gre.

To je naša last,
vse za naše dni!
Sebi v slavo in čast
todi klas nam zori.

Da obvárúje Bog
hudih ur ga, vetrov,
da povsodi okrog
zlije svoj blagoslov!

Na Medardovo jasnih dni
mirne daj Margaretine,
da se svet veseli —
dobre letine —

da neznan glas noči
ko s temó govori,
da nam daleč zbeže
hrepeneče skrbi!

Da, za kruh, da za klas
Bog uslíši nas,
čez razore zavej
sredi urnih maš;

naj se dnevi vrste
kot svet pisan z gore —
Prepelica, hej, čez poljé,
hiti veter, zavej čez goré!

V juliju dozori pšenica in dopolni se drugi veliki čas vsake kmečke domačije — žetev. Svetlo hvalnico kmetski zemlji in žitu, je napisal naš pesnik Josip Murn-Aleksandrov pod naslovom „Pesem o klasu“. (Opombe: Medardovo — 8 junija; Margaretino — 13. julija; sredi urnih maš — čas med Veliko mašo (15. avgusta) in Malo mašo (8. septembra).

Na zadnji strani: Lipovo cvetje. — Lipa je slovensko drevo, kras in ponos slovenskih vasi in gajev. O sv. Ani nas je opajal vonj njenega cvetja... Ali imámo še na svojem vrtu ali pred svojo hišo to lepo, slovensko drevo?

Lipa zelenela je
tam v dišečem gaju,
s cvetjem me posipala;
d'jal sem da, sem v raju.

